

ÅRSBOK

2011

*Institutet för
Näringslivsforskning
berättar om året som gått*

ÅRSBOK

2011

NÄRINGSLIV

© INSTITUTET FÖR NÄRINGSLIVSFORSKNING
BOX 55665
102 15 STOCKHOLM
WWW.IFN.SE
INFO@IFN.SE

ISSN 1654-0824
ISBN 978-91-7204-739-6

TEXT: INSTITUTET FÖR NÄRINGSLIVSFORSKNING
FORMGIVNING: IRONS DESIGN, WWW.IRONS.SE
TRYCK: Ljungbergs Tryckeri 2012

FOTO: Aron Berg, Fredrik Eriksson, Elisabeth Gustafsson och David Lundberg. Sid. 65, Berenika.

SIDA

7	VD HAR ORDET	95	UTLÄNDSKA GÄSTFORSKARE
9	VÅR UPPGIFT	96	En gästforskare berättar
10	STYRELSENS ARBETE	97	Förteckning över utländska gästforskare
12	Styrelsens ledamöter	98	PUBLIKA AKTIVITETER
14	MEDARBETARE	100	Policyseminarier
30	FORSKNINGSPROGRAM	104	Medverkan i externa konferenser och seminarier
31	Globaliseringen och företagen	107	Närvaro i media
38	Entreprenörskapets ekonomi	109	IFN-forskares närvaro i <i>Ekonomisk Debatt</i>
51	Tjänstesektorns ekonomi	110	FINANSIÄRER
60	Elmarknadens ekonomi		
64	Enskilda forskningsprojekt		
69	FORSKNINGEN I SAMMANDRAG		
76	PUBLIKATIONER OCH AKADEMISKA SEMINARIER		
77	Särtryck på svenska		
79	Särtryck på engelska		
82	Artiklar i vetenskapliga tidskrifter och redigerade volymer accepterade för publicering		
85	Working Papers		
87	Policy Papers		
87	Böcker och avhandlingar		
88	Populärvetenskap och recensioner		
89	Forskningsöversikter		
89	Nyhetsbrev		
90	IFN:s seminarier		
93	Brown bag-seminarier		

Vd har ordet

Utmärkande för IFN:s forskning är att det är frågeställningen som är utgångspunkten, inte att vi råkar komma över ett oexploaterat datamaterial eller en mer eller mindre godtycklig frågeställning som lämpar sig för en teoretisk djupdykning.

DET RÄCKER INTE att en viss studie kan förväntas fascinerar en snäv grupp av forskare. De frågor vi väljer ska vara relevanta för näringslivets utveckling, utan att vi för den skull tummar på kvalitetskraven. Forskningen vi gör måste vara av högsta internationella kvalitet. Dessutom har vi ålagt oss att ta den tredje uppgiften på allvar – att kommunicera resultaten och såväl bredda som fördjupa kunskaperna hos ledande beslutsfattare, opinionsbildare och en intresserad allmänhet.

Exempel på forskning som IFN-forskare färdigställt under året är studier om hur och varför städer blir allt viktigare tillväxtmotorer och effekterna av offentlig upphandling av välfärdstjänster. Andra exempel är studier om sysselsättningseffekter av anställningsskydd, hur graden av entreprenörskap bör mätas och hur den svenska modellen för bolagsstyrning påverkats av en global finansmarknad.

Forskningsmässigt, finansiellt och personellt står IFN starkt. Vi kan visa på fortsatt hög produktivitet under året som gått, då vi publicerade 46 artiklar (jämfört med 38 artiklar 2010) i internationella forsknings-tidskrifter och antologier varav tre i de högst rankade tidskrifterna i sina fält. Därtill gav vi ut 36 working papers.

Hur väl vi klarar oss i konkurrensen måste också utvärderas genom att vi jämför oss med andra institutioner. Den mest heltäckande och lättillgängliga jämförelsen görs av RePEc (Research Papers in Economics, <http://repec.org>) som är en webbplats där i stort sett alla aktiva nationalekonomiska forskare i världen är registrerade. Inom EU är f.n. 2 385 institutioner och 15 345 författare registrerade och rangordnade i detta system. Drygt 100 svenska institutioner är registrerade och IFN kämpar med Riksbanken om tredjeplatsen efter Institutet för internationell ekonomi vid Stockholms universitet och Handelshögskolan i Stockholm.

Vid en jämförelse med institutioner som inte tillhör universitet eller stora offentliga organisationer som OECD eller ECB, ligger vi på femte plats i Europa. Begränsar vi jämförelsen till rent privata forskningsinstitut är det bara två som ligger före oss: det avsevärt större Institute for Fiscal Studies i London och Institute for the Study of Labor (IZA) i Bonn med 60 egna och 900 affilierade forskare. Om vi jämför med alla institutioner på EU-nivå ligger IFN på plats 39 av närmare 2 400 institutioner.

Med respekt för alla svårigheter med kvantitativa jämförelser av detta slag, så ger RePEc

”De frågor vi väljer ska vara relevanta för näringslivets utveckling, utan att vi för den skull tummar på kvalitetskraven.”

MAGNUS HENREKSON

ändå en tydlig signal om att vi för närvarande är konkurrenskraftiga. Att konsolidera dagens höga produktivitet och kvalitet i forskningen är en krävande utmaning. Till följd av det stora antalet aktörer och den kraftiga specialiseringen räcker det inte att göra god forskning. Det krävs betydande profilering av den enskilde forskaren i form av konferenspresentationer, externa seminarier och nätverkande för att få fullt genomslag.

Vi har därför fortsatt arbetet med att få in våra forskare i de viktigaste internationella forskarnätverken och att bjuda in fler ledande gästforskare inom våra områden för att forska hos oss i Stockholm, vilket i flera fall leder till regelrätta samarbeten med våra egna forskare. För att stärka institutets samverkan med internationellt ledande forskare har vi även 2011 arrangerat egna internationella konferenser, såsom konferensen Entrepreneurship, Firm Growth and Ownership Change i Vaxholm i juni. IFN var också en av arrangörerna av International Association for Energy Economics stora årskonferens, som ägde rum i Stockholm på försommaren. Flera av studierna inom ramen för vårt samarbete med Entreprenörskapsforum, Entrepreneurship, Industrial Development and Growth, har färdigställts under året. I detta projekt har fem av IFN:s forskare samförfattat med ledande internationella forskare på området, Även här genomfördes en gemensam internationell konferens under året.

Ett annat sätt att ge spridning åt IFN:s forskning är när våra forskare går vidare till nya akademiska miljöer. Under 2011 tillträdde två av IFN:s medarbetare som professorer – Daniel Waldenström vid Uppsala universitet och Fredrik Sjöholm vid Lunds universitet.

Helena Svaleryd gick efter nästan sju år vid IFN vidare till en forskartjänst på Uppsala universitet och Harald Edquist blev forskningsledare vid tankesmedjan FORES.

Även om vi saknar dem som kollegor, ser vi deras utnämningar som ett gott betyg för vår forskningsmiljö. Vi har också under året rekryterat fyra nya forskare.

En viktig uppgift för IFN:s ledning under 2011 har varit att säkra den långsiktiga finansieringen av institutets forskningsprogram. Särskilt kan nämnas att IFN fått två större anslag från Vetenskapsrådet samt ett nytt femårigt anslag från Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse (4,5 mkr per år) för forskningsprogrammet Globaliseringen och företagen, ett nytt flerårigt anslag från Jan Wallanders och Tom Hedelius Stiftelse, ytterligare fem års grundfinansiering från Almega till programmet Tjänstesektorns ekonomi och ett anslag på 6 mkr till projektet Skatter, entreprenörskap och företagande. Intresset från de många finansierarna ser vi som ett tecken på att institutet förmår leverera och kommunicera forskning av hög relevans för näringslivet. De anslag som institutet fått under året är också ett kvitto på vår starka vetenskapliga ställning och internationellt konkurrenskraftiga forskningsproduktion.

MAGNUS HENREKSON

Vår uppgift

Institutet för Näringslivsforskning (IFN) är ett privat icke vinstdrivande forskningsinstitut som grundades 1939 för att bedriva forskning om ekonomiska och sociala frågor av betydelse för näringslivets utveckling.

VI ÄR EN av landets ledande forskningsmiljöer för nationalekonomi och våra forskare förenas av övertygelsen att nationalekonomisk metod erbjuder ett kraftfullt verktyg för att förstå samhället.

Institutets huvudman är Svenskt Näringsliv, som svarar för ca 30 procent av finansieringen. Den återstående delen av verksamheten inklusive samtliga forskningsprojekt finansieras med projektanslag från privata och offentliga forskningsfinansiärer. Dessa anslag erhålls i konkurrens med andra ledande institutioner på vårt område. Med några få undantag har forskarna doktorsexamen i nationalekonomi.

VÅR UPPGIFT ÄR ATT:

- Bedriva oberoende forskning på högsta internationella akademiska nivå – baserad på nationalekonomiska metoder – inom områden som är av betydelse för näringslivet i Sverige och internationellt.
- Bidra med högkvalitativa analyser och policyrekommendationer till offentliga och privata beslutsfattare.
- Sprida forskningsresultat genom publikationer och seminarier samt genom kommentarer och analyser i media.

OPARTISK OCH OBEROENDE FORSKNING

Forskarna vid institutet förenas av övertygelsen att nationalekonomisk metod erbjuder ett kraftfullt verktyg för att förstå samhället. Vår forskning är opartisk och oberoende. Professionell integritet och objektivitet karakteriserar all forskning och analys som bedrivs vid institutet. Ingen forskningsfinansiering, varken personlig eller institutionell, accepteras för ett projekt med ett stipulerat eller förutbestämt resultat eller politiskt förhållningssätt.

”Vi vill öka kunskapen om näringslivets förutsättningar och utveckling.”

Styrelsens arbete

MICHAEL TRESCHOW

”Näringslivet utvecklas ständigt vilket avspeglar sig i vår forskning.”

Under mina år som styrelseledamot i och ordförande för Svenskt Näringsliv kom jag nära näringspolitiken och företagandet runt om i Sverige. Det finns väldigt många företagsamma människor i vårt land!

FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR FÖRETAGANDET i vår alltmer konkurrensutsatta värld måste hela tiden debatteras, men mycket mer på saklig grund. Här har IFN en viktig roll att spela som forskningsinstitut och kunskapsförmedlare. När jag tillfrågades om att bli ordförande för institutets styrelse, var det därför ett lätt beslut att tacka ja. Jag är imponerad av vad Magnus och medarbetarna åstadkommer.

En grundförutsättning för ekonomisk utveckling är välfungerande marknader och ändamålsenliga regelverk i kombination med företagsamma individer. Att kunna analysera och förstå hur ekonomiska grundförutsättningar såsom bolagsägandeformer, skattesystem och kapitalförsörjning påverkar entreprenörskapet och den ekonomiska tillväxten blir därför allt viktigare. Här har IFN under året som gått bidragit med värdefull kunskap.

Utöver forskning kring hur olika institutioner och regelverk påverkar den entreprenörsdrivna ekonomiska tillväxten har institutets forskning även ökat kunskapen om den komplexa innovationsprocessen och dess betydelse för näringslivets förnyelse – från entreprenörens affärsidé och det växande gasellföretaget till att bygga internationellt ledande företag. IFN:s forskare har visat hur samspelet mellan produktiva

entreprenörer, etablerade storföretag och riskkapitalister spelar en avgörande roll för att kommersialisera nya produkter och tjänster.

I tidigare forskning har entreprenören i hög grad setts som den som produktutvecklar idén och sedan kommersialiserar den. Men nu visar institutets forskning hur riskkapitalister, utöver det finansiella stödet, bidrar med strategiskt viktig kunskap som möjliggör företagets utveckling och expansion. Samtidigt har riskkapitalbranschen varit föremål för en intensiv samhällsdebatt under 2011, särskilt bolagens roll inom vård och skola. Det gör IFN:s forskning om såväl riskkapitalets samhällsekonomiska konsekvenser som offentligt finansierade tjänster än mer relevant och viktig.

Under året har IFN i samarbete med Ekonomi- och högskolan i Lund startat uppbyggandet av Knut Wicksells centrum för finansvetenskap med hjälp av ett långsiktigt stöd från Vinnova. Det nya centret medför att IFN kan satsa än mer på forskning om riskkapitalets samhällsekonomiska effekter på jobbskapande, produktivitet och FoU. Satsningen är också en möjlighet att öka intresset för den finansvetenskapliga forskningen bland studenter och attrahera nya talanger till en forskar-

karriär. För som historien har visat fyller IFN också en viktig roll som plantskola för nya skickliga forskare. Genom att rekrytera nya medarbetare och stötta lovande forskare som vill fokusera på institutets forskningsområden säkerställer IFN en högkvalitativ näringslivsrelevant forskning inom det national-ekonomiska ämnet i Sverige.

För styrelsen är det av största vikt att IFN som näringspolitiskt inriktat institut bedriver en nationalekonomisk forskning av hög relevans för det svenska näringslivet. Näringslivet utvecklas ständigt, vilket också avspeglar sig i vår forskning genom nya frågeställningar och ny metodutveckling. Ett exempel är den svenska börsens betydelse för företagens kapitalförsörjning och hur den svenska modellen för bolagsstyrning påverkats av en global finansmarknad.

Under våren presenterade IFN ny forskning som tydligt visar hur den svenska börsen fortsätter att minska i betydelse genom att en allt mindre del av det svenska näringslivet utgörs av företag börsnoterade i Sverige. Tvärt emot vad många hävdar har den svenska ägarmodellen inte förändrats i riktning mot den anglosachsiska modellen med spritt ägande och ledningsstyre. Istället är det ägarmodeller utanför börsen som växt snabbast. Den policyrekommendation som ges utifrån forskningen är att lagstiftningen bör utformas på ett sådant sätt att den svenska modellen för bolagsstyrning stärks och inte undermineras av att vi på ett okritiskt sätt importerar delar av andra länders modeller.

Utöver att bedriva forskning av högsta kvalitet är det viktigt för styrelsen att institutets forskning aktivt och medvetet sprids utanför forskarsfären. Här spelar IFN en angelägen roll genom att verka för en initierad och kunskaps-

baserad samhälls- och policydiskussion med bäring på näringslivets utveckling. Under 2011 har institutet genomfört denna uppgift framgångsrikt genom att medverka i och arrangera möten som samlat beslutsfattare från både näringslivet och politiken.

Institutets medarbetare har även anlåtats som experter i olika utredningar och i media. Ett exempel är den forskningsrapport om hur incitamenten för investeringar på elmarknaden kan förbättras som institutets elmarknadsforskare skrev på uppdrag av Finansdepartementet. En hållbar och kostnadseffektiv energiförsörjning och elproduktion är en viktig fråga för det svenska näringslivet och särskilt för den elintensiva svenska industrin. IFN:s egna välbesökta policyseminarium om en ny ägarstruktur och marknad för den svenska framtida kärnkraftsproduktionen är ytterligare ett exempel på hur forskarna interagerar med sakkunniga, näringslivsledare och beslutsfattare för att fördjupa diskussionen och bredda kunskapen inom våra forskningsområden. Denna årsbok ger många fler exempel på hur IFN fyller en central roll för att utveckla och tillföra kunskap om näringslivets villkor inom såväl politiken och näringslivet som akademien.

MICHAEL TRESCHOW
Styrelsens ordförande

Styrelsens ledamöter

Övre raden (från vänster): Tomas Nicolin, Magnus Henrekson, Robert af Jochnick och Urban Bäckström.

Nedre raden (från vänster): Magdalena Gerger, Michael Treschow och Signhild Arnegård Hansen. På bilden saknas Sverker Martin-Löf.

MICHAEL TRESCHOW

ordförande sedan 2011

Styrelseordförande i Dometic Group, Unilever NV och Unilever PLC. Styrelseledamot i ABB Ltd och Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Ledamot i Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien.

MAGNUS HENREKSON

verkställande direktör sedan 2005

Vice ordförande i IVA:s avdelning IX (Ekonomi). Styrelseledamot i IVA:s Tjänsteinitiativ och ledamot i SNS Förtroenderåd.

URBAN BÄCKSTRÖM

ledamot sedan 2005

Civilekonom. Vd för Svenskt Näringsliv. Vice styrelseordförande i NASDAQ OMX och styrelseledamot i AMF Pension. Tidigare vd för Skandia Liv och chef för Sveriges Riksbank.

SIGNHILD ARNEGÅRD HANSEN

ledamot sedan 2005

Styrelseordförande i och ägare av Svenska Lantchips AB. Styrelseordförande i Stiftelsen Fritt Näringsliv/Timbro. Ordförande i regeringens Valfärdsutvecklingsråd. Vice ordförande i Swedish-American Chamber of Commerce. Styrelseledamot i Dagens Industri, Institutet för entreprenörskaps- och småföretagsforskning (ESBRI), IFL vid Handelshögskolan i Stockholm, Konungens Stiftelse Ungt Ledarskap, LOOMIS AB, Lunds universitet, Magnora AB, SEB, Sveriges Exportråd samt TransAtlantic Business Dialogue (TABD).

MAGDALENA GERGER

ledamot sedan 2011

Vd för Systembolaget AB. Styrelseledamot i Ingka Holding BV (IKEA) och Husqvarna.

ROBERT AF JOCHNICK

ledamot sedan 2007

Styrelseordförande i och en av grundarna av Oriflame Cosmetics S.A. Styrelseordförande i Stichting af Jochnick Foundation. Styrelseledamot i Good Cause Foundation, Medicover S.A. och World Childhood Foundation.

SVERKER MARTIN-LÖF

ledamot sedan 2006

Styrelseordförande i SCA, tidigare koncernchef och vd i SCA. Styrelseordförande i Industrivärden, SSAB och Skanska samt vice styrelseordförande i Ericsson. Styrelseledamot i Handelsbanken.

TOMAS NICOLIN

ledamot sedan 2008

Styrelseledamot i bl.a. Aktiemarknadsnämnden, Axel & Margret Ax:son Johnsons Stiftelse, Centrum för Rättvisa, Fastighetsfonden NIAM:s investeringskommitté, Handelshögskolans i Stockholm Advisory Board, Nobelstiftelsen, Nordstjernen, SEB och Stiftelsen Fritt Näringsliv. Tidigare vd för bl.a. Alecta och Tredje AP-fonden.

Medarbetare

Ledning

MAGNUS HENREKSON, *vd och professor*

Magnus Henrekson tillträdde som vd för IFN i november 2005. Arbetet som institutets vd innebär att ansvara för institutets forsknings- och kommunikationsstrategi, rapportering till styrelsen och att vårda och utveckla relationen till institutets finansörer. I vd:s ansvar ingår dessutom att rekrytera personal samt att utveckla institutets samarbete med nationella och internationella institut, institutioner och enskilda forskare.

LARS PERSSON, *vice vd och docent*

Lars Persson har varit vice vd på institutet sedan 2000. I hans ansvarsområden ingår att ansvara för institutets ekonomistyrning och budgetuppföljning samt personalansvar för institutets administrativa personal. I hans ansvar ingår dessutom kvalitetssäkring av forskningen samt att medverka i institutets rekryteringsgrupp.

KRISTINA BÖRJESON, *kommunikationschef*

Kristina Börjeson tillträdde som kommunikationschef i april 2009. I arbetet som kommunikationschef ingår att utveckla institutets kommunikationsstrategi liksom att ansvara för publika kanaler såsom policyseminarier, pressmöten, webbplats och nyhetsbrev. Vidare ingår bl.a. att ansvara för institutets grafiska profil samt att utbilda institutets medarbetare i kommunikation.

Administration

MARTA BENKESTOCK, *ekonomiansvarig*

Ansvarar bl.a. för bokföring, fakturering, leverantörsbetalningar, utlandsbetalningar, reseräkningar, projektredovisning, skatter, löner, försäkringar, budget och bokslut.

ELISABETH GUSTAFSSON, *vd-sekreterare*

Ansvarar bl.a. för styrelse-, seminarie-, konferens- och gästforskaradministration. Har även ansvar för delar av IFN:s publikationsserier.

JÖRGEN NILSON, *it-ansvarig*

Ansvarar för inköp och drift av data- och teleutrustning. Har ansvar för inköp av programvara, samt intern support. Fungerar som webmaster och är även säkerhetsansvarig.

MARIE TILERT, *serviceansvarig*

Ansvarar för växel och reception, posthantering, tidskriftsbibliotek, särtrycksserien samt övrig service.

Forskare

OLA ANDERSSON disputerade i nationalekonomi 2008 vid Lunds universitet. Mellan 2008 och 2011 var han forskare på Handelshögskolan i Stockholm. Sedan hösten 2011 är Ola Andersson anställd som forskare vid Institutet för Näringslivsforskning. Hans huvudsakliga intresseområden är tillämpad spelteori, industriell organisation och beteendekonomi och han arbetar både teoretiskt och empiriskt inom dessa områden. Under året har han bland annat forskat på frågor som rör omförhandlingens effekt på samarbete och huruvida individer är ansvarsfulla när de tar riskfyllda beslut på andras vägnar. Ola Andersson undervisade under våren i en introduktionskurs i mikroekonomi samt en kandidatkurs i matematik vid Handelshögskolan i Stockholm.

NICLAS BERGGREN är docent i nationalekonomi och sedan juni 2011 forskare vid IFN. Hans forskning är huvudsakligen inriktad mot institutionell och politisk ekonomi. Den genomförs bl.a. inom ramen för de två forskningsprojekten Institutioner, sociala normer och ekonomisk tillväxt, finansierat av Vetenskapsrådet, och Äganderätt, företagandets villkor och ekonomisk tillväxt, finansierat av Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond och förlagt till Ratio, där Niclas Berggren tidigare var verksam. Hösten 2011 har han tillbringat som gästforskare och gästföreläsare vid University of Economics i Prag. Fr.o.m. 2012 är han en av redaktörerna för *Ekonomisk Debatt*.

ANDREAS BERGH, docent i nationalekonomi, är sedan 2010 forskare vid IFN. Han är även lektor vid Nationalekonomiska institutionen vid Lunds universitet, där han undervisar i mikroekonomi och offentlig ekonomi. Hans forskning rör den svenska välfärdsstaten, institutionell ekonomi och genomförandet av effektivitetsfrämjande reformer. Han forskar även om korruption i svenska kommuner och om globaliseringens konsekvenser. Andreas Bergh har tidigare arbetat som forskningssekreterare vid Riksförsäkringsverket, varit ledamot av regeringens forskningsberedning samt varit gästforskare vid Harvard University. Andreas Bergh är ledamot av Bertil Ohlininstitutets styrelse och redaktör för *Ekonomisk Debatt*.

FRÉDÉRIC DELMAR är sedan augusti 2008 forskare vid IFN. Han innehar även en professur i entreprenörskap vid EMLYON Business School i Frankrike. Hans forskning är inriktad på entreprenörskap, speciellt företagets tillväxt och entreprenörens beteende. Frédéric Delmar är Senior Editor för *Organization Studies* samt medlem i redaktionen för *Entrepreneurship Theory and Practice*, *Strategic Entrepreneurship Journal* och *Strategic Organization*. Han har tidigare varit verksam vid Handelshögskolan i Stockholm.

KARIN EDMARK är fil.dr i nationalekonomi och hennes forskning är inriktad på offentlig ekonomi och arbetsmarknad. Karin är verksam inom IFN:s forskningsprogram Tjänstesektorns ekonomi, där hon studerar löneeffekter av olika utbildningsinriktningar samt, tillsammans med forskare vid universitetet i Mannheim, effekter av den svenska skolvalsreformen. Karin samarbetar även med forskare vid University of California San Diego, där hon var gästforskare under 2010–2011, i ett projekt om skatter och företagande i Sverige och USA.

MIKAEL ELINDER är fil.dr i nationalekonomi och medverkar i IFN:s forskningsprogram Tjänstesektorns ekonomi. Inom detta program forskar han om effekter av, och förklaringar till, att vissa kommuner upphandlar offentligt finansierade tjänster på marknaden. Dessutom forskar han om väljarbeteende och om arv och gåvor. Mikael Elinder är även verksam vid Uppsala universitet.

SHON FERGUSON är ekon.dr i nationalekonomi. Han disputerade 2010 vid Nationalekonomiska institutionen på Stockholms universitet på avhandlingen *Essays on Trade, Technology and the Organization of Firms* och började vid IFN i april 2011. Shon Fergusons forskningsintressen innefattar internationell handel, innovation och miljöfrågor, med analys på mikronivå i fokus. Shon Ferguson har också undervisat i internationell ekonomi och makroekonomi vid Stockholms universitet.

SARA FOGELBERG har en magisterexamen i nationalekonomi med inriktning mot kvantitativa metoder från Stockholms universitet. I maj 2008 anställdes hon på IFN som forskningsassistent för att arbeta med ekonometrisk analys samt databearbetning och datainsamling. Hösten 2009 påbörjade Sara Fogelberg doktorandstudier vid Stockholms universitet och är under doktorandtiden anställd inom IFN:s forskningsprogram Elmarknadens ekonomi.

SVEN-OLOF FRIDOLFSSON är fil.dr i nationalekonomi. Hans forskningsintressen är huvudsakligen inriktade på industriell ekonomi och konkurrenspolitik. För närvarande arbetar han med frågor om elmarknaders funktionssätt, konkurrenspolitik och kartellbekämpning samt företagsförvärv och förvärvskontroll. Sven-Olof Fridolfsson har arbetat som ekonomisk expert åt Konkurrensverket, EU-kommissionen, Expertgruppen för miljöstudier och Kammarrätten i Stockholm. Han har även varit gästforskare vid University of California, Berkeley, och Université des Sciences Sociales de Toulouse.

ERIKA FÄRNSTRAND DAMSGAARD är fil.dr i nationalekonomi och disputerade 2008 vid Institutet för internationell ekonomi (IIES), Stockholms universitet. Hennes huvudsakliga intresseområden är innovationer, teknologiöverföring och ekonomisk tillväxt. Erika har varit gästforskare vid Georgia Institute of Technology och undervisat på masterprogrammet på Handelshögskolan i Stockholm. Under året har hon främst arbetat med frågor som rör entreprenörers roll i innovationsprocessen, kommersialisering av universitetsuppfindingar samt forskningssamarbeten mellan företag och universitet.

MAGNUS HENREKSON är vd för IFN och var till 2009 innehavare av Jacob Wallenbergs forskningsprofessur vid Handelshögskolan i Stockholm. Magnus Henrekson är tillsammans med Lars Persson ansvarig för forskningsprogrammet Entreprenörskapets ekonomi. Hans forskning är inriktad på entreprenörskap, ekonomisk tillväxt och institutionell ekonomi. Magnus Henrekson är medlem i redaktionrådet för tidskriften *Respons*, samt medlem i redaktionen för *Small Business Economics* och *Foundations and Trends in Entrepreneurship*. Han är affilierad forskare vid SNS, Amsterdam Center for Entrepreneurship (ACE) och Entreprenörskapsforum, ledamot i och vice ordförande för IVA:s avdelning IX (ekonomi), ledamot i SNS Förtroenderåd, styrelseledamot i IVA:s Tjänsteinitiativ och ledamot i Bertil Ohlininstitutets stiftelseråd, vetenskaplig rådgivare till FORES och sakkunnig i Företagsskatteutredningen.

FREDRIK HEYMAN är docent i nationalekonomi. Hans huvudsakliga forskningsinriktning är arbetsmarknadsekonomi, under senare år med inriktning mot den ökade internationaliseringens effekter på arbetsmarknaden. Under 2011 har han bl.a. arbetat med ett projekt tillsammans med Fredrik Sjöholm och amerikanska forskare som ska testa ett antal hypoteser om sambandet mellan internationalisering och arbetsmarknadsutfall. Projektet är finansierat av Vetenskapsrådet. Under året har han även tillsammans med Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson påbörjat en rapport till Konkurrensverket. Fredrik Heyman har också varit sysselsatt med underhåll och uppdatering av en stor databas från SCB med data på anställda, arbetsställen och företag.

PÄR HOLMBERG är docent i nationalekonomi och teknologie doktor i elkraftteknik. Han är knuten till forskningsprogrammet Elmarknadens ekonomi och affilierad med Electricity Policy Research Group (EPRG) vid University of Cambridge. Pär Holmberg är särskilt intresserad av att analysera elproducenters strategiska budgivning på elbörsen och hur den påverkas av regelverket.

HENRIK HORN, professor i internationell ekonomi, är Senior Research Fellow vid IFN. Hans forskning fokuserar främst på skärningsområdet mellan ekonomi och juridik och då särskilt på ekonomisk-juridiska aspekter av internationella integrationsavtal som WTO och EU, liksom på konkurrens- och regleringsfrågor. Han har undervisat inom dessa områden vid bl.a. Stockholms universitet, Princeton University, och World Trade Institute i Bern. Han var tidigare domare i Marknadsdomstolen och har även arbetat på forskningsavdelningen vid WTO. Henrik Horn är (tillsammans med Petros C. Mavroidis) chefrapportör för American Law Institutes projekt Legal and Economic Principles of World Trade Law och Research Fellow vid Centre for Economic Policy Research (CEPR) i London. Han är också redaktionsmedlem för *World Trade Review* och *Journal of World Trade*.

HENRIK JORDAHL är docent i nationalekonomi och ansvarig för forskningsprogrammet Tjänstesektorns ekonomi. Hans huvudsakliga forskningsområden är skattefinansierade tjänster, privatiseringar och väljarbeteende. Under året har han, på Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens initiativ, arbetat med en antologi om den svenska tjänstesektorn som kommer att ges ut av Studentlitteratur våren 2012. Henrik Jordahl är affilierad med Institute for the Study of Labor (IZA, Bonn) och Uppsala Center for Fiscal Studies (UCFS), samt ledamot av Bertil Ohlininstitutets styrelse.

EWA LAZARCZYK har en masterexamen i nationalekonomi (kvantitativa metoder i nationalekonomi och informationssystem) från Handelshögskolan i Warszawa och en CEMS Master i International Management. Hon är sedan 2008 doktorand vid Handelshögskolan i Stockholm och skriver sin avhandling inom ramen för IFN:s forskningsprogram Elmarknadens ekonomi.

ASSAR LINDBECK är professor i nationalekonomi vid Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet, och Senior Research Fellow vid IFN. Han har fortsatt arbetet med teorin för inkomstförsäkring (tillsammans med Mats Persson). Assar Lindbeck har också arbetat med två empiriska uppsatser om sjukpenningförsäkring. Han har publicerat en uppsats om "Lärdomar av finanskriser" och en om "Ekonomisk politik och politisk ekonomi". Assar Lindbecks huvudsakliga projekt är för närvarande en bok om ekonomisk politik och ekonomisk-politisk debatt efter andra världskriget.

PEHR-JOHAN NORBÄCK är docent i nationalekonomi. För närvarande arbetar han inom tre huvudsakliga områden: internationella fusioner och strukturomvandling, empirisk och teoretisk forskning kring internationell handel, internationella investeringar och multinationella företag, samt interaktionen mellan entreprenörskap, innovationer, riskkapital och produktmarknadskonkurrens. Pehr-Johan Norbäck har under året undervisat i kurser inom området internationell handel och internationella direktinvesteringar vid Stockholms och Karlstads universitet.

MATILDA ORTH är doktorand i nationalekonomi vid Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, och sedan juni 2011 verksam vid IFN. Hennes forskningsområde innefattar etablering, utslagning, konkurrens och faktorer som bestämmer marknadsstrukturer. I huvudsak arbetar hon med teoretiskt förankrade modeller tillämpade på detaljhandeln. Forskningen berör strategiska etableringsbeslut av nya butiker, hur produktivitet kan mätas och bakomliggande faktorer till produktivitetstillväxt. Matilda Orth har tidigare undervisat i industriell ekonomi på masterprogrammet vid Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

LARS PERSSON är docent i nationalekonomi, Senior Research Fellow och vice vd vid IFN. Lars Persson är tillsammans med Magnus Henrekson ansvarig för forskningsprogrammet Entreprenörskapets ekonomi. Hans forskning är inriktad på industriell ekonomi, konkurrenspolitik, internationella investeringar, forskning och utveckling, entreprenörskap och riskkapital. För närvarande arbetar han med frågor om internationella fusioner och strukturomvandling, interaktionen mellan entreprenörer, riskkapitalister och etablerade företag i innovationsprocessen, private equity-marknadens funktionssätt samt konkurrenslagstiftning och företagsförvärv. Lars Persson är affilierad med Centre for Economic Policy Research (CEPR) i London och Entreprenörskapsforum.

JOHANNA RICKNE är fil.dr i nationalekonomi. Hon disputerade i januari 2011 vid Uppsala universitet. Hennes forskning är inriktad på frågor om lönesättning och socialförsäkringar i kinesiska företag. Hon forskar också på könskvotering och selektion av politiker i Sverige. Under 2011 var Johanna Rickne gästforskare vid Columbia University i fyra månader.

TINO SANANDAJI är doktor i public policy från University of Chicago och är sedan hösten 2011 forskare vid IFN. Hans forskning är huvudsakligen inriktad på entreprenörskap. Han studerar skillnaden mellan entreprenörer och småföretagare samt effekten av skatter och regleringar på företagande. Under läsåret 2011–2012 är han även postdoc vid University of Chicago.

PER SKEDINGER är docent i nationalekonomi. Per Skedinger fortsatte projekten om hälsa och arbetskraftsutbud (med Per Johansson, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, IFAU), effekter av anställningsskydd (med Fredrik Heyman, IFN), effekter av minimilöner i detaljhandeln samt effekter av sänkta arbetsgivaravgifter för ungdomar. Under året initierades dessutom ett projekt om betydelsen av anställningsskydd och andra arbetsmarknadsregleringar för multinationella företags etablering och aktivitet (med Pehr-Johan Norbäck, IFN, och Jinglin Duanmu, University of Surrey). Per Skedinger färdigställde även en populärvetenskaplig rapport om invandrare, arbetsmarknadsregleringar och diskriminering (tillsammans med Magnus Carlsson, Linnéuniversitetet, Växjö) på uppdrag av FORES. Rapporten presenterades på ett offentligt seminarium i november och kommenterades av bland andra integrationsminister Erik Ullenhag.

MIKAEL STENKULA är fil.dr i nationalekonomi och disputerade 2004 på en avhandling inom monetär ekonomi. Hans huvudsakliga forskningsinriktning är entreprenörskapets ekonomi. För närvarande arbetar han med frågor om skatter, entreprenörskap och egenföretagande. Han arbetar också med det internationella entreprenörskapspriset *Global Award for Entrepreneurship Research*. IFN delar huvudmannskapet för detta pris med Entreprenörskapsforum och Tillväxtverket.

HELENA SVALERYD är docent i nationalekonomi. Hennes forskning är i huvudsak empirisk och inriktad mot internationell ekonomi och arbetsmarknadsekonomi. För närvarande arbetar hon med projekt rörande konkurrens och könsdiskriminering och hur minimilöner kan påverka eget företagande. Helena Svaleryd är ledamot av Finanspolitiska rådet och sedan november 2011 anställd som forskare vid Uppsala universitet.

ROGER SVENSSON är docent i nationalekonomi. Hans forskning är inriktad på entreprenörskap, immateriella rättigheter och tjänstehandel. För närvarande arbetar han med frågor om kommersialisering av patent, förvärv/licensiering av immateriella rättigheter och outsourcing av tjänster. Roger Svensson är affilierad med Mälardalens högskola.

THOMAS TANGERÅS är docent i nationalekonomi och chef för forskningsprogrammet Elmarknadens ekonomi. Hans forskning är inriktad på industriell ekonomi och politisk ekonomi. För närvarande forskar han främst kring frågor som rör elförsörjningen och telekom. Thomas Tangerås har även anlitats som expert på telekom- och elmarknaden av såväl företag som myndigheter.

JOACIM TÅG är ekon.dr i nationalekonomi och forskar om hur finansmarknaderna påverkar företagen och samhället. Fokus ligger på teoretisk och empirisk forskning om ägarbyten, omstruktureringar och riskkapitalinvesteringar. Han disputerade vid Svenska Handelshögskolan i Helsingfors 2008 och började på IFN samma år. Joacim Tåg har undervisat i företagsfinansiering på Handelshögskolan i Stockholm, varit gästforskare vid New York University och är programchef för forskningsprogrammet Globaliseringen och företagen.

Forskningsassistenter

ARON BERG har en kandidatexamen i nationalekonomi med inriktning mot mikroekonomi från Lunds universitet och skriver för närvarande på sin masteruppsats. Han arbetar sedan augusti 2009 på IFN som forskningsassistent.

MAX BRIMBERG har en kandidatexamen i nationalekonomi från Luleå tekniska universitet och en masterexamen i nationalekonomi från University of Toledo i USA. Han arbetar sedan augusti 2010 som forskningsassistent inom forskningsprogrammet Elmarknadens ekonomi.

JOAKIM JANSSON har en kandidatexamen i nationalekonomi och en masterexamen i ekonometri från Stockholms universitet. Han arbetar sedan augusti 2011 som forskningsassistent på IFN.

LOUISE JOHANNESSON har en kandidatexamen i nationalekonomi med inriktning mot ekonometri från Stockholms universitet och skriver för närvarande på sin masteruppsats. Hon arbetar sedan september 2010 på IFN som forskningsassistent.

Institutsaffilierade forskare

FREDRIK ANDERSSON är professor vid Nationalekonomiska institutionen, Lunds universitet, och är sedan 2006 affilierad forskare. Fredrik Anderssons forskning är i huvudsak inriktad på organisations- och konkurrensfrågor med särskilt fokus på gränsytan mellan privat och offentlig sektor. Fredrik Andersson utnämndes 2009 till prorektor vid Ekonomihögskolan i Lund, och är sedan januari 2012 rektor.

OLA BENGTSSON är Assistant Professor vid College of Business, University of Illinois, Urbana-Champaign och sedan november 2011 affilierad till IFN. Ola Bengtssons forskning är i huvudsak inriktad på företagsfinansiering, juridik och entreprenörskap. I sitt senaste forskningsprojekt studerar han finansieringskontrakt mellan riskkapitalister och entreprenörer.

DAVID CESARINI disputerade vid Massachusetts Institute of Technology våren 2010 och är Assistant Professor i nationalekonomi vid Center for Experimental Social Science, Department of Economics, New York University. Hans forskning är empiriskt inriktad och hans forskningsintressen är huvudsakligen beteendegenetik och mikroekonomi. Han är affilierad sedan 2008.

OLLE FOLKE, fil.dr i nationalekonomi, disputerade våren 2010 vid Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet. Olle Folke är sedan augusti 2010 Assistant Professor vid School of International and Public Affairs (SIPA), Columbia University, New York. Han forskar främst inom tillämpad politisk ekonomi, men har miljöekonomi som sekundärt forskningsfält.

ERIK LINDQVIST är Assistant Professor vid Nationalekonomiska institutionen, Handelshögskolan i Stockholm, och affilierad forskare sedan 2010. Han var dessförinnan ordinarie forskare vid IFN. Hans huvudsakliga forskningsintressen ligger inom arbetsmarknad och offentlig ekonomi. Det senaste året har han bland annat arbetat med ett projekt om sorteringsmekanismer på den svenska arbetsmarknaden.

FLORIN MAICAN är fil.dr i nationalekonomi och affilierad forskare sedan juni 2011. Hans huvudsakliga forskningsområde är marknadsdynamik och bestämmningsfaktorer av graden av konkurrens på en marknad såsom produktivitet, forskning och utveckling, nyetablering och utslagning. Forskningen berör detaljhandel, tjänsteföretag inom sektorn för informations- och kommunikationsteknologi, och FoU-intensiva tillverkningsföretag. Han forskar även inom området internationell finans där han framför allt analyserar växelkurser. Florin Maican är verksam vid Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, där han undervisar i industriell ekonomi och finansiell ekonomi.

LARS OXELHEIM är sedan 1992 innehavare av Sydsvensk industris professur i internationellt företagande vid Lunds universitet. Hans forskning är inriktad på kopplingen mellan företaget och dess makroekonomiska omgivning och hans forskningsfrågor spänner från företagets beslut under makroekonomisk osäkerhet och corporate governance till finansiell integration, penningpolitik och ekonomisk tillväxt. Lars Oxelheim är medlem i redaktionen för *Management International Review* och *International Business Review*. Han är ordförande för Svenska Nätverket för Europaforskning i Ekonomi (SNEE) som han på den dåvarande regeringens initiativ grundade 1997. Han är medlem av Kungliga Humanistiska Vetenskapssamfundet, invald Fellow i European International Business Academy samt hedersprofessor vid Fudan University i Shanghai.

FREDRIK SJÖHOLM tillträdde i augusti 2011 en professur i nationalekonomi vid Lunds universitet. Hans forskning täcker en mängd olika områden men med huvudsakligt fokus på globaliseringsfrågor och utvecklingen i Ostasien. För närvarande studerar han globaliseringens arbetsmarknadseffekter. Hans andra nuvarande huvudområde är utländska direktinvesteringar i Ostasien. Han undersöker om utländska företag har bidragit till handel, sysselsättning och tillväxt i regionen samt vad som karakteriserar multinationella företag från ostasiatiska utvecklingsländer. Fredrik Sjöholm är External Fellow vid Leverhulme Centre for Research on Globalisation and Economic Policy (GEP) vid University of Nottingham, medlem av Asian Economic Panel och East Asian Economic Association's Council of Fellows.

JONAS VLACHOS är docent i nationalekonomi och innehar ett forskningslektorat vid Stockholms universitet. Han tillbringar 40 procent av sin tid vid IFN. Jonas Vlachos har under året arbetat med ett projekt baserat på detaljerade data om den svenska skolan. Han har dessutom erhållit finansiering från Riksbankens Jubileumsfond för ett projekt om hur humankapital fördelas inom och mellan företag och branscher i det privata näringslivet samt hur sorteringen mellan makar förändrats över tid.

DANIEL WALDENSTRÖM är professor i nationalekonomi vid Uppsala universitet sedan våren 2011, efter att tidigare ha varit ordinarie forskare vid IFN sedan 2006. Han disputerade i nationalekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm 2003 och i ekonomisk historia vid Lunds universitet 2009. Hans huvudsakliga forskningsområde är inkomst- och förmögenhetsfördelning.

YVES ZENOU är professor i nationalekonomi vid Stockholms universitet och Senior Research Fellow vid IFN. Hans forskning är både teoretiskt och empiriskt inriktad och berör huvudsakligen sju områden: (i) sociala interaktioner och nätverksteori, (ii) sök- och matchningsteori, (iii) urban ekonomi, (iv) segregation och diskriminering av minoriteter, (v) identitet och assimilering av invandrare samt (vi) kriminalitet. Yves Zenou är affilierad med Centre for Economic Policy Research (CEPR, London) och Institute for the Study of Labor (IZA, Bonn). Han är redaktör för *Regional Science and Urban Economics* och biträdande redaktör för *Annals of Economics and Statistics*, *Journal of Urban Economics*, *Journal of the European Economic Association*, *Journal of Public Economic Theory* och *Scandinavian Journal of Economics*. Han tilldelades Oliver E. Williamsonspriset 2011 för bästa artikel i *Journal of Law, Economics and Organization* under 2010 och 2011.

Programaffilierade forskare

COREN APICELLA har en doktorsexamen i biologisk antropologi från Harvard University. Hon innehar en forskartjänst på Institutionen för hälsovårdspolitik (Department of Health Care Policy) vid Harvard Medical School. Coren Apicella arbetar med ett forskningsprojekt om det evolutionära ursprunget av mänskligt beteende och har tillbringat lång tid hos Hadzafolket i norra Tanzania. Hos IFN arbetar hon med ett projekt som utvärderar biologiska och psykologiska faktorerers betydelse för ekonomiskt beslutsfattande och entreprenörskap.

ANDREA ASONI disputerade 2011 i nationalekonomi vid University of Chicago. Hans huvudsakliga forskningsintressen är inom områdena entreprenörskap, entreprenörsfinansiering och företagsteori.

GUNNAR DU RIETZ är doktor i nationalekonomi och har tidigare varit chefsökonom på Skattebetalarnas Förening och skattesakkunnig på Svenska Arbetsgivareföreningen. Han var tidigt verksam vid Industriens Utredningsinstitut. Han har varit associerad forskare på Ratio. I dag är arbetet huvudsakligen inriktat mot den långsiktiga utvecklingen av arbets- och kapitalsskatter.

HARALD EDQUIST är ekon.dr i ekonomisk historia. Han disputerade vid Handelshögskolan i Stockholm 2006 på en avhandling som bl.a. behandlade vilken effekt teknologiska genombrott har haft på produktivitetens utvecklingen. Harald Edquist är affilierad till IFN och sedan februari 2011 forskningsledare vid Forum för reformer och entreprenörskap (FORES). Hans huvudsakliga forskningsintressen är produktivitet, tillväxt och immateriella investeringar.

JOHAN EGEBAK är doktorand i nationalekonomi vid Stockholms universitet och affilierad sedan 2009. Hans forskning är empiriskt inriktad och fokuserar på frågor inom framför allt beteende- och arbetsmarknadsekonomi. 2011/2012 tillbringar han vid Haas School of Business, University of California, Berkeley.

DANIEL HEDBLOM är doktorand vid University of Chicago och affilierad sedan sommaren 2010. Han har en magisterexamen i nationalekonomi från Lunds universitet, varav ett år vid University of California, Berkeley. Han har tidigare arbetat som forskningsassistent vid Centrum för hälsoekonomi, Lunds universitet. Daniel Hedbloms forskningsintressen är i första hand politisk ekonomi, tillämpad spelteori och hälsoekonomi.

NIKLAS KAUNITZ är doktorand i nationalekonomi vid Stockholms universitet och affilierad med IFN sedan 2009. Hans forskning ligger främst inom arbetsmarknadsekonomi. Det senaste året har Niklas Kaunitz arbetat med en utvärdering av sänkta arbetsgivaravgifter för ungdomar, liksom med en studie om sambandet mellan subjektivt välbefinnande och olika ekonomiska faktorer.

CHE-YUAN LIANG är fil.dr och forskare vid Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet. Han är affilierad till IFN sedan hösten 2008. Hans forskningsintressen är offentlig och politisk ekonomi.

JOHANNES MAURITZEN har en M.A. i nationalekonomi från University of Washington, Seattle, och är doktorand vid Institutet för företagsekonomi, Norges Handelshögskola i Bergen. Sista året av doktorandtiden tillbringar han på IFN där han är verksam inom IFN:s forskningsprogram Elmarknadens ekonomi. Disputationen är planerad till juni 2012 på avhandlingen *Windomics: Empirical Essays on Wind Power in the Nordic Electricity Market*. Johannes Mauritzens forskningsintressen är i huvudsak empirisk forskning om energimarknader och investeringar, särskilt mot användning i förnyelsebar energi.

JOHANNA MÖLLERSTRÖM är doktorand i nationalekonomi vid Harvard University. Hennes forskning är huvudsakligen fokuserad kring ekonomisk psykologi och hur insikter ifrån detta område kan hjälpa oss att förstå politiskt och makroekonomiskt beteende.

VERENA NIEPEL är doktorand vid University of Mannheim och arbetar vid Centre for European Economic Research (ZEW) i Mannheim, Tyskland. Hennes forskning fokuserar på den roll institutioner inom utbildningssystemen spelar för möjligheten att tillägna sig färdigheter samt kognitiva och icke-kognitiva färdigheter för utfallet på arbetsmarknaden.

THERESE NILSSON är fil.dr i nationalekonomi. Hennes forskning berör sambanden mellan globalisering, ojämlikhet och hälsa i rika och fattiga länder. Den aktuella forskningen berör framför allt vilka följder globalisering har på hälsa och fattigdom i utvecklingsländer, samt om det finns en negativ hälsoeffekt av att leva i ekonomiskt ojämlika samhällen. Therese Nilsson är affilierad forskare vid IFN sedan juni 2011 och tillbringar största delen av sin tid som forskare vid Lunds universitet.

MARTIN OLSSON är doktorand vid Stockholms universitet sedan hösten 2007. Han är affilierad till IFN och forskar om riskkapital och dess effekter på den svenska arbetsmarknaden inom forskningsprogrammet Entreprenörskapets ekonomi.

MARIA PERSSON är fil.dr i nationalekonomi. Hon disputerade i mars 2009 vid Lunds universitet. Hennes forskning är inriktad mot internationell handel och ekonomisk integration. Den aktuella forskningen fokuserar på handelsflödets varaktighet. Maria Persson är affilierad forskare vid IFN sedan 2009, och tillbringar största delen av sin tid som forskare och lärare vid Lunds universitet.

PETRA PERSSON är doktorand i nationalekonomi vid Columbia University, New York. Hon bedriver forskning inom tillämpad mikroekonomi och beteendekonomi och är affilierad till IFN:s forskningsprogram Tjänstesektorns ekonomi.

Forskningsprogram

Globaliseringen och företagen

Den globaliseringsprocess vi nu är mitt uppe i är av historiska proportioner. Processen drivs dels av den snabba framväxten av mycket väl fungerande finansiella marknader där företag snabbt kan byta ägande över nationsgränserna, dels av framväxten av ekonomiskt starka och alltmer internationellt öppna länder som de före detta sovjetländerna, Kina och Indien.

“Vi analyserar olika nyckelaspekter av globaliseringens effekter på svensk ekonomi.”

JOACIM TÅG

SVENSK EKONOMI ÄR sedan länge i hög grad internationellt integrerad. Mindre känt är kanske att graden av integration har ökat avsevärt sedan början av 1990-talet. Svensk export har ökat från ca 30 procent av BNP till över 50 procent. Importen har ökat på samma sätt. Handelsmönstret har också gradvis förändrats med exempelvis en ökad handel med de snabbväxande ekonomierna i Ostasien. Vidare har svenska företag fortsatt att expandera sina verksamheter utomlands. I dag är det ca 50 procent fler som jobbar i svenska företags utländska verksamheter än i deras svenska anläggningar. Ett helt nytt fenomen är att Sverige i dag inte bara är en källa för utgående direktinvesteringar utan även mottagare av en stor mängd utländska multinationella företag. Svenska arbetstagare i den privata sektorn som är anställda i utländska företag har ökat från ca 9 procent 1990 till närmare 30 procent i dag.

Den ökade internationella integrationen av svensk ekonomi har lika viktiga som uppenbara implikationer för svenskt näringsliv och svenskt samhälle i stort. Att studera svensk ekonomi i isolering ger en ofullständig bild

av dess problem och möjligheter. IFN:s forskningsprogram Globaliseringen och företagen tar en bred ansats för att analysera olika nyckelaspekter av globaliseringens effekter på svensk ekonomi.

Programmet består av flera delprojekt, varav ett urval presenteras nedan. I programmet deltar bl.a. följande forskare: Shon Ferguson, Magnus Henrekson, Fredrik Heyman, Henrik Horn, Florin Maican, Therese Nilsson, Pehr-Johan Norbäck, Matilda Orth, Lars Oxelheim, Maria Persson, Lars Persson, Johanna Rickne, Fredrik Sjöholm, Per Skedinger och Joacim Tåg.

Programmets huvudfinansiär är Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse.

PROGRAMCHEF: JOACIM TÅG

Deltagare i jubileumssymposiet.

Jubileumssymposium om ägarstyrning och globalisering

DEN 15 NOVEMBER 2011 arrangerade IFN ett eftermiddagsseminarium för en särskilt inbjuden grupp personer. Syftet var att presentera två centrala delar av institutets aktuella forskning: private equity och globaliseringen samt den svenska modellen för bolagsstyrning.

Efter IFN:s styrelseordförande Michael Treschows och vd Magnus Henreksons inledning presenterade Lars Persson och Joacim Tåg, båda IFN, nya och relevanta resultat av IFN:s forskning om private equity. Riskkapitalbranschen har under de senaste åren vuxit snabbt och utgör en viktig del av såväl svenskt som internationellt näringsliv. I dag arbetar närmare 180 000 svenskar i något av de drygt 800 företag som mottagit investeringar av venture capital- eller private equity-bolag. Lars Persson och Joacim Tåg diskuterade hur private equity-bolagens incitament till investeringar och omstruktureringar skiljer sig från

börsnoterade företags incitament och hur anställda påverkas när företag köps upp av ett private equity-bolag. De belyste även hur företags- och ägarbeskattning påverkar effektiviteten i ägarstyrningen. Conni Jonsson, vd för riskkapitalbolaget EQT, kommenterade forskningsresultaten.

Under seminariets andra del presenterade Magnus Henrekson sin och Ulf Jakobssons forskning om förutsättningarna för en livaktig svensk börs och en effektiv bolagsstyrning av börsnoterade företag i Sverige. Sedan 1980-talet har de finansiella marknaderna avreglerats och globaliseringen har medfört att olika länders finansiella marknader blivit alltmer integrerade. Detta gäller också marknaden för företagskontroll. Sverige är inte opåverkat av denna. Såväl effekter på börsägandets struktur som börsägandets utveckling relativt andra ägarformer diskuterades. Börje

Ekholm, vd för Investor, kommenterade presentationen varefter en allmän diskussion om de presenterade forskningsresultaten följde.

Genom att arrangera detta symposium till tekn. dr Peter Wallenbergs ära, som 2011 fyllde 85 år, uppmärksammade IFN såväl Peter Wallenbergs personliga engagemang för institutets verksamhet som det generösa och långsiktiga stöd IFN under de senaste decennierna erhållit från Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse.

Knut Wicksells centrum för finansvetenskap

IFN OCH EKONOMIHÖGSKOLAN vid Lunds universitet har erhållit ett 10-årigt finansieringsstöd från Vinnova för att bygga upp ett centrum för finansvetenskap.

Centrumets verksamhet är geografiskt knutet till Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. Syftet är att bedriva högkvalitativ forskning inom finansiell ekonomi och att uppmuntra till ömsesidigt värdefullt samarbete med praktiskt verksamma ekonomer. Mer specifikt kommer centrumets aktiviteter att fokusera på

- att utföra högkvalitativ forskning
- att i samarbete med praktiker försäkra sig om att den forskning som bedrivs är relevant
- att skapa en attraktiv miljö för forskning för att härigenom nå ut och kunna rekrytera nya forskare – på fast, tidsbegränsad eller gästforskarbasis – såväl nationellt som internationellt.

Den 1–2 december 2011 arrangerades den första forskningskonferensen inom ramen för Knut Wicksells centrum för finansvetenskap. Konferensprogrammet spände över de tre forskningsområden som Knut Wicksells centrum för finansvetenskap koncentrerar sig på

- makroekonomi, kriser och regleringar

- beteenden på finansmarknaderna
- företagens utveckling och finansmarknaderna.

På området makroekonomi och regleringar talade bland andra Lars Oxelheim (IFN och Lunds universitet) om den pågående finanskrisen och eurosamarbetet. Han lyfte fram att krisen i eurosamarbetet kan leda till ökad politisk konkurrens mellan länderna i euroområdet för att få industrier att lokalisera sig i just deras land för att få ner arbetslösheten. Han påpekade även att transparensen på de finansiella marknaderna är viktig och att mer forskning behövs om hur transparensen i företagen kan ökas.

Lu Liu (Lunds universitet) talade om beteenden på finansmarknaderna och korrelation mellan olika aktiemarknader. Hennes studie visar att större informationsflöde och bättre tillgång till information inom ett land leder till att landets aktiemarknad blir mer integrerad med världens övriga aktiemarknader. Detta kan vara viktigt att beakta både i investeringsval och i utvärderingar om hur känsligt ett land är för finanskriser i andra länder.

På temat företagens utveckling och finansmarknaderna presenterade Aron Berg (IFN), en studie om företagsförvärv över gränserna och investeringar i hemlandet. Studien, som är skriven tillsammans med Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson (båda IFN), lyfter fram att initiativ från regeringar som syftar till att

begränsa utländska företags möjlighet att köpa tillgångar i hemlandet kan vara skadliga. Orsaken är att man därigenom förhindrar att kapital frigörs genom att ägare i hemlandet säljer sina innehav. Dessa ägare kan då inte lika lätt göra nyinvesteringar i hemlandet.

Forskningsprojekt

1. Finansmarknadernas globalisering och dess effekter på svensk industristruktur

DET FINNS ETT antal bestämningsfaktorer till den ökade globaliseringen. En viktig förklaring är de omfattande avregleringar av globala finansiella marknader som genomförts under de senaste årtiondena. Detta har lett till att nya ägartyper växt fram. Speciellt riskkapitalbolag som köper, omstrukturerar och återsäljer etablerade företag har blivit viktiga ägare av företag i länder som USA, England och Sverige. Riskkapitalbolagen blir också alltmer aktiva över nationsgränserna. Ett av tio av alla förvärv som skedde över landsgränser under perioden

1998–2008 var investeringar gjorda av riskkapitalbolag. I policydebatten finns en oro för att dessa förvärv drivs framför allt av finansiella fördelar och skattefördelar, och därigenom riskerar att leda till mindre effektivt ägande av företag och lägre välfärd. Syftet med detta delprojekt är att både teoretiskt och empiriskt studera drivkrafterna bakom förvärv som görs av riskkapitalbolag och hur denna typ av ägande påverkar samhället.

PROJEKTANSVARIG: JOACIM TÅG

2. Globaliseringens effekter på arbete och kapital

DETTA DELPROJEKT UNDERSÖKER globaliseringens effekter på produktionsfaktorerna kapital och arbete. Det första huvudområdet i detta delprojekt fokuserar på kapitalets ägande. Med "den svenska ägarmodellen", som dominerade på börsen fram till helt nyligen, avses den modell där kontrollen av företagen för det mesta var koncentrerad till en eller två ägare.

Ofta, men inte alltid, har dessa ägare varit svenska familjer. Den koncentrerade kontrollen möjliggjordes genom en växande divergens mellan kontrollrättigheter (röstandelar) och utdelningsrättigheter (kapitalandelar) för de dominerande ägarna. Det har också varit vanligt att en familj eller en ägargrupp via investmentbolag och ask-i-ask-ägande haft ett

dominerande inflytande i ett flertal företag. Sverige är nu mitt uppe i en utveckling där den svenska ägarmodellen är på tydlig tillbakagång, för att, i varje fall delvis, ersättas av andra modeller för ägarstyrning. En viktig drivkraft bakom denna utveckling är globaliseringen av ägandet. Projektet syftar till att öka vår förståelse för dels hur den svenska ägar- och kontrollmodellen påverkas av globaliseringen, dels undersöka vilka institutionella förändringar i regelverket som skulle kunna möjliggöra en effektiv styrning av bolag med spritt ägande.

Det andra huvudområdet i detta delprojekt undersöker globaliseringens arbetsmarknadseffekter. Allt fler svenska löntagare arbetar i utlandsägda företag och handelns andel av BNP stiger snabbt. Det är troligt att denna ökade internationalisering har konsekvenser för arbetstagens löner, sysselsättning och anställnings-

trygghet. Detta projekt syftar till att empiriskt undersöka arbetsmarknadseffekter av ökad internationell integration. Projektet tar sin utgångspunkt i ny ekonomisk teori med heterogena företag och heterogen arbetskraft. Dessa teoretiska arbeten resulterar i ett antal olika hypoteser om internationalisering och arbetsmarknadseffekter som vi avser att undersöka empiriskt med hjälp av svensk data. Exempelvis undersöker vi löne- och sysselsättningseffekter av ökad internationalisering för olika typer av arbetskraft och i olika typer av företag. En annan aspekt som svensk data kan ge svar på är hur globaliseringen påverkar hälsoutfall för anställda.

PROJEKTANSVARIGA: MAGNUS HENREKSON OCH FREDRIK HEYMAN

3. Kinas framväxt och dess effekter på svensk ekonomi

DEN EKONOMISKA KARTAN är under förändring och tyngdpunkten rör sig mot Östasien i allmänhet och Kina i synnerhet. Detta leder i sin tur till att kopplingarna mellan svensk ekonomi och utvecklingen i Asien förstärks. I synnerhet har de svensk-kinesiska relationerna ökat dramatiskt, de flesta svenska multinationella företag har i dag verksamhet i Kina, Kina är den snabbast växande marknaden för ett stort antal svenska företag och Kina är Sveriges största handelspartner i Asien. Samtidigt gör stora skillnader i kultur, geografi och ekonomisk-politiska system att den generella kunskapen om Asien är förhållandevis låg i Sverige. Projektet syftar till att dels undersöka Kinas ekonomiska utveckling och dels under-

söka hur denna utveckling påverkar svensk ekonomi, företag och arbetstagar. När det gäller utvecklingen i Kina fokuserar vi på aspekter av en strukturell förskjutning bort från exportledd tillväxt till en allt större betydelse av inhemsk konsumtion. När det gäller de direkta effekterna på svensk ekonomi ämnar vi studera hur svensk export till Kina och svenska investeringar i Kina påverkar strukturen på den svenska verksamheten. Vi kommer också att lansera ett delprojekt som (istället) undersöker hur den starkt ökade importen från Kina påverkar svensk verksamhet.

PROJEKTANSVARIG: JOHANNA RICKNE

4. Inhemsk politik och internationella handelsavtal

I EN EKONOMISKT ALLTMER integrerad värld kommer protektionistiska tendenser i omvärlden få stor inverkan på den inhemska ekonomin. Efterkrigstiden präglas av stora framgångar när det gäller att minska tullar och andra handelshinder på industrivaror. Andra sektorer präglas fortfarande av handelshinder. Framväxten av Kina med en relativt interventionistisk industripolitik har också inneburit en påfrestning på det internationella handelsystemet. Det har också blivit alltmer uppenbart att inhemska regleringar kan användas för att skydda inhemsk industri på utländska företags bekostnad. Internationella handelsavtal syftar främst till att förhindra att länder använder gränshinder, som tullar och importkvoter, i protektionistiskt syfte.

Det räcker dock inte att enbart komma överens om sådana politikinstrument, eftersom även inhemska instrument som t.ex. skatter och regleringar kan användas protektionistiskt. Alla handelsavtal innehåller därför även restriktioner för vad länder kan göra unilateralt med inhemska instrument.

Den centrala klausulen i detta avseende är "nationell behandling" (eng. *national treatment*) som kräver att en importerad vara inte behandlas sämre i något avseende än snarlika inhemska producerade varor. Denna princip gäller för nästan alla typer av offentliga beslut, vare sig det handlar om miljöregleringar, skatter, säkerhetsbestämmelser, etc. Den konkreta utformningen och tolkningen av principen om nationell behandling kompliceras av att de inhemska instrumenten oftast används för mer legitima syften än protektionism. Det gäller därför att den utformas så att den tillåter sådana åtgärder, samtidigt som den hindrar protektionistiskt beteende. Ett syfte med detta projekt är att bidra till förståelsen för hur principen om nationell behandling bör utformas. Ett annat är att belysa empiriskt hur inhemska politikinstrument har hanterats i tvistelösningsmekanismen i Världshandelsorganisationen (WTO).

PROJEKTANSVARIG: HENRIK HORN

5. Produktivitetstillväxt i detaljhandeln

DETALJHANDELN SPELAR EN alltmer betydelsefull roll i våra moderna ekonomier och dess bidrag till produktivitetstillväxt är ofta debatterad. Detta är särskilt intressant mot bakgrund av den ständigt aktuella frågan om skillnader i ekonomisk tillväxt mellan Europa och USA. Det övergripande syftet med detta projekt är att studera produktivitet, butiks-

dynamik och konkurrens i svensk detaljhandel. Införande av ny teknologi har varit en central trend i handeln under det senaste decenniet. Tillsammans med nyetablering och utslagning av företag anses investeringar i ny teknik ofta vara en central faktor för produktivitetsutvecklingen på en marknad. Att det finns markanta skillnader i produktivitetsnivå mellan

företag på en och samma marknad är också ett välkänt faktum. Projektet berör hur produktivitet kan mätas på butiksnivå och belyser bakomliggande faktorer till produktivitetstillväxt. Vad kännetecknar butiker med hög och stabil produktivitet? Vilken betydelse har nyetablering och utslagning av butiker

för produktiviteten? Resultaten ger ökad förståelse kring vad som driver produktivitetstillväxten i detaljhandeln och dess roll för svensk ekonomi i stort.

PROJEKTANSVARIGA: MATILDA ORTH OCH
FLORIN MAICAN

“Bakom företagsnamnet finns alltid en grundare och starkt drivande kraft – en entreprenör.”

MAGNUS HENREKSON

LARS PERSSON

Entreprenörskapets ekonomi

Det går knappast att ge en rättvisande bild av ett i dag rikt lands moderna ekonomiska historia utan att komma in på de branscher och företag som spelat en central roll för landets utveckling. Bakom företagsnamnen finns alltid en grundare och starkt drivande kraft – en entreprenör.

TROTS DETTA HAR entreprenörers roll för den ekonomiska tillväxten inte studerats i någon större utsträckning i den nationalekonomiska forskningen. Redan i slutet av 1960-talet lyftes denna brist i den traditionella analysen fram av William J. Baumol i det numera klassiska konstaterandet att ”the theoretical firm is entrepreneurless – the Prince of Denmark has been expunged from the discussion of Hamlet”.

Men hur påverkar olika institutioner och regelverk entreprenörskapet och dess effekt på näringslivets förnyelse och den ekonomiska tillväxten? Genom att använda nationalekonomiska analysmetoder, vilka explicit belyser interaktionen mellan entreprenörer, andra aktörer och institutionella förhållanden

och regelverk, kan sådana effekter analyseras på ett systematiskt sätt. Vi kan exempelvis studera hur framväxten av en riskkapitalmarknad påverkar de allmänna drivkrafterna att starta nya företag. Genom att arbeta med data för många entreprenörsföretag och en rad olika viktiga bakgrundsfaktorer för entreprenörskapet, såsom tillgång till riskkapital, är det även möjligt att få mer generella insikter om hur olika institutionella faktorer påverkar entreprenörskapet. Därmed kan vi bidra med värdefull kunskap om hur olika institutioner och regelverk påverkar den entreprenörsdrivna ekonomiska tillväxten, en kunskap som kan vara av avgörande betydelse för entreprenörskapets framtida utveckling i Sverige.

Forskningsprogrammet syftar till att belysa vilka ekonomiska grundförutsättningar såsom bolagsägandeformer, skattesystem och allmänna institutioner som kan bidra till att skapa en entreprenörsdriven tillväxt. Målsättningen är att göra IFN till den viktigaste forskningsbaserade källan i den svenska näringslivsorienterade samhällsdebatten i denna fråga.

PROGRAMMET MÖJLIGGÖR

- (i) att på institutet skapa en forskarkompetens inom dessa för svenskt näringsliv avgörande frågor;
- (ii) att utveckla en unik databas med information om hur entreprenörskap påverkas av olika institutionella faktorer;
- (iii) att skapa en naturlig mötesplats för experter, befattningshavare, journalister och forskare med intresse för entreprenörskapets betydelse för näringslivets dynamik och den allmänna välförhållanden.

Följande forskare ingår i programmet: Ola Andersson, Coren Apicella, Andrea Asoni, Ola Bengtsson, David Cesarini, Frédéric Delmar, Gunnar Du Rietz, Johan Egebark, Erika Färnstrand Damsgaard, Daniel Hedblom,

Magnus Henrekson, Fredrik Heyman, Ulf Jakobsson, Dan Johansson (HUI Research), Niklas Kaunitz, Pehr-Johan Norbäck, Lars Persson, Martin Olsson, Jesper Roine (Handelshögskolan i Stockholm), Tino Sanandaji, Mikael Stenkula, Helena Svaleryd, Roger Svensson, Joacim Tåg, Daniel Waldenström och Yves Zenou.

Programmets huvudfinansiär har under året varit Stichting af Jochnick Foundation.

PROGRAMCHEFER: MAGNUS HENREKSON
OCH LARS PERSSON

Deltagare i IFN Stockholm Conference 2011.

IFN Stockholm Conference

IFN arrangerar sedan drygt 10 år vetenskapliga konferenser på teman med relevans för näringslivets utveckling. Det begränsade antalet deltagare, ca 10–15 internationellt ledande forskare och 5–10 IFN-forskare, bidrar till att skapa en informell och konstruktiv atmosfär som inspirerar till framtida forskning och forskningssamarbete. Dessa konferenser benämns IFN Stockholm Conference.

TEMAT PÅ DEN konferens som arrangerades i Vaxholm den 9–10 juni 2011 var Entrepreneurship, Firm Growth and Ownership Change. Ett 10-tal forskare från universitet i USA och Europa deltog tillsammans med forskare från IFN. Konferensen finansierades med stöd av Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse.

Under senare år har entreprenörskap och ägarbyten uppmärksammats som en viktig del i ett konkurrenskraftigt näringsliv. Studier har visat att entreprenörsföretag står för en stor del av de innovationer som leder till utveckling av helt nya produkter, och att ägarbyten i form av riskkapitalinvesteringar positivt påverkar produktiviteten i etablerade bolag

och hjälper små entreprenöriella bolag att växa. Politik som stimulerar entreprenörskap och underlättar ägarbyten är därmed av central betydelse för att skapa konkurrenskraftiga företag.

De studier som presenterades handlade om vad som bestämmer entreprenörers kommersialiseringsstrategier, effekterna av riskkapitalinvesteringar i unga och i etablerade bolag, och om hur olika lagar och skatteregler påverkar marknaden för företagsägande.

Deltagarna diskuterade även hur skattesystemet påverkar vem som köper företag. Den höga belåningen i samband med riskkapitalinvesteringar i etablerade bolag leder ofta till höga ränteavdrag, vilka många har hävdad kan ge riskkapitalbolag fördelar gentemot industriella köpare av tillgångar. Konkurrensen med industriella köpare gör dock dels att det främst är de som säljer företagen som vinner på ränteavdragen (genom högre uppköpspris), och dels att det, trots större ränteavdrag, kan vara svårare för riskkapitalbolagen att köpa tillgångar om de inte kan skapa värde genom uppköpet.

Ola Bengtsson, University of Illinois at Urbana-Champaign och affilierad till IFN, analyserade riskkapitalbolagens betydelse för entreprenöriella företags tillväxt. I studien visade han att företag med ett riskkapitalbolag som dominerande ägare har högre löner för ledningen och oftare använder sig av bonussystem än företag där riskkapitalbolaget har mindre inflytande.

Riskkapitalbolagen har också i media utsatts för kritik för att de berikar sig på anställdas bekostnad. Men IFN-forskarna Joacim Tåg och Martin Olsson visade att detta inte verkar

vara fallet i Sverige. Anställda i etablerade bolag som mottar riskkapitalinvesteringar löper lägre risk att bli arbetslösa och deras lön minskas inte efter investeringen jämfört med anställda med liknande utgångsläge i företag som inte blir uppköpta.

Bland deltagarna fanns Marco Da Rin (Tilburg University), Andrew Ellul (Kelley School of Business), Luigi Guiso (European University Institute), Jonathan Goldberg (Massachusetts Institute of Technology, MIT), David Hsu (University of Pennsylvania), Fausto Panunzi (Bocconi University) och Masako Ueda (Northwestern University).

Masako Ueda och Andrew Ellul.

IFN:s och Entreprenörskapsforums samarbetsprojekt om entreprenörskap

IFN och Entreprenörskapsforum driver sedan år 2010 ett gemensamt projekt om entreprenörskapets, innovationers och ägandets effekter på näringslivets samhällsekonomiska effektivitet.

SYFTET MED PROJEKTET är att genomföra en internationell studie om förutsättningarna för entreprenörskapsdrivet företagande och entreprenöriell tillväxt i Sverige och göra en jämförelse med förhållandena i USA. Utifrån ett entreprenörskapsekonomiskt forskningsperspektiv beskrivs och analyseras svenskt näringsliv och svenska institutioner och regelverk.

Projektet är uppbyggt av författarpär där varje par består av en svensk och en internationellt ledande forskare. I juni 2011 genomfördes en workshop där preliminära versioner av studierna diskuterades. Projektet kommer att avslutas under 2012–2013 med att studierna publiceras i ett specialnummer av en vetenskaplig tidskrift och i en bok på svenska. Forskningsresultaten kommer även att spridas genom föredrag, debattartiklar och seminarier.

Projektet finansieras av Ragnar och Torsten Söderbergs Stiftelser. Ansvariga för projektet är Magnus Henrekson, IFN, och Pontus Braunerhjelm, Entreprenörskapsforum.

FÖRFATTARPÄREN ÄR:

Martin Andersson, Lunds universitet, och Steven Klepper, Tepper School of Business, Carnegie Mellon University, Pittsburgh, Pennsylvania.

Karin Edmark, IFN, och Roger Gordon, Department of Economics, University of California at San Diego, Kalifornien.

Erika Färnstrand Damsgaard, IFN, och Marie Thursby, Georgia Institute of Technology, Atlanta, Georgia.

Lars Persson, IFN, och Joshua S. Gans, Rotman School of Management, University of Toronto, Kanada.

Tino Sanandaji, IFN och University of Chicago, och Peter T. Leeson, George Mason University, Fairfax, Virginia.

Joacim Tåg, IFN, och Josh Lerner, Harvard Business School, Cambridge, Massachusetts.

Per Thulin, KTH, Stockholm, och Enrico Moretti, University of California at Berkeley, Kalifornien.

Pontus Braunerhjelm, KTH och Entreprenörskapsforum, Stockholm, och Thomas Åstebro, HEC, Paris.

Forskningsprojekt

1. Ägande, samverkan och konkurrens i innovationsindustrin

EMPIRISKA STUDIER VISAR att etablerade företag ofta tillägnar sig nya teknologier genom uppköp av små entreprenörsföretag, vilka ofta är finansierade av riskkapital. Vidare observerar vi att nya företagsstrategier och nya teknologier ofta introduceras på marknaden av entreprenöriella nyinträdande företag, och att dessa nya strategier och teknologier sedan tas upp av etablerade företag. Ett exempel på detta

är Ryanairs inträde på den europeiska flygmarknaden. Forskningsprojektets syfte är att öka vår förståelse av hur interaktionen mellan företag med olika typ av ägandeform sker på innovationsmarknaden och hur regelverk, såsom konkurrenslagor och företagsbeskattningssystem, påverkar denna process.

PROJEKTANSVARIG: LARS PERSSON

2. Entreprenörskapets politiska ekonomi

ENTREPRENÖRSKAPETS CENTRALA BETYDELSE för tillväxt och välståndsutveckling har på senare tid kommit att alltmer lyftas fram inom forskningen. Ofta har det tagits för givet att ökad entreprenörsaktivitet har en positiv effekt på tillväxt och jobbskapande.

Utgångspunkten i detta projekt är att entreprenörer inte per automatik bidrar positivt till samhällsekonomin. Istället utgår vi ifrån premissen att huruvida bidraget är positivt beror på de institutionella betingelserna i ekonomin, vilka bestämmer vad som också har

kallats "den samhälleliga belöningsstrukturen" vad gäller entreprenörskap. Entreprenörer analyseras som ekonomiska agenter vilka hela tiden söker efter en avkastning (*economic rent*) som överstiger den riskjusterade räntan i ekonomin.

Huvudsyftet med projektet är att analysera hur graden av entreprenörsaktivitet, och till vilka verksamheter denna kanaliseras, bestäms av centrala institutioner i ekonomin.

PROJEKTANSVARIG: MAGNUS HENREKSON

3. Globaliseringen och ägarpolitiken i efterkrigstidens Sverige

I DETTA PROJEKT studeras den dramatiska omsvängningen i svensk ägarpolitik och ägarstruktur i det svenska näringslivet under efterkrigstiden. Efter andra världskriget präglades ägarpolitiken i hög grad av en socialistisk vision där det slutliga målet var ett de facto avskaffande av den privata äganderätten. Denna politik nådde vägs ände i början av 1980-talet. Sedan dess har ett stort antal svenska företag förvärvat av eller fusionerats med utländska företag. Samtidigt har också den utländska ägardelen på den svenska börsen ökat kraftigt.

En annan viktig tendens är att det statliga ägandet ökat liksom den kontroll som utövas av statliga och/eller korporatistiska fonder över svenska börsnoterade företag. Den gamla svenska kontrollmodellen som präglats av att enskilda familjer har ett kontrollerande inflytande över enskilda företag, även när dessa

är börsnoterade, uppehålls huvudsakligen via systemet med rösträttsdifferentiering. Det ovan skisserade läget ger upphov till flera intressanta frågeställningar som kommer att analyseras i detta projekt:

I hur stor utsträckning är en ägarmodell byggd på familjekontroll tillämplig även framdeles? Vilka effekter kan vi förvänta oss av en ökad ägarandel för staten och statliga eller korporatistiskt styrda fonder?

Kan den framväxande modellen med alltmer spridd ägande fungera utan det slag av kraftfulla belöningsinstrument för företagsledningarna som är så vanliga i de anglosaxiska länderna?

PROJEKTANSVARIG: MAGNUS HENREKSON

4. Kommersialisering av svenska patent

SVERIGE ÄR TOPPRANKAT i världen vad avser forskning och utveckling, beviljade patent och publikationer i forskningstidskrifter. Men vi har inte så många små snabbväxande teknologibaserade företag. Kommersialiseringen av detta intellektuella kapital är relativt sett mindre framgångsrik i Sverige jämfört med andra länder.

Syftet med detta projekt är att empiriskt analysera kommersialiseringssättet av intellektuellt kapital i Sverige genom att följa patent. Fyra forskningsfrågor analyseras:

1) Vad förklarar om ett patent kommersialiseras eller inte?

2) Vad bestämmer valet av kommersialiseringssätt (sälja, licensiera eller kommersialisera i existerande eller nytt företag)?

3) Vilka faktorer påverkar utfallet av kommersialiseringen?

4) Vad avgör om ett patent förnyas eller förfaller?

Särskilt studeras betydelsen av statliga finansieringssystem och affärsänglar. En unik databas över svenska patent ägda av uppfinnare och småföretag har byggts upp för ändamålet.

PROJEKTANSVARIG: ROGER SVENSSON

5. Ägarstruktur och företagets verksamhet

PROJEKTET HAR SIN utgångspunkt i den stora litteratur kring ägar- och bolagsstyrning som ursprungligen främst fokuserat på separationen mellan ägande och kontroll. Begränsningar i den rådande forskningen är att den dels varit fokuserad på amerikanska förhållanden och dels att data om företagens inre struktur sällan kunnat länkas till relevanta ägardata.

I det här projektet skapas en unik databas där svenska data över individer och företag länkas samman med detaljerade ägardata. Projektet ämnar undersöka hur ägarstrukturen och de agentproblem som kan uppstå påverkar företagets beteende. Till exempel: Hur påverkar ägandestrukturen de anställdas lönenivåer? Vilka effekter har uppköp av företag på olika gruppers löner?

PROJEKTANSVARIG: HELENA SVALERYD

6. Svensk inkomst- och förmögenhetsfördelning och mobilitet

KUNSKAP OM KOPPLINGARNA mellan generationer med avseende på inkomster och förmögenheter är av yttersta vikt för ett antal centrala samhällsvetenskapliga frågor. I detta projekt studeras intergenerationell mobilitet i inkomster och förmögenheter i Sverige från början av 1900-talet till i dag.

Projektet består av två delar. För det första skapande och analys av en helt ny förmögenhetsdatabas som ger unika förutsättningar att studera hela den svenska befolkningen, från den generation som föddes i slutet av 1800-talet till dessa personers barn och barnbarn i dag. Ett sådant material blir internationellt unikt och möjliggör studier av såväl frågor av allmän karaktär som en rad Sverigespecifika frågor rörande inkomst- och förmögenhetsfördelning från välfärdsstatens uppbyggnad, över dess expansionsfas fram till i dag.

För det andra möjliggörs en kartläggning och analys av intergenerationell mobilitet i inkomster och förmögenheter med särskilt fokus på toppen av fördelningen. Ett sådant fokus är av stor vikt när det gäller att fånga en stor del av den privata förmögenheten då vi vet att förmögenhetskoncentrationen är mycket hög. Dessa toppgrupper är också viktiga då det är här man finner arv som är av sådan storlek att de potentiellt utgör en stor del av arvingarnas inkomster. Denna dynamik mellan inkomst och förmögenhet är en central fråga som, återigen på grund av bristfälliga data, inte tidigare kunnat analyseras vare sig i Sverige eller internationellt.

PROJEKTANSVARIG: DANIEL WALDENSTRÖM

7. Politik för snabbväxande företag

I DETTA PROJEKT analyserar vi dels de snabbväxande företagens betydelse för sysselsättning och jobbskapande, dels hur det institutionella ramverket påverkar de snabbväxande företagen.

För att analysera hur det institutionella ramverket kan förväntas påverka de snabbväxande företagen används den s.k. kompetensblocks-teorin. Enligt denna teori drivs tillväxten på företagsnivå av en ständigt fortgående process där ny kunskap upptäcks, skapas och appli-

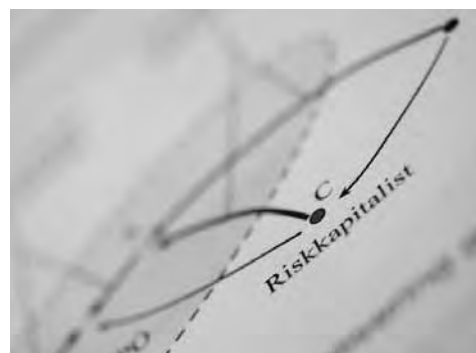
ceras. Kompetensblocket består av de nyckelaktörer med kompletterande kompetenser som erfordras för att generera och kommersialisera nya affärsidéer: uppfinnare, entreprenörer, industrialister, venturekapitalister, aktörer på andrahandsmarknaderna, utbildad/yrkeskunnig arbetskraft och kompetenta kunder.

PROJEKTANSVARIG: MAGNUS HENREKSON

8. Realekonomiska effekter av riskkapital

RISKKAPITALBRANSCHEN HAR UNDER de senaste åren vuxit snabbt och utgör i dag en viktig del av såväl svenskt som internationellt näringsliv. Enligt Svenska Riskkapitalföreningen (SVCA) uppgick riskkapitalbolagens investeringar i Sverige år 2007 till cirka 1,6 procent av BNP och Sveriges riskkapitalbransch är därmed, tillsammans med Storbritanniens, ledande inom Europa. I dag arbetar närmare 200 000 svenskar i något av de drygt 800 företag som ägs av riskkapitalister.

Syftet med detta projekt är att studera branschens funktionssätt och dess samhällsekonomiska effekter, exempelvis på jobbskapande, forskning och utveckling samt produktivitet. Inom ramen för detta projekt kommer också en unik databas med över 450 riskkapital-

utköp att byggas upp och sammankopplas med detaljerad boksluts- och ägarinformation över juridiska personer i Sverige.

PROJEKTANSVARIG: LARS PERSSON

9. Entreprenöriella innovationer och konkurrenspolitik

FÖRHÅLLET MELLAN ENTREPRENÖRER och etablerade företag inom innovationsindustrin är komplext. Tidigt i innovationsprocessen konkurrerar entreprenörer med stora etablerade företag inom FoU. Senare i innovationsprocessen går entreprenörsföretagen antingen själva in på produktmarknaden eller också blir de attraktiva uppköpskandidater som de etablerade företagen konkurrerar om för att överta. Kunskapen om hur konkurrens-lagar påverkar effektiviteten på denna typ av marknader är dock begränsad. I synnerhet gäller att konkurrenslagarna inte endast påverkar intensiteten i konkurrensen mellan de etablerade företagen, utan också mellan de etablerade företagen och entreprenörerna. Dessutom påverkar konkurrenslagarna också

värdet av att använda innovationer både för etablerade företag och entreprenörer. En ökad förståelse för dessa effekter torde därför vara av stort värde för utformningen och tillämpningen av konkurrenslagarna i FoU-intensiva branscher.

Syftet med detta projekt är att såväl teoretiskt som empiriskt studera hur utformningen och tillämpningen av konkurrenslagar påverkar effektiviteten och välfärden på marknader där etablerade företag möter konkurrens från entreprenörsföretag.

PROJEKTANSVARIG: LARS PERSSON

10. Kontextens betydelse för tillväxtorienterat entreprenörskap i Sverige och Europa

EN MODERN EKONOMIS tillväxt beror på dess förmåga att skapa ny kunskap och att använda denna i kommersiella syften. Entreprenörskap i form av nyföretagande spelar här en viktig roll. Modern forskning visar att nya företag ofta använder sig av ny kunskap för att kunna konkurrera med etablerade företag. Dessa företag är därför viktiga för ekonomisk tillväxt och dynamik. Dock är inte alla nya företag lika viktiga. Endast de företag som växer kraftigt, använder ny kunskap och slår ut obsoleta företag har en sådan påverkan.

Syftet med detta forskningsprojekt är att kunna förstå vad som leder till att denna typ av snabbväxande företag skapas och kan utvecklas och hur dessa företag kan påverka tillväxten regionalt och nationellt.

PROJEKTANSVARIG: FRÉDÉRIC DELMAR

11. Det svenska skattesystemet i ett historiskt och entreprenöriellt perspektiv

SKATTESYSTEMET I ETT land har alltid varit föremål för debatt och analys av såväl lekmän som politiker och ekonomer. Skattestrukturen i en ekonomi kan vara avgörande för hur näringslivet utvecklas, vilket i sin tur påverkar ett lands sysselsättning, tillväxt och välfärd.

Skatterna i Sverige upptar en väsentlig del av vår vardag. Även om skattenivån har sjunkit något under senare tid brukar en samlad bedömning ge vid handen att skatternas andel av BNP ligger strax under 50 procent, vilket tillsammans med Danmark är den högsta nivån i världen.

Det höga aggregerade skattetrycket i Sverige innebär att skatter många gånger påverkar de ekonomiska beslut som fattas av individer och företag. Samtidigt har det svenska skattesystemet och dess struktur varit föremål för omvandling och kraftiga förändringar. Dagens svenska skattesystem har växt fram genom en

mängd beslut under årens lopp, inklusive större eller mindre skattereformer. Skattestrukturen och dess påverkan på näringslivet var t.ex. helt annorlunda för hundra år sedan.

Syftet med detta projekt är att beskriva och analysera det svenska skattesystemets utveckling i ett långsiktigt historiskt perspektiv från mitten av 1800-talet och fram till i dag. Det svenska skattesystemet består av många olika komponenter, såsom kapital-, arbets- och arvsskatter, som utvecklats på olika sätt och som förtjänar att studeras var för sig. I projektet kommer dels skattesystemets utformning och utveckling att kartläggas i ett långsiktigt perspektiv, dels kommer skattesystemets funktion och hur detta påverkat ekonomin i allmänhet och näringslivets struktur, utveckling och organisering i synnerhet att analyseras.

PROJEKTANSVARIG: MIKAEL STENKULA

12. Entreprenöriella innovationer och private equity-utköp: skatter och ägareffektivitet

NY FORSKNING VISAR att etablerade företag i allt större grad använder uppköp av och samarbeten med små innovativa företag för att få tillgång till ny kunskap och nya teknologier. Ofta finansieras dessa företag i ett initialt skede av riskkapital. Forskning visar även att privatequity-utköp, ofta med kraftig belåning, får en allt större betydelse i näringslivets omstruktureringprocess. Detta sker genom att privatequity-fonder identifierar och köper ut företag och sedan strukturerar om och säljer vidare

företagen. I policydebatten diskuteras alltmer betydelsen av olika slags ägare i struktureringsprocessen samt hur den påverkas av skattesystem och finansiella marknader.

Det övergripande syftet med detta forskningsprojekt är att bidra till ökad kunskap om interaktionen mellan aktörer med olika ägarformer i innovations- och omstruktureringprocessen samt hur olika institutioner påverkar effektiviteten i denna process. Initialt fokuserar vi på

två delområden: Entreprenöriella innovationer och beskattning, och Ägareffektivitet och beskattning.

PROJEKTANSVARIG: LARS PERSSON

13. Konkurrens och risktagande: en experimentell ansats

I DAGENS INTEGRERADE samhälle finns en social riskkomponent i många beslut, i allt från omkörningar i trafiken till sjukskrivning vid förkylning. Det är känt från såväl teoretisk som empirisk forskning att olika sociala normer spelar roll i olika ekonomiska beslut. Även om traditionell ekonomisk teori inte säger att en beslutsfattare nödvändigtvis tar hänsyn till utfallet för andra, så pekar ny ekonomisk forskning mot att hänsyn tas. Det är därför sannolikt att sociala hänsynstaganden motverkar onödigt "socialt" risktagande. Samtidigt visar erfarenheten (som t.ex. i samband med finanskrisen) att stora risker tas på andras bekostnad i konkurrenssituationer och att det tycks finnas olika åsikter om vad som är en acceptabel nivå på det "sociala" risktagandet. Dessa områden är tämligen utforskade och de experimentella metoder och beteendeteorier som utvecklats på senare år inom national-

ekonomin ger goda möjligheter att undersöka dessa mekanismer på ett bättre sätt. Två större delprojekt är inplanerade:

1) Riskbenägenhet och val av marknadsstrategi bland företagare. Syftet med detta delprojekt är att undersöka om entreprenörers inställning till risk och konkurrens förklarar vilken marknad och marknadsstrategi entreprenören väljer.

2) Representativt risktagande och konkurrens. I detta delprojekt avser vi att studera hur olika konkurrenssituationer påverkar graden av risktagande när en agents handlingar påverkar vilken risk en investerare utsätts för.

PROJEKTANSVARIG: OLA ANDERSSON

14. Entreprenörskap, skatter och den offentliga sektorns ekonomi

FÖR ATT ANALYSERA entreprenörskap måste fenomenet först definieras och mätas. Tidigare forskning har förlitat sig på egenföretagande för att kvantifiera entreprenörskap. Men de allra flesta egenföretagare är vare sig innovativa eller tillväxtorienterade. Det rör sig i stället om exempelvis rörmokare, taxiförare, tandläkare och konsulter, vilka skiljer sig markant från entreprenörer.

I det här projektet jämför vi länder, geografiska regioner samt företag ur egenföretagar- och entreprenörskapsperspektiv. Vår studie visar

att regioner och företag med hög andel egenföretagare tenderar att ha lägre entreprenörskap. De mått på innovativt entreprenörskap som vi konstruerat påverkas mer tydligt negativt av skatter, regleringar och svaga institutioner än egenföretagande. Vi utgår ifrån 12 forskningsfrågor där egenföretagande som mått på entreprenörskap leder till vilseledande resultat.

PROJEKTANSVARIG: TINO SANANDAJI

15. Kvinnligt entreprenörskap

I DE FLESTA länder är andelen män som är egenföretagare högre än andelen kvinnor. Denna könsskillnad är viktig att studera dels från ett jämlikhetsperspektiv, dels från ett perspektiv där samhället vill uppmuntra lämpliga individer att bli starta företag.

I det här projektet undersöker vi könsskillnader i entreprenörskap i Sverige genom att använda den unika databas med detaljerade data som finns om svenska tvillingar. Vi visar att könsgapet i entreprenörskap är större än könsgapet i egenföretagande, samt att könsgapet i entreprenörskap delvis (21–32 procent

av variationen) kan förklaras av könsskillnader i personlighet och psykologi. Bl.a. ser vi att kvinnor har en mer negativ attityd till kalkylerbar risk. Å andra sidan ser vi att kvinnor är mer positiva till icke-kalkylerbar osäkerhet, en viktig egenkap för entreprenörer. Vår huvudslutsats är att det finns andra viktiga faktorer än personlighet och psykologi som bidrar till könsgapet i entreprenörskap. Denna slutsats förändras inte efter att vi kontrollerar för utbildning och familjesituation.

PROJEKTANSVARIG: OLA BENGSSON OCH TINO SANANDAJI

Tjänstesektorns ekonomi

Ett vitalt näringsliv är i ständig utveckling. Industrieföretagen "tjänstefieras" genom att knyta ihop varor och tjänster. Tjänsteföretagen "industrialiseras" genom att standardisera processer i syfte att nå högre produktionsvolymmer.

DET SVENSKA INDUSTRISAMHÄLLET har övergått i en tjänsteekonomi. Detta har vi tagit fasta på inom programmet Tjänstesektorns ekonomi, där IFN samlar forskning om näringslivets utveckling med betoning på tjänstesektorns förutsättningar och villkor.

Tjänstesektorn dominerar fullständigt Sveriges ekonomi sett ur ett sysselsättningsperspektiv. Det senast decenniet är det de privata tjänstebansherna – inte minst de kunskapsintensiva företagen – som har uppvisat en växande sysselsättning. Även tjänsteexporten växer och utgör i dag nästan en tredjedel av den totala exporten.

De skattefinansierade välfärdstjänsterna har debatterats flitigt under året. Studier av sambanden mellan å ena sidan konkurrens och privatiseringar och å andra sidan tjänsternas kvalitet och kostnader utgör en central del av forskningsprogrammet. Till exempel undersöker några av forskarna hur skolval och utbildningskvalitet hänger samman.

Minimilöner är särskilt relevanta för tjänstesektorn eftersom de är bindande i flera tjänsteyrken. Forskningsprogrammet rymmer en kartläggning av minimilönernas nivåer och grad av differentiering på ett antal avtalsområden och en undersökning av minimilönernas effekter på sysselsättning och andra utfall på arbetsmarknaden.

För många ungdomar och invandrare fungerar tjänstesektorn som en inkörspport till arbetslivet. Samtidigt har ett restriktivt anställningsskydd visat sig försvaga dessa gruppers ställning på arbetsmarknaden. Programmet innehåller både en internationell kartläggning av anställningsskyddets effekter och mer tillämpad forskning om de svenska LAS-reglerna.

Den kunskap och de erfarenheter som har samlats inom programmet håller på att sammanställas i bokform. Flera av forskarna medverkar i antologin *Den svenska tjänstesektorn* som utkommer våren 2012.

Bland programmets huvudfinansiärer finns Almega och Jan Wallanders och Tom Hedelius Stiftelse.

Följande forskare har under året arbetat inom programmet: Adrian Adermon (Uppsala universitet), Fredrik Andersson, Karin Edmark, Harald Edquist, Mikael Elinder, Christina Håkansson (Stockholms universitet), Henrik Jordahl, Che-Yuan Liang, Erik Lindqvist, Florin Maican, Eva Mörk (IFAU), Verena Niepel, Oskar Nordström Skans (IFAU), Matilda Orth, Petra Persson, Panu Poutvaara (University of Munich och Ifo Institute for Economic Research), Anna Sjögren (IFAU), Per Skedinger, Helena Svaleryd, Roine Vestman (SIFR) och Jonas Vlachos.

PROGRAMCHEF: HENRIK JORDAHL

"Vi forskar om näringslivets utveckling med betoning på tjänstesektorns förutsättningar och villkor."

HENRIK JORDAHL

Forskningsprojekt

1. Offentlig och privat produktion av skattefinansierade tjänster

INTERNATIONELLA STUDIER TYDER på att offentliga upphandlingar av transporter och tekniska verksamheter kan leda till besparingar på upp till 30 procent jämfört med offentlig produktion. För mjukare verksamheter är besparingspotentialen betydligt lägre; för sjukvården högst osäker. Konkurrensverket har gjort bedömningen att offentlig verksamhet för omkring 250 miljarder kronor skulle kunna öppnas för konkurrens mellan privata producenter. Samtidigt innebär produktion i privat regi en kontrollförlust för den offentliga uppdragsgivaren med risk för att verksamhetens kvalitet blir lidande.

En utgångspunkt är att olika offentliga tjänster lämpar sig olika väl för kontraktssavtalad verksamhet. Skillnader mellan offentlig och privat drift uppstår i ett samspel mellan driftsform, konkurrens och verksamhetens kontraktsförutsättningar. Projektet kommer bland annat att resultera i en översiktsartikel om outsourcing av offentligt finansierade tjänster och en empirisk studie av svenska kommuner.

PROJEKTANSVARIG: HENRIK JORDAHL

2. Offentliga tjänsteköp och regional näringslivsutveckling

TJÄNSTEINKÖP STÅR FÖR en betydande och växande del av kommunernas kostnader. Tidigare forskning har behandlat hur kvalitet och kostnader påverkas om offentligt finansierade tjänster utförs av privata företag eller i offentlig regi. Detta projekt går bortom denna frågeställning och studerar hur näringslivets struktur och utveckling varierar med kommunernas beslut om graden av egenproduktion. Den se-

naste tidens policydiskussion har alltmer inriktats på att de offentliga tjänsterna kan ha en stor påverkan på det regionala näringslivets utvecklingspotential. Speciellt studeras de mekanismer som avgör tjänsteinköpsens omfattning, såsom politiska och demografiska faktorer.

PROJEKTANSVARIG: HENRIK JORDAHL

3. Offentliga tjänster i väljarnas ögon

I PROJEKTET STUDERAR vi samspelet mellan väljare och politiker kring de offentliga tjänsterna. Hur reagerar väljarna när utbud av och priser på de offentliga tjänsterna förändras?

Offentlig konsumtion utgör 51 procent av de offentliga utgifterna i Sverige och består nästan helt av tjänster. Väljarnas efterfrågan på tjäns-

ter som vård, utbildning och omsorg tillgodoses på olika sätt i olika kommuner och lands- ting. Väljarnas uppfattningar fångas bland annat med hjälp av intervjuundersökningar, som t.ex. de svenska valundersökningarna.

PROJEKTANSVARIG: HENRIK JORDAHL

4. Incitament i organisationer och på marknader: En utveckling av flerdimensionell principal-agentteori med tillämpning på privatisering, konkurrens och outsourcing

PROJEKTET MOTIVERAS av att det finns en rad frågor kring den offentliga sektorns organisation som endast i blygsam omfattning varit föremål för analys med denna utgångspunkt. Det har saknats ett enhetligt konceptuellt ramverk för att studera och analysera hur incitament bestäms på marknader, i hierarkier/byråkratier och i gränssytan mellan marknader och organisationer. Projektets syfte är att dels

utveckla teorin för hur incitament inne i organisationer och på marknader bestäms, dels tillämpa denna teori på frågor kring organisationen av offentlig verksamhet, med särskilt fokus på svensk sjukvård.

PROJEKTANSVARIG: FREDRIK ANDERSSON

5. Effekter av skolval, konkurrens och outsourcing

LEDER SKOLVAL OCH konkurrens till bättre resultat genom att eleverna hittar rätt skola, att alla skolor blir bättre och alla lär sig mer? Eller finns det även förlorare på ökad valfrihet? Dessa frågor ska projektet försöka besvara. Sedan början av 1990-talet har elever och föräldrar kunnat välja mellan olika kommunala skolor och friskolor. Enligt tidigare forskning har

konkurrensen från friskolorna lett till bättre resultat för alla elever. Effekterna av att välja mellan kommunala skolor har inte undersökts i samma utsträckning, trots att denna reform kan ha haft nog så stora effekter som friskole- reformen.

PROJEKTANSVARIG: KARIN EDMARK

6. Effekter av matematik och naturvetenskap i gymnasiet på lön och sysselsättning

I PROJEKTET UNDERSÖKS om studenter som läser mer matematik och naturvetenskap på gymnasiet får högre lön och har högre sannolikhet att ha ett arbete i trettioårsåldern. För att isolera de kausala effekterna av mer matematik och naturvetenskap, använder vi en s.k. regression discontinuity-metod, där vi jämför studenter som har samma preferenser för att läsa naturvetenskaplig eller teknisk linje, men som hamnat på olika sidor av intagningsgrän-

sen på grund av marginella skillnader i grundskolebetyg. Genom att jämföra sådana par av individer, där en av individerna kom att läsa på naturvetenskaplig eller teknisk linje, medan den andra individen kom att läsa på en linje med mindre av matematik och naturvetenskapligt innehåll, kan vi dra slutsatser om effekterna av att läsa olika utbildningsinriktningar.

PROJEKTANSVARIG: KARIN EDMARK

7. Barnomsorgens effekter på det långsiktiga arbetskraftsutbudet

TILLGÅNG TILL BARNOMSORG kan ha betydelse för det långsiktiga arbetskraftsutbudet genom att påverka dels barnafödande, dels barns utveckling, hälsa och framtida humankapital. Kunskap om vad som påverkar barnafödandet är viktig i dagens Europa där låga födelsetal och åldrande befolkning ökar försörjningsbördan. I ett kunskapssamhälle är det också centralt att veta vad som påverkar förutsättningarna för humankapitalackumulation. Detta är av vikt både för ekonomisk tillväxt och för att motverka att barn i resurssvaga miljöer hamnar på efterkälken.

Detta projekts syfte är att studera långsiktiga effekter av subventionerad barnomsorg på arbetskraftsutbud och tillgång till humankapital. Projektet ska besvara tre frågor:

1) Hur påverkar barnomsorgskostnader barnafödandet? För att besvara denna fråga utnyttjar vi den exogena variation i förändringen av barnomsorgsavgifterna för familjer i olika kommuner och inkomstlägen som följde av maxtaxereformen 2002.

2) Hur påverkar förskolan barns och föräldrars hälsa på kort sikt? Studien baseras på patientregister och den variation i barnomsorgsnyttjande som följde av maxtaxereformen.

3) Hur påverkar förskolan individens humankapital? Hälsa- och utbildningsutfall i vuxenlivet kommer att studeras. Studien utnyttjar rumslig och tidsmässig variation i 1970-talets barnomsorgsexpansion.

PROJEKTANSVARIG: ANNA SJÖGREN, IFAU

8. Minimilöner i Sverige

MED ANLEDNING AV Laval-domen och ett ökat inflöde av utstationerad arbetskraft på den svenska arbetsmarknaden har de svenska minimilönernas utformning debatterats flitigt under senare år. Under 2009 initierades ett projekt om minimilöner i den svenska detaljhandeln. I projektet studeras minimilönernas effekter på sysselsättning och arbetstimmar under perioden 1998–2008. Detaljhandeln är av särskilt intresse att studera eftersom man

både haft stora minimilöneökningar under perioden och har många anställda som berörs av förändrade minimilöner. Eftersom deltidarbete är vanligt är det också möjligt att anpassningar sker via förändrat antal arbetstimmar per anställd och inte bara via förändrat antal anställda.

PROJEKTANSVARIG: PER SKEDINGER

9. Minimilöner och eget företagande bland invandrare

HÖGA MINIMILÖNER KAN göra det svårt för marginalgrupper med låg eller osäker produktivitet att hitta en anställning. En väg in på arbetsmarknaden när möjligheten till förvärvsarbete på annat sätt är liten är att starta ett eget företag, i litteraturen kallat nödvändighetsföretagande, eftersom inkomsten från egenföretagande tillåts vara lägre än den fastslagna minimilönenivån. Av flera anledningar är Sverige ett bra land för att studera denna fråga. Svenska minimilöner är bland de högsta i världen, vilket innebär att förändringar i minimilöner torde ha större effekt på sysselsättningen än i

många andra länder. Dessutom varierar minimilönenivåerna över tiden och mellan olika avtalsområden, vilket beror på att nivåerna regelbundet förhandlas fram kollektivt av fackföreningar och arbetsgivarnas representanter.

Projektet använder registerdata med information om individers sysselsättningsstatus, inkomster, bransch, födelseregion m.m., tillsammans med information om minimilönerna i olika sektorer över en längre tid.

PROJEKTANSVARIG: HELENA SVALERYD

10. Anställningsskydd

UNDER DE SENASTE åren har den empiriska forskningen om anställningsskyddet vuxit explosionsartat. Ett första syfte med projektet är därför att kartlägga och kritiskt diskutera den omfattande internationella forskningen på området och att identifiera kunskapsluckor. Ett andra syfte är att undersöka vilka effekter anställningsskyddet har för den svenska arbetsmarknadens funktionssätt och för svenska multinationella företags verksamhet i andra länder. Här finns möjlighet att utnyttja refor-

mer av LAS för att identifiera effekter på sysselsättningsflöden av förändrade regler för uppsägningstider för olika grupper på den svenska arbetsmarknaden. En ytterligare möjlighet är att studera vilken betydelse skillnader i anställningsskyddets styrka mellan olika länder och över tiden har för sysselsättningen i svenska multinationella företag verksamma utomlands.

PROJEKTANSVARIG: PER SKEDINGER

11. Beskattning och sysselsättning i tjänstesektorn

SYFTET MED DETTA projekt är att undersöka effekterna av skatter, närmare bestämt arbetsgivaravgifter, på sysselsättning i tjänstesektorn. Ekonomisk teori pekar på motverkande effekter av förändrade arbetsgivaravgifter. En sänkning av sådana avgifter stimulerar efterfrågan på arbetskraft på kort sikt, men på längre sikt kan lönerna drivas upp när dessa omförhandlas, vilket minskar sysselsättningen.

I projektet undersöker jag effekter på antalet anställda, antalet arbetstimmar och löner av de sänkta arbetsgivaravgifterna för ungdomar under perioden 2007–2009 i en specifik sektor, nämligen detaljhandeln.

Projektet kan bidra till mer kunskap i främst två avseenden. För det första finns det möjlighet att undersöka effekter av sänkta arbetsgivaravgifter på variabler som studerats i mycket liten utsträckning eller inte alls i forskningslitteraturen, nämligen egentliga löner (istället för lönesummor per anställd) och arbetstimmar. För det andra är studien fokuserad på ungdomar, vilket är en grupp som hittills endast ett fåtal studier beaktat.

PROJEKTANSVARIG: PER SKEDINGER

12. RUT/ROT-avdragen och formaliseringen av informella marknader

MÅNGA TJÄNSTER OMSÄTTTS på en vit och en svart marknad samtidigt. I det här projektet analyserar vi hur transaktioner kan föras från den svarta till den vita marknaden. Mer specifikt studeras effekterna av de s.k. RUT- och ROT-avdragen, vilka kraftigt minskade

incitamenten att undanhålla pengar från beskattning.

PROJEKTANSVARIG: PETRA PERSSON

13. Produktivitetsdynamik och etablering av ”big-box”-butiker i detaljhandeln

NYETablering av stora ”big-box”-butiker tillsammans med en kraftig minskning av totala antalet butiker är en utmärkande trend i detaljhandeln. Det mest kända exemplet är expansionen av Wal-Mart som bland annat har visats leda till lägre priser och utslagning av små butiker i USA, den s.k. Wal-Mart-effekten. Om än i mindre skala och med en mer restriktiv reglering av nya butiker följer detaljhandeln i Europa samma trend. Det finns i dag lite forskning om hur produktivitet kan mätas i handeln och vilken roll big-box-butiker haft för dess utveckling.

I detta projekt använder vi nyligen framtagna modeller och ekonometriska metoder för att på butiksnivå mäta produktivitet i detaljhandeln. Vidare analyseras hur etablering av big-box-

butiker påverkar utslagning och fördelning av produktivitet bland kvarvarande butiker på lokala marknader. Den empiriska tillämpningen bygger på detaljerad data över alla dagligvarubutiker i Sverige. Projektet belyser framför allt betydelsen av att ta hänsyn till marknadsmakt och strategisk interaktion mellan butiker på lokala marknader för att få fram ett korrekt produktivetsmått. Dessutom analyseras och jämförs olika modelleringsalternativ givet typisk data som finns tillgänglig för att studera produktivitet och lokal konkurrens i detaljhandeln.

PROJEKTANSVARIGA: MATILDA ORTH OCH FLORIN MAICAN

14. Personlighetens betydelse för utfall på arbetsmarknaden

I JOBBANNONSER BETONAS ofta personliga egenskaper som stresstålighet, självdisciplin och social förmåga. De empiriska beläggen för att andra personliga egenskaper än intelligens påverkar utfallet på arbetsmarknaden är dock förvånansvärt svaga. En möjlig orsak till detta är att de flesta studier av personlighet och utfall på arbetsmarknaden använder personlighetsmått som bygger på enkätsvar. I projektet använder vi ett mått på personlighet från den militära mönstringen i Sverige. Måttet avser

att beskriva de mönstrandets förmåga att klara av de psykologiska påfrestningarna av militärtjänst och bedöms av en psykolog efter en personlig intervju. Måttet kan även förväntas fånga personliga egenskaper som är viktiga på den civila arbetsmarknaden.

PROJEKTANSVARIG: ERIK LINDQVIST

15. Det kunskapsrika företagens framväxt

OFTA BETONAS DEN centrala betydelsen som medarbetarnas kunskaper – s.k. humankapital – spelar för företagets produktivitet. I detta projekt studeras fördelningen av humankapital mellan olika företag över tid. I många länder, däribland Sverige, har lönespridningen ökat trendmässigt under en följd av år. En viktig fråga att besvara är i vilken grad detta fenomen beror på att arbetskraft med stort humankapital i allt högre grad koncentreras till vissa företag och i vilken grad det beror på

att produktivitetsskillnaderna mellan företag ökat av andra skäl. Syftet med projektet är att kunna bidra med en ökad förståelse för drivkrafterna bakom de förändringar i lönefördelningen som kunnat observeras de senaste 20 åren. Dessa insikter kommer även att kunna ge ökad förståelse för krafterna bakom produktivitetens utvecklingen mer generellt.

PROJEKTANSVARIG: JONAS VLACHOS

16. Fildelning, nöjesindustrin och Ipred-lagen

UNDER DET SENASTE decenniet har den globala musikkörsäljningen minskat kraftigt. Musikbranschen har hävdat att den främsta orsaken till detta är illegal fildelning. 2009 implementerades Ipred-lagen i Sverige där syftet var att stävja den omfattande piratkopieringen av främst musik och film. Vi undersöker vilka

effekter Ipred-lagen hade på illegal fildelning och försäljning av musik och film i Sverige och indirekt effekterna av fildelning på försäljning av film och musik.

PROJEKTANSVARIG: CHE-YUAN LIANG

17. COINVEST – Competitiveness, Innovation and Intangible Investment in Europe

I DETTA PROJEKT siktar vi på att förstå de immateriella investeringarnas bidrag till innovationer, konkurrenskraft, tillväxt och produktivitet i Europa.

För närvarande behandlas (nästan alla) immateriella investeringar som intermediära insatsfaktorer i produktionsprocessen. Detta innebär att de inte antas skapa några varaktiga tillgångar för företag eller ekonomier. Vissa kunskapsinvesteringar räknas som sådana i centrala ekonomiska storheter som BNP (till exempel mjukvara). Men FoU och andra kunskapsinvesteringar (t.ex. investeringar i humankapital genom internutbildning, investeringar i anseende och investeringar i organisationskapital) behandlas som löpande utgifter, inte som investeringar. Enligt dagens konventioner är därmed investeringar och BNP i en ekonomi

som spenderar en krona mer på varje typ av kunskapsinvestering inte annorlunda än i en ekonomi där företagen ökar sina utgifter för luftkonditionering med lika mycket. Vi samlar in data för ett brett spektrum av kunskapsinvesteringar, på makro- och mikronivå, och inkorporerar dessa i makro- och mikroekonomiska prestationsmått för att förbättra vår förståelse av kunskapsdrivna ekonomier och företag.

COINVEST är ett samarbetsprojekt mellan sju europeiska forskningsorganisationer (i Belgien, Bulgarien, Frankrike, Portugal, Storbritannien, Sverige och Tyskland). Projektet finansieras med stöd från Europeiska kommissionen under dess sjunde ramprogram.

PROJEKTANSVARIG: HENRIK JORDAHL

Elmarknadens ekonomi

”Många har ifrågasatt om konkurrens på elmarknaden över huvud taget kan fungera.”

THOMAS TANGERÅS

En kostnadseffektiv och miljövänlig elförsörjning på en liberaliserad elmarknad förutsätter en välfungerande marknad för elproduktion där även företagens långsiktiga investeringsincitament beaktas. Att konkurrensutsätta produktionen är dock inte tillräckligt. Elnätet måste ha tillräcklig kapacitet för att frakta elen från producenterna till konsumenterna.

EL KAN INTE lagras. Konsumtionen och produktionen måste därför balanseras mycket noga för att undvika störningar i nätet och därmed elavbrott. Eftersom kostnaden för att bygga konkurrerande elnät anses för hög, är denna del av marknaden reglerad. Den nordiska elmarknaden kan därför karakteriseras som en marknad med reglerad konkurrens.

Liberaliseringen har inte skett utan motstånd. Många har ifrågasatt om konkurrens på elmarknaden över huvud taget kan fungera. Ett problem är att ett fåtal företag står för den största delen av produktionen på den nordiska elmarknaden, och att det är svårt för utomstående att ta sig in på marknaden. För att förstå elmarknaden är det viktigt att undersöka konkurrensförhållanden på marknaden för elproduktion och studera ändamålsenlig reglering av elnäten. Elmarknadsprogrammet bedriver forskning inom båda dessa områden. Syftet med programmet är att utifrån vedertagen nationalekonomisk teori och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv studera elförsörjningens organisering, funktionssätt och reglering.

Programmet är samfinansierat av Energimyndigheten, de tre stora producenterna på den svenska elmarknaden (Vattenfall, Fortum och E.ON) Svenska Kraftnät som är systemoperatör och ansvarig för driften av stamnätet, samt basindustrins energisamarbete SKGS.

Följande forskare medverkar i programmet: Sara Fogelberg, Sven-Olof Fridolfsson, Pär Holmberg, Ewa Lazarczyk, Johannes Mauritzen, Johanna Rickne och Thomas Tangerås.

PROGRAMCHEF: THOMAS TANGERÅS

34th IAEE International Conference

I JUNI STOD IFN:s elmarknadsgrupp som medarrangör av Internationella energiekonomiska föreningens (IAEE) årliga internationella konferens, den 34:e i raden. Konferensen ägde rum på

Handelshögskolan i Stockholm och samlade mer än 450 deltagare från 40 länder som lyssnade på över 250 konferenspresentationer inom alla energiekonomiska områden.

Policyrapport

Investeringar på elmarknaden – fyra förslag för förbättrad funktion

FRÅGAN OM HUR man får till stånd effektiva investeringar på den svenska elmarknaden är av central betydelse för elförsörjningen, inte minst med tanke på att den svenska kärnkraften är ålderstigen och behöver ersättas. På uppdrag av Expertgruppen för miljöstudier har vi därför utrett investeringsincitamenten på den svenska elmarknaden. Vårt huvudbudskap är att fler aktörer på marknaden och mer decentraliserade beslut skulle främja samhällsekonomiskt lönsamma investeringar. Rapporten kommer med fyra konkreta förslag: (i) öppna för att andra än de nuvarande bolagen ska få äga svensk kärnkraft; (ii) slopa lagen om att endast stamnätsföretag, i praktiken Svenska Kraftnät, ska få bygga utlandsförbindelser; (iii) inför en reglering som tvingar elhandelsbolagen att erbjuda timdebitering och (iv) behåll den kommunala

vetorätten och tillåt även fortsättningsvis kommunala avgifter på förnybar energi.

FÖRFATTARE: SVEN-OLOF FRIDOLFSSON OCH THOMAS TANGERÅS

Forskningsprojekt

1. Vägen till effektiva kärnkraftsinvesteringar

SVENSK KÄRNKRAFT SVARAR i dag för drygt 40 procent av den svenska elproduktionen och befintliga reaktorer kommer att avvecklas inom överskådlig framtid. Riksdagen har samtidigt beslutat att nya reaktorer får byggas som ersättning för de uttjänta reaktorerna. Men hur får man till stånd effektiva investeringar i ny kärnkraft och vem bör i så fall driva de nya kärnkraftverken? I den här forskningsrapporten diskuterar vi utmaningar i samband med

kärnkraftsinvesteringar och föreslår att rätten att bygga och driva nya kärnkraftverk ska auktioneras ut i ett öppet anbudsförfarande. Vi rekommenderar att (i) säkerställa högsta möjliga antal seriösa deltagare, (ii) uppmuntra energintensiv industri att ingå som delägare; (iii) undvika samägande mellan producenter.

PROJEKTANSVARIG: THOMAS TANGERÅS

2. Mera vindkraft leder till lägre dygnsvariation i elpriset

VINDKRAFT HAR BLIVIT allt viktigare för elförsörjningen i Europa och runt om i världen. Vindkraften är en instabil kraftkälla då den bara levererar när det blåser. Mer vindkraft kommer därför att påverka såväl genomsnittet som variationen i elpriset. Detta är en av de första studierna om hur vindkraften påverkar prisvariationen på el och bygger på uppgifter om priser och vindkraftsproduktion från Danmark. Förvånande nog leder perioder med mera vind till lägre variation i elpriset över dygnet. Effek-

ten beror sannolikt på att vindkraften kappar pristopparna under timmar med hög elförbrukning. Många studier har argumenterat för ökat behov av reservkraftkällor när stora mängder vindkapacitet införs. Denna studie antyder att mera vindkraft i genomsnitt kommer att leda till minskad avkastning på den typ av kraftverk som främst verkar under tidpunkter med hög efterfrågan.

PROJEKTANSVARIG: JOHANNES MAURITZEN

3. Prissättning vid flaskhalsar i kraftöverföringen

FLASKHALSAR I KRAFTÖVERFÖRINGEN ger upphov till regionala elmarknader, så kallade elområden. Hanteringen av flaskhalsarna utgör en viktig komponent i prissättningen av elen. I detta projekt jämförs tre prissättningsmetoder utifrån ett ekonomiskt-teoretiskt perspektiv. Zonpriser (som används i Norden) innebär ett likformigt elpris inom varje elområde. Systemoperatören korregerar obalanser mellan produktion och konsumtion inom varje elområde genom mothandel. Vid nodprissättning (som används i USA) är elområdena så små att inga flaskhalsar kan uppstå inom området. Vid disk-

riminerande prissättning (som används i Storbritannien) betalar varje accepterat säljbud sitt inbjudna pris, och det finns inga elområden med ett uniformt marknadspris. På en konkurrensmässig marknad leder alla tre lösningarna till effektivt utnyttjande av existerande produktionsresurser. Zonprissättning innebär dock snedvridna investeringsincitament då elpriset är för högt i områden med elöverskott och omvänt i områden med elunderskott.

PROJEKTANSVARIG: PÄR HOLMBERG

4. Politiska institutioner påverkar reala växelkurser i oljeexporterande länder

IDENNASTUDIE utvecklas och testas en teori som visar att politiska institutioner är avgörande för hur oljepriset påverkar den reala växelkursen i oljeexporterande länder. En viktig slutsats i studien är att naturresursberoende länder genom att stärka den demokratiska proces-

sen, rättssystemet och byråkratin kan undvika den naturresursförbannelse som orsakas av kraftiga svängningar i den reala växelkursen.

PROJEKTANSVARIG: JOHANNA RICKNE

5. Används vattenkraften för att pressa upp elpriserna?

DET TYPISKA MÅTTET på marknadsmakt är skillnaden mellan pris och skattad marginell produktionskostnad. Vattenkraften står för en stor del av utbudet på den nordiska marknaden. Problemet är att marginalkostnaden av att producera med vatten inte är direkt observerbar. Kostnaden består endast i det förväntade värdet av att skjuta produktionen på framtiden, det s.k. vattenvärdet. Eftersom terminspriserna på el också säger något om det förväntade el-

priset, innehåller terminspriserna information om vattenvärdet. I detta projekt studeras sambandet mellan terminspriser, spotpriser och marknadsmakt på en marknad där vattenkraft är viktig för elförsörjningen.

PROJEKTANSVARIG: THOMAS TANGERÅS

Enskilda forskningsprojekt

1. Välfärdsstatens ekonomi

ANALYSER AV VÄLFÄRDSSTATER har främst beaktat problem av statisk natur. Det övergripande syftet med detta forskningsprojekt är att studera välfärdsstaten ur ett utvecklingsperspektiv. Hur påverkar välfärdssystemens utformning incitamentsstrukturen och därmed de ekono-

miska aktörernas beteende? Hur påverkas grundläggande sociala normer? Tyngdpunkten ligger på socialförsäkringar och s.k. human-tjänster, inklusive sjukvård.

PROJEKTANSVARIG: ASSAR LINDBECK

2. Utvärdering av konkurrenspolitiska styrmedel för kartellbekämpning

DE KONKURRENSPOLITISKA STYRMEDLEN för att begränsa bildandet av olagliga karteller har under det senaste decenniet genomgått omfattande justeringar. Olika former av amnestier för kartellmedlemmar som självmant avslöjar karteller har införts i såväl USA som i EU och Sverige. Dessa konkurrenspolitiska instrument har lett till en dramatisk ökning av antalet upptäckta karteller. Det övergripande målet är dock inte att upptäcka fler karteller utan att avskräcka företag från att bilda karteller.

att utvärdera effekterna av att bevilja amnesti. Projektets huvudsyfte är att utvärdera de nya styrmedlen i en laboratoriemiljö där fiktiva marknader simuleras och där enskilda individer representerar företag och kan bilda karteller. Resultaten tyder på att effekterna av amnestiprogram inte enbart är positiva. Å ena sidan minskar amnestiprogrammen benägenheten att bilda karteller. Å andra sidan upprätthålls högre priser inom de karteller som bildades trots amnestiprogrammen.

PROJEKTANSVARIG: SVEN-OLOF FRIDOLFSSON

Till skillnad från andra brott är offren – konsumenterna – vanligtvis omedvetna om brottet. Därför är det närmast omöjligt att uppskatta antalet avskräckta karteller och således svårt

3. Hur bör forskningsprestationer mätas?

FORSKNINGENS ÖKADE INTERNATIONALISERING och specialisering har drastiskt ökat behovet av jämförelser mellan forskare och forskningsinstitutioner i samband med medeltilldelning, anställningar och utnämningar. Tjänsteställningar och forskningsanslag kommer i framtiden att till stor del bero på hur enskilda forskares och forskarlags prestationer bedöms utifrån olika kvantitativa mått. Det är därför inte bara viktigt att vara medveten om att ett visst mått kan ge en ensidig bild när två enskilda forskare jämförs. Måtten i sig kan också ha stor påverkan på hur forskare arbetar och vilka frågor de väljer att forska om, beroende på vilken typ av forskning som belönas. En konsekvent användning av enbart ett enda jämförelsemått kan därmed få en avgörande betydelse för forskningsmiljöns utveckling.

Men trots detta behov råder ännu ingen konsensus om hur dessa jämförelser ska utföras i praktiken. Detta forskningsprojekt utvärderar

flera av de i dag vanligaste måtten på forskningskvalitet inom nationalekonomisk forskning. Huvudresultatet av dessa jämförelser är att det föreligger stora skillnader i utfall mellan de olika måtten. Skillnaderna gäller både fördelningen mellan toppen och botten av professorerna och hur deras inbördes rangordning ser ut. Om man vill undvika felaktig fördelning av resurser bör därför flera olika mått på forskningskvalitet beaktas.

Ett annat område som studeras är vad som avgör graden av citering av publicerade artiklar.

Möjliga framtida studier undersöker hur sättet att mäta forskning kan påverka faktiska publiceringsmönster samt hur meriterna för nyblivna svenska professorer i nationalekonomi utvecklats.

PROJEKTANSVARIG: MAGNUS HENREKSON

PROJEKTDELTAGARE: DANIEL WALDENSTRÖM

4. Institutioner, sociala normer och ekonomisk tillväxt

PROJEKTET SYFTAR TILL att analysera hur institutioner (samhällets spelregler) och sociala attityder påverkar ekonomisk tillväxt, och att undersöka samspelet mellan institutioner och sociala normer. Att fördjupa forskningen om institutionernas betydelse och att infoga sociala variabler i ekonomisk analys är viktigt för att bättre förstå variationer i tillväxt mellan länder.

I projektet bedrivs forskning på flera delområden:

i) Sambandet mellan formella institutioner (lagar och regler) och tillväxt. Vi studerar hur institutionell kvalitet och institutionell instabilitet påverkar tillväxt och hur hänsynstagande till institutioner påverkar den skattade relationen mellan statens storlek och tillväxt. Vidare undersöker vi hur kausaliteten mellan statens storlek, institutioner och tillväxt kan klarläggas.

ii) Sambandet mellan sociala attityder och tillväxt och hur och om normer om tolerans mot minoriteter påverkar tillväxt.

iii) Sambandet mellan formella institutioner och sociala attityder, exempelvis hur graden av marknadsekonomi påverkar tolerans, hur korruption varierar med statens storlek och hur religion påverkar tillit.

iv) Vilka faktorer som förklarar uppkomsten av omfördelade institutioner som socialförsäkringar och välfärdsstater.

Forskningen är huvudsakligen empirisk till sin karaktär och bygger på regressionsanalys i form av tvärsnittsstudier, men även teoretiska angreppssätt används i projektet.

PROJEKTANSVARIG: ANDREAS BERGH

PROJEKTDELTAGARE: NICLAS BERGGREN

5. Kvantitativ analys av proportionella valsystem

TROTS ATT EN majoritet av världens länder har proportionella valsystem är de flesta kvantitativa metoderna utvecklade för valsystem med majoritetsval. Syftet med detta projekt är att bidra till utvecklingen av kvantitativa metoder för att bättre förstå proportionella valsystem.

Både från ett teoretiskt och empiriskt perspektiv vet vi förvånansvärt lite om hur olika faktorer påverkar politiken i proportionella valsystem. Detta beror på att de flesta teorierna och empiriska metoderna utvecklats för majoritetsval. Syftet med detta projekt är att utveckla empiriska metoder för att kunna ge svar på några av de centrala frågorna för proportionella val-

system. En av dessa frågor är hur mandatfördelningen mellan partier påverkar politiken. Ger t.ex. en ökad representation för främlingsfientliga partier en mer restriktiv invandringspolitik? Andra frågor som kommer att besvaras inom detta projekt inkluderar vad som bestämmer ett partis förhandlingsläge och vilka effekter reformer av valsystemet kan ha på politiska utfall. För att besvara dessa frågor används kommundata från Sverige och Norge, liksom data från nationella parlament. Flera av delprojekten görs i samarbete med utländska forskare.

PROJEKTANSVARIG: OLLE FOLKE

6. Ekonomisk politik och ekonomisk-politisk debatt i efterkrigstidens Sverige

ASSAR LINDBECK GENOMFÖR ett större projekt om ekonomisk politik och ekonomisk-politisk debatt i Sverige under efterkrigstiden. Han re-
dovisar viktiga samhällsekonomiska problem och kontroverser under denna period. Det sker med utgångspunkt från hans position som forskare, utredare, ekonomisk-politisk rådgivare och samhällsekonomisk debattör.

Studien, som kommer att publiceras i bokform under 2012, tar bland annat upp penning- och

finanspolitik, bostadspolitik, jordbrukspolitik, striden om löntagarfonder och välfärdsstatens problem. Härutöver diskuterar Assar Lindbeck arbetslöshetsproblem och diskussioner om förändringar i det ekonomiska systemet inklusive den ökade interventionismen under 1960- och 1970-talen och den partiella liberaliseringen av det ekonomiska systemet i Sverige sedan senare hälften av 1980-talet.

PROJEKTANSVARIG: ASSAR LINDBECK

7. Äganderätt, företagandets villkor och ekonomisk tillväxt

SYFTET MED DETTA projekt är att analysera hur äganderättens utformning påverkar villkoren för att starta, driva och expandera företag och hur detta påverkar den ekonomiska tillväxten. Utgångspunkten är att företagare som ekonomiska aktörer i sina beslut berörs av de regler som bestämmer gränser och villkor för användning av företags tillgångar. Detta knyter an till ett växande forskningsfält som visar att institutionernas utformning har stor betydelse för ett lands ekonomiska utveckling, bl.a. genom att precisera vilka regler som gäller för entreprenörer och företagare.

Vi planerar följande delprojekt:

1. Äganderätt och företagandets villkor: a) Analysera effekterna av förslag till förändringar i äganderätten, t.ex. röstdifferentierade aktier och kvotering i styrelser; b) Undersöka betydelsen av äganderättens utformning och stabilitet för investeringsbeteende; c) Kartlägga den svenska ägarbeskattningen under 1900-talet och studera effekterna för olika typer av företag.

2. Äganderätt och tillväxt: a) Undersöka om institutioners stabilitet eller kvalitet spelar störst roll för tillväxt; b) Studera sambandet mellan andelen statligt ägande av näringslivet och tillväxt.

3. Äganderätten i Sverige och Europa: Analysera hur äganderätt har spelat roll i Europadomstolarna och vilken relevansen är för Sverige.

4. Äganderättens bestämningsfaktorer: Studera äganderättens ekonomiska, sociala och religiösa bestämningsfaktorer.

5. Äganderätt i svensk juridisk tradition: Undersöka hur avtalsfrihet och äganderätt relaterar till varandra i den juridiska litteraturen i Sverige från 1800-talet fram till i dag.

6. Teknik och förändrad äganderätt: Undersöka hur teknologisk förändring kan påverka institutionernas utformning, t.ex. på kapitalmarknader och på kommunikationsområdet.

PROJEKTANSVARIGA: NICLAS BERGGREN OCH NILS KARLSON (RATIO)

Forskningen i sammendrag

Forskningsproduktionen vid IFN 2002–2011

*Produktiviteten har ökat väsentligt under de senaste åren.
Det gäller hur vi än mäter.*

ÖKAD PRODUKTIVITET UTAN bibehållen eller höjd kvalitet har ett begränsat värde. Därför månar vi om att utvärdera även de kvalitativa aspekterna av forskningen. Ett viktigt mått i sammanhanget är hur ofta vi får artiklar publicerade i de högkvalitativa tidskrifter som får störst genomslag i forskarvärlden.

Nedan sammanfattar vi de kvantitativa och kvalitativa resultaten av vår forskning under 2011 och jämför med tidigare år. Vi redovisar också hur vi går till väga för att genomföra utvärderingen.

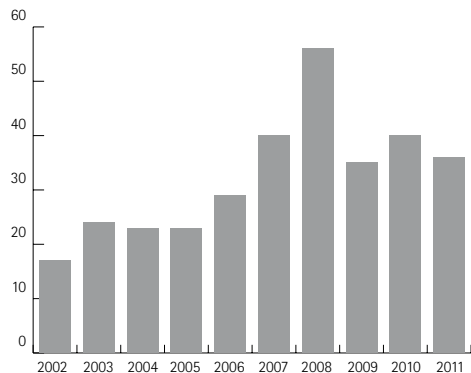
UTGIVNING PÅ ENGELSKA

I normalfallet redovisas den egna forskningen i form av uppsatser på engelska. Efter att en uppsats genomgått en första kvalitetsgranskning ges den ut i IFN:s Working Paper-serie. Serien innehåller även uppsatser som utomstående forskare i huvudsak författar när de varit gästforskare vid IFN. I figur 1 anges antalet utgivna working papers åren 2002–2011. Antalet varierade mellan 17 och 24 per år till och med 2005. Från 2006 ökade antalet utgivna working papers. År 2008 var ett absolut toppår i institutets historia med 56 utgivna working papers. Denna toppnotering kan dels förklaras av en långsiktig produktivitetssökning som resultat av de senaste årens organisationsförändringar. Dels handlar det om en eftersläpningseffekt i form av att ett antal ti-

digare påbörjade uppsatser kunde färdigställas relativt snabbt i det mer resultatintriktade arbetsklimatet. År 2011 var antalet utgivna working papers 36.

Att mäta antalet forskningsuppsatser som publiceras utanför IFN:s egen serie är inte lika enkelt. Främst beror detta på att vetenskapliga publikationer kan ta sig olika former, men även på att det blir önskvärt att justera för om arbeten är ensamförfattade eller skrivna med kollegor utanför IFN. Ett första grovt mått erhålls genom en enkel summering av antalet publicerade tidskriftsartiklar och bokkapitel som givits ut i institutets digitala engelska särtrycksserie. Detta mått anges i figur 2 för tioårsperioden 2002–2011. Figuren redovisar även antalet engelska särtryck korrigerade för medförfattare som inte är verksamma vid IFN. Antalet internationellt publicerade arbeten, med justering för externa medförfattare, låg i genomsnitt under tio per år till och med 2004, men har därefter stigit kraftigt till en nivå över 25 per år, för att landa på 29 för år 2011 (46 utan justering för externa medförfattare). 2011 års författarjusterade nivå ligger ganska precis på den genomsnittliga nivån för åren 2007–2010, medan antalet publicerade arbeten utan författarjustering är det näst högsta i IFN:s historia.

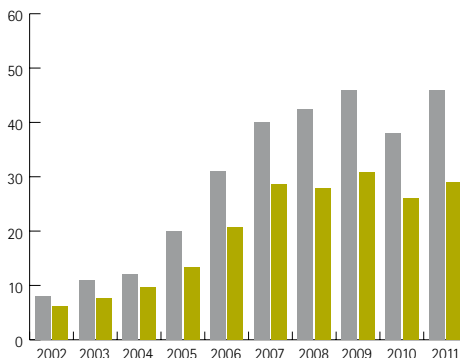
FIGUR 1
ANTAL WORKING PAPERS
UTGIVNA VID IFN, 2002–2011.

Figur 3 visar antalet publicerade refereegranskade tidskriftsartiklar med och utan justering för externa medförfattare. Även här ser vi en kraftig ökning under senare år. 2009 var ett absolut toppår med 42 publicerade tidskriftsartiklar (28 med justering för externa medförfattare). 2011 var antalet 40 (26 med justering för externa medförfattare), vilket är en stor förbättring från föregående år och nära 2009 års toppnivå. Eftersom det finns en betydande eftersläpning från att en artikel blir accepterad för publicering till att den sedan ges ut är antalet accepterade artiklar ett bättre mått på forskningsproduktiviteten under ett visst år. Från och med 2006 samlas denna information in och publiceras fortlöpande på IFN:s webbplats. År 2011 antogs 43 artiklar och bokkapitel för publicering. Detta indikerar en fortsatt hög publiceringstakt under 2012–2013.

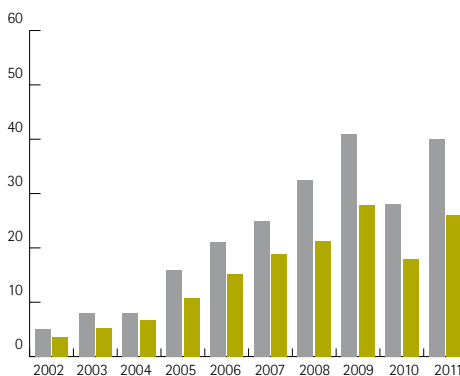
Måtten ovan fångar olika aspekter av den kvantitet forskning som producerats vid IFN. Men de fångar kvalitetsaspekter enbart i begränsad utsträckning. Det är stora kvalitetsskillnader

FIGUR 2
ANTAL UTGIVNA TIDSKRIFTSARTIKLAR OCH
BOKKAPITEL PÅ ENGELSKA, 2002–2011.

Anm.: Den högra stapeln anger antalet publikationer justerat för externa medförfattare. En artikel med en extern medförfattare räknas som 0,71, med två externa medförfattare som 0,58 osv., enligt formeln $1/\sqrt{1 + \text{antal externa medförfattare}}$. Kommentarer, noter och repliksvår räknas som en halv artikel.

FIGUR 3
ANTAL ARTIKLAR I REFEREE-GRANSKADE
TIDSKRIFTER, 2002–2011.

Anm.: Den högra stapeln anger antalet artiklar justerat för externa medförfattare. En artikel med en extern medförfattare räknas som 0,71, med två externa medförfattare som 0,58 osv., enligt formeln $1/\sqrt{1 + \text{antal externa medförfattare}}$. Kommentarer, noter och repliksvår räknas som en halv artikel.

mellan olika tidskrifter och det är ett viktigt mål för IFN:s forskare att publicera sina arbeten i så högkvalitativa tidskrifter och bokserier som möjligt. Med enstaka undantag gäller att forskning som publiceras i ämnets topptidskrifter får ett mångdubbelt större genomslag än forskning som ges ut i mer undanskymda publikationer. För att ta hänsyn till publikationernas kvalitet har vi utvecklat ett internt poängsystem, vilket redovisas i bilagan på sid. 76–77.

Figur 4 visar antalet kvalitets- och författarjusterade publiceringspoäng. Här ser vi en ökning i utfallet för denna avgörande aspekt av forskningen under senare år. Den kvalitets- och författarjusterade publiceringspoängen för 2011 uppgår till 95 (119 poäng utan författarjustering), vilket är en uppgång från föregående år och nära noteringen för rekordåret 2009.

IFN:s forskare publicerar även böcker och avhandlingar – se tabell 1. Under 2011 publicerades två avhandlingar av IFN-forskare. Dessutom publicerades en internationell volym med en IFN-forskare som en av redaktörerna.

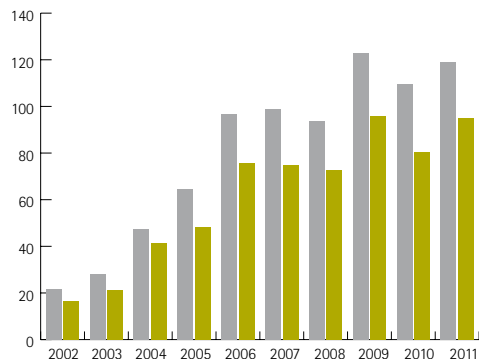
UTGIVNING PÅ SVENSKA

Eftersom den akademiska ”tredje uppgiften”, dvs. att kommunicera sin forskning även utanför forskarsamhället, numera explicit ingår i IFN:s verksamhet är publikationer på svenska väsentliga. I de flesta fall skriver forskarna artiklar för svenskspråkiga tidskrifter som *Ekonomisk Debatt*, *Ekonomiska Samfundets Tidskrift* och *Arbetsmarknad & Arbetsliv*, men skrivandet kanaliseras även genom samlingsvolym, expertrapporter, utredningar och böcker. Ofta handlar det om att popularisera egen och andras forskning. Ett annat viktigt inslag är att på forskningsbasis analysera frågor av hög ekonomisk-politisk relevans. Vi ger ut dessa

TABELL 1
BÖCKER OCH AVHANDLINGAR SKRIVNA AV
IFN-FORSKARE, 2005–2011.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Böcker på engelska	1			2	4	3	2
Antologier på engelska	1	2	3	3	2	2	1
Böcker på svenska		1	2	1		1	
Antologier på svenska	1	1	1	1	2	1	1
Totalt	3	4	6	7	8	7	4

FIGUR 4
ANTAL PUBLICERINGSPOÄNG BASERAT PÅ IFN:S
POÄNGSKALA, 2002–2011.

Anm.: Den högra stapeln anger antalet publiceringspoäng justerat för externa medförfattare. En artikel med en extern medförfattare räknas som 0,71, med två externa medförfattare som 0,58 osv., enligt formeln $1/(1 + \text{antal externa medförfattare})$. Kommentarer, noter och repliksvar ger en halv poäng.

arbeten i institutets svenska särtrycksserie. Under 2011 innehöll denna serie 17 särtryck på svenska. Detta är en tydlig ökning jämfört med första halvan av 00-talet och ungefär som nivån 2008 och 2010. Därutöver kan nämnas att en antologi publicerades på svenska.

För att på ett tydligt sätt samla uppsatser med stor relevans för aktuella näringslivsrelaterade frågeställningar – skrivna på svenska eller engelska – startade vi 2006 en ny skriftserie kallad IFN Policy Papers. I denna serie utkom nio arbeten.

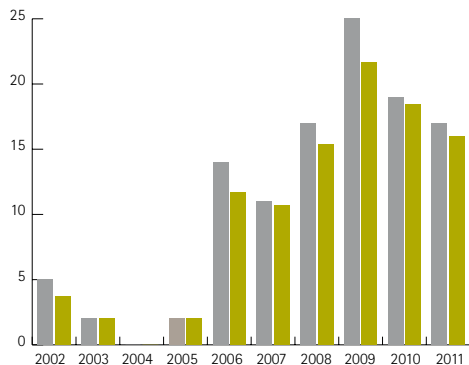
Våren 2007 startade vi en ny skriftserie med rubriken Forskningsöversikter. Där samlar vi kortare och längre rapporter som ger en översikt av forskningsläget på för IFN centrala områden. Översikterna ska vara författade av IFN-forskare. De kortare bidragen har i regel tidigare publicerats i IFN:s Nyhetsbrev. Övriga forskningsöversikter är ofta resultatet av de en-

skilda forskarnas samarbeten med myndigheter och andra uppdragsgivare. Under 2011 utkom fyra längre och tre kortare översikter.

För att ytterligare synliggöra insatser inom ramen för den tredje uppgiften listas numera också populärvetenskapliga artiklar och recensioner i tidskrifter som *Axess*, *Magasinet Neo*, *Arena* osv. Under 2011 publicerade IFN:s forskare elva sådana artiklar.

Slutligen kan nämnas att IFN:s forskare i betydande grad deltagit i samhällsdebatten med egna inlägg i dagspress och andra tidningar. Totalt 21 debattartiklar publicerades under 2011, bl.a. fem bidrag i *Svenska Dagbladet*, fem på *DN Debatt* och fyra i *Dagens Industri*.

FIGUR 5
ANTAL ARBETEN I IFN:S SVENSKA SÄRTRYCKSSERIE,
2002–2011.

Anm.: Den högra stapeln anger antalet särtryck justerat för externa medförfattare. En artikel med en extern medförfattare räknas som 0,71, med två externa medförfattare som 0,58 osv., enligt formeln $1/(1 + \text{antal externa medförfattare})$.

BILAGA

IFN:s poängsystem för kvalitetsjustering av forskningsproduktionen

PUBLICERINGSKANAL	POÄNG
Topp-5 tidskrifter inom <i>economics</i> : <i>American Economic Review</i> , <i>Econometrica</i> , <i>Journal of Political Economy</i> , <i>Quarterly Journal of Economics</i> och <i>Review of Economic Studies</i> . Det kan sägas råda samsyn om att dessa fem står i särklass.	10
Topptidskrifter inom <i>economics</i> alldeles under topp-5, inkl. policyinriktade tidskrifter med mycket hög s.k. <i>impact</i> : <i>Journal of Economic Perspectives</i> , <i>Journal of Economic Literature</i> , <i>Brookings Papers on Economic Activity</i> , <i>Economic Policy</i> , <i>NBER Macroeconomics Annual</i> .	8
Absoluta topptidskrifter utanför fältet <i>economics</i> , t.ex. <i>Journal of Finance</i> , <i>American Political Science Review</i> , <i>Academy of Management Journal</i> och <i>American Journal of Sociology</i> .	8
Övriga topptidskrifter inom <i>economics</i> rankade lägst nr 20 enligt de s.k. KMS, IF-måtten och Kodrzycki & Yus (2006) <i>impact</i> per tidskrift och per artikel.	6
Tidskrifter utanför <i>economics</i> som är listade i Social Sciences Citation Index, SSCI, och har en Impact Factor, IF, större än 2.	5
Tidskrifter inom <i>economics</i> i intervallet 21–40 enligt KMS och Kodrzycki & Yu och i intervallet 21–50 enligt IF-måttet.	4
Övriga tidskrifter inom <i>economics</i> som är poängsatta enligt KMS eller IF-måttet samt tidskrifter utanför <i>economics</i> som är listade i SSCI med IF mellan 1 och 2.	3
Övriga referee-granskade tidskrifter utanför <i>economics</i> som är listade i SSCI.	2
Övriga referee-granskade tidskrifter.	1
Bokkapitel i högprestigebokserier och/eller på ett av de ledande akademiska förlagen. I undantagsfall, t.ex. bidrag i Elseviers <i>Handbook</i> -serie, kan poängen bli lika hög som för bidrag i topptidskrift.	2–4
Övriga bokkapitel (boken bör vara registrerad i databasen <i>EconLit</i>).	1

I sammanställningen ingår arbeten utförda vid IFN till sitt fulla värde. I det fall en anställd och affilierad forskare skriver tillsammans räknas arbetet till 100 procent. Arbeten utförda av affilierade forskare ingår till 50 procent. Det senare gäller även för arbeten publicerade av forskare som lämnat IFN, men där IFN anges som en av flera affilieringar i den publicerade artikeln. För att arbeten av en affilierad forskare ska tas med som en IFN-publication krävs därutöver i normalfallet att det ger en total vikt på åtminstone 0,25, vilket i praktiken innebär att arbeten med tre eller fler medförfattare inte räknas in.

Sedan 2009 har kategorin tidskrifter som ger 4 poäng utvidgats från topp-21–40 i *Journal Citation Reports* (avser de drygt 300 tidskrifter som är med i Social Sciences Citation Index, SSCI) till topp-21–50 och till detta läggs de tidskrifter som är topp-21–40 enligt KMS och Kodrzycki & Yu, men inte är topp-50 enligt *Journal Citation Reports*. Anledningen till att inte KMS- och KY-listan vidgas till topp-50 är att dessa börjar bli ganska gamla (baseras på perioden 1995–1999 respektive 1996–2003). Den som är intresserad av en mer omfattande diskussion av effekten av att använda olika mått på forskningsproduktion hänvisas till:

Magnus Henrekson och Daniel Waldenström (2011), "How Should Research Performance Be Measured? A Study of Swedish Economists". *The Manchester School* 79(6), 1139–1156.

KMS- respektive KY-måtten och den rangordning de ger upphov till beskrivs i:

Kalaitzidakis, Pantelis, Theofanis P. Mamuneas och Thanasis Stengos (1999), "European Economics: An Analysis Based on Publications in the Core Journals". *European Economic Review* 43(4–6), 1150–1168.

Kodrzycki, Yolanda K. och Pingkang David Yu (2006), "New Approaches to Ranking Economics Journals". *Contributions to Economic Analysis & Policy* 5(1), artikel 24.

Publikationer och akademiska seminarier

Särtryck på svenska

Särtryck är artiklar som publicerats i refereegranskade vetenskapliga tidskrifter, populärvetenskapliga tidskrifter och rapporter. De anges nedan i den kronologiska ordning de publicerats.

- Edquist, Harald** (2011), "Vilken betydelse har immateriella investeringar för den svenska ekonomin?". Rapport till Tillväxtanalys, Dnr 2010/013. Stockholm och Östersund: Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.
- Vlachos, Jonas** (2011), "Betygets värde. En analys av hur konkurrens påverkar betygssättningen vid svenska skolor". Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapport 2010:6. Stockholm: Konkurrensverket.
- Eklund, Klas** och **Magnus Henrekson** (2011), "Tillväxt och entreprenörskap i den svenska välfärdsstaten". Kapitel 2, sid. 45–77 i Lars Hultkrantz och Hans Tson Söderström (red.), *Marknad och Politik, 9:e upplagan*. Stockholm: SNS Förlag.
- Svensson, Roger** (2011), "När är statligt stöd till innovativa företag och entreprenörer effektivt?". Stockholm: Svenskt Näringsliv.
- Stenkula, Mikael** och **Yves Zenou** (2011), "Städer och entreprenörskap". *Ekonomisk Debatt* 39(1), 5–19.
- Berggren, Niclas, Henrik Jordahl** och **Charlotta Stern** (2011), "Var står svenska samhällsvetare politiskt?". *Ekonomisk Debatt* 39(1), 21–28.
- Henrekson, Magnus** och **Nina Öhrn** (2011), "Fortsätter huvudkontoren att flytta ut?". *Ekonomisk Debatt* 39(1), 29–38.
- Jordahl, Henrik** (2011), "Vinst i välfärden: nationalekonomiska erfarenheter och perspektiv". Sid. 78–93 i Anders Morin (red.), *Vitsen med vinsten*. Stockholm: Hjalmarson & Högberg Bokförlag.
- Henrekson, Magnus** (2011), "Servicesamhällets framväxt måste underlättas". Kapitel 5, sid. 67–77 i Irene Fällström (red.), *Välfärd att hyra: 13 röster om äldreboomen och hyresrättens möjligheter*. Stockholm: Samhällsförslaget.
- Henrekson, Magnus** och **Ulf Jakobsson** (2011), "Globaliseringen och eroderingen av den svenska modellen för bolagsstyrning". *Ekonomisk Debatt* 39(3), 5–20.
- Waldenström, Daniel** (2011), "Vart tog det gömda utlandskapitalet vägen?". *Ekonomisk Debatt* 39(3), 81–89.
- Nilsson, Therese** och **Daniel Waldenström** (2011), "Hur kan ojämlikhetens hälsoeffekter identifieras?". *Ekonomisk Debatt* 39(4), 6–18.

- Elinder, Mikael, Oscar Erixson och Henry Ohlsson** (2011), "Mindre arbete, högre inkomster – arvingens lott". *Ekonomisk Debatt* 39(4), 70–78.
- Henrekson, Magnus** (2011), "Det produktiva entreprenörskapets förutsättningar". Kapitel 9, sid. 133–149 i Ilinca Benson, Johnny Lind, Ebba Sjögren och Filip Wijkström (red.), *Morgondagens industri. Att sätta spelregler och flytta gränser. SIR:s årsbok 2011*. Lund: Studentlitteratur.
- Svensson, Roger** (2011), "Statligt venture kapital i stort behov av omstrukturering". *Ekonomisk Debatt* 39(7), 14–27.
- Fridolfsson, Sven-Olof och Thomas Tangerås** (2011), "Investeringar på elmarknaden – fyra förslag för förbättrad funktion". Rapport till Expertgruppen för miljöstudier 2011:5. Stockholm: Finansdepartementet.
- Skedinger, Per och Magnus Carlsson** (2011), "Reglering eller diskriminering – vad hindrar etablering?". *FORES Studie* 2011:4. Stockholm: Forum för reformer och entreprenörskap (FORES).

Särtryck på engelska

- Battu, Harminder, Paul Seaman och Yves Zenou** (2011), "Job Contact Networks and the Ethnic Minorities". *Labour Economics* 18(1), 48–56.
- Lindqvist, Erik** (2011), "Planned Treatment and Outcomes in Residential Youth Care: Evidence from Sweden". *Children and Youth Services Review* 33(1), 21–27.
- Lindqvist, Erik och Roine Vestman** (2011), "The Labor Market Returns to Cognitive and Non-cognitive Ability: Evidence from the Swedish Enlistment". *American Economic Journal: Applied Economics* 3(1), 101–128.
- Henrekson, Magnus och Tino Sanandaji** (2011), "The Interaction of Entrepreneurship and Institutions". *Journal of Institutional Economics* 7(1), 47–75.
- Holmberg, Pär** (2011), "Strategic Forward Contracting in the Wholesale Electricity Market". *Energy Journal* 32(1), 169–202.
- Bisin, Alberto, Eleonora Patacchini, Thierry Verdier och Yves Zenou** (2011), "Ethnic Identity and Labour Market Outcomes of Immigrants in Europe". *Economic Policy* 26(65), 57–92.
- Bergh, Andreas och Christian Bjørnskov** (2011), "Historical Trust Levels Predict the Current Size of the Welfare State". *Kyklos* 64(1), 1–19.
- Zenou, Yves** (2011), "Rural-Urban Migration and Unemployment: Theory and Policy Implications". *Journal of Regional Science* 51(1), 65–82.
- de Martí, Joan och Yves Zenou** (2011), "Social Networks". Kapitel 16, s. 339–361 i Ian Jarvie och Jesus Zamora-Bonilla (red.), *Handbook of Philosophy of Social Science*. London, UK: SAGE Publications.
- Oxelheim, Lars, Clas Wihlborg och Finn Østrup** (2011), "The Origins and Resolution of Financial Crises: A Policy Dilemma". Kapitel 7, sid. 57–67 i Robert W. Kolb (red.), *Financial Contagion: The Viral Threat to the Wealth of Nations*. New Jersey, USA: John Wiley & Sons.
- Lipsey, Robert E. och Fredrik Sjöholm** (2011), "Foreign Direct Investment and Growth in East Asia: Lessons for Indonesia". *Bulletin of Indonesian Economic Studies* 47(1), 35–63.
- Andrén, Niclas och Lars Oxelheim** (2011), "Exchange Rate Regime Shift and Price Patterns". *International Journal of Managerial Finance* 7(2), 153–178.
- Henrekson, Magnus** (2011), "Perspectives on the Success and Early History of the Industrial Institute for Economic and Social Research (IUI)". *History of Economic Ideas* 19(1), 125–146.
- Durevall, Dick och Magnus Henrekson** (2011), "The Futile Quest for a Grand Explanation of Long-Run Government Expenditure". *Journal of Public Economics* 95(7–8), 708–722.
- Bergh, Andreas, Lars Persson, Per Skedinger och Joacim Tåg** (2011), "Three book reviews". *Journal of Economic Literature* XLVIII/XLIX(4/1), 1051–1053, 151–152 och 168–170.
- Norbäck, Pehr-Johan** (2011), "Subsidizing Away Exports? A Note on R&D-policy Towards Multinational Firms". *Journal of Industry, Competition and Trade* 11(1), 25–42.
- Zenou, Yves** (2011), "Search, Wage Posting and Urban Spatial Structure". *Journal of Economic Geography* 11(3), 387–416.

- Heyman, Fredrik, Fredrik Sjöholm och Patrik Gustavsson Tingvall** (2011), "Multinationals, Cross-Border Acquisitions and Wage Dispersion". *Canadian Journal of Economics* 44(2), 627–650.
- Horn, Henrik och Petros C. Mavroidis** (2011), "Climate Change and the WTO: Legal Issues Concerning Border Tax Adjustments". S. 19–40 i *Japanese Yearbook of International Law*, Vol. 53, 2010. Tokyo: International Law Association of Japan.
- Cabrales, Antonio, Antoni Calvó-Armengol och Yves Zenou** (2011), "Social Interactions and Spillovers". *Games and Economic Behavior* 72(2), 339–360.
- Forsbaeck, Jens och Lars Oxelheim** (2011), "FDI and the Role of Financial Market Quality". S. 85–109 i Ravi Ramamurti och Niron Hashai (red.), *The Future of Foreign Direct Investment and the Multinational Enterprise*. Bingley: Emerald Group Publishing Ltd.
- Zenou, Yves** (2011), "Search, Migration, and Urban Land Use: The Case of Transportation Policies". *Journal of Development Economics* 96(2), 174–187.
- Horn, Henrik och Petros C. Mavroidis** (2011), "Some Thoughts on the DSU Negotiations". Sid. 3–6 i *RSCAS Policy Papers 2011/02*. Robert Schuman Centre for Advanced Studies.
- Roine, Jesper och Daniel Waldenström** (2011), "Common Trends and Shocks to Top Incomes: A Structural Breaks Approach". *Review of Economics and Statistics* 93(3), 832–846.
- Forsbaeck, Jens och Lars Oxelheim** (2011), "Corporate Financial Determinants of Foreign Direct Investment". *Quarterly Review of Economics and Finance* 51(3), 269–282.
- Henrekson, Magnus, och Tino Sanandaji** (2011), "Entrepreneurship and the Theory of Taxation". *Small Business Economics* 37(2), 167–185.
- Folke, Olle, Shigeo Hirano och James M. Snyder Jr.** (2011), "Patronage and Elections in U.S. States". *American Political Science Review* 105(3), 567–585.
- Henrekson, Magnus och Dan Johansson** (2011), "Firm Growth, Institutions, and Structural Transformation". Kapitel 7, sid. 175–214 in Michael Fritsch (ed.), *Handbook of Research on Entrepreneurship and Regional Development: National and Regional Perspectives*. Cheltenham, UK och Northampton, MA: Edward Elgar.
- Sanandaji, Tino och Björn Wallace** (2011), "Fiscal Illusion and Fiscal Obfuscation: Tax Perception in Sweden". *Independent Review* 16(2), 237–246.
- Delmar, Frédéric, Karl Wennberg och Karin Hellerstedt** (2011), "Endogenous Growth Through Knowledge Spillovers in Entrepreneurship: An Empirical Test". *Strategic Entrepreneurship Journal* 5(3), 199–226.
- Skedinger, Per** (2011), "Employment Consequences of Employment Protection Legislation". *Nordic Economic Policy Review*, nr 7, 45–83.
- Lindbeck, Assar** (2011), "Comment on Skedinger: Employment Consequences of Employment Protection Legislation". *Nordic Economic Policy Review*, nr 1, 85–90.
- Bisin, Alberto, Eleonora Patacchini, Thierry Verdier och Yves Zenou** (2011), "Errata Corrige: Are Muslim Immigrants Different in Terms of Cultural Integration?". *Journal of the European Economic Association* 9(5), 1012–1019.

- Bisin, Alberto, Eleonora Patacchini, Thierry Verdier och Yves Zenou** (2011), "Formation and Persistence of Oppositional Identities". *European Economic Review* 55(8), 1046–1071.
- Apicella, Coren och David Cesarini** (2011), "Testosterone Response and Political Donations: Winner Loser Effects in the 2008 Presidential Election". Kapitel 9, s. 261–272 i Peter K. Hatemi och Rose McDermott (red.), *Man is by Nature a Political Animal*. Chicago: Chicago University Press.
- Bergh, Andreas och Magnus Henrekson** (2011), "Government Size and Growth: A Survey and Interpretation". *Journal of Economic Surveys* 25(5), 872–897.
- Horn, Henrik** (2011), "The Burden of Proof in Trade Disputes and the Environment". *Journal of Environmental Economics and Management* 62(1), 15–29.
- Henrekson, Magnus och Daniel Waldenström** (2011), "How Should Research Performance Be Measured? A Study of Swedish Economists". *The Manchester School* 79(6), 1139–1156.
- Berggren, Niclas och Christian Bjørnskov** (2011), "Is the Importance of Religion in Daily Life Related to Social Trust? Cross-Country and Cross-State Comparisons". *Journal of Economic Behavior & Organization* 80(3), 459–480.
- Edquist, Harald** (2011), "Can Investment in Intangibles Explain the Swedish Productivity Boom in the 1990s?". *Review of Income and Wealth* 57(4), 658–682.
- Beauchamp, Jonathan, David Cesarini, Magnus Johannesson, Erik Lindqvist och Coren Apicella** (2011), "On the Sources of the Height-Intelligence Correlation: New Insights from a Bivariate ACE Model with Assortative Mating". *Behavior Genetics* 41(2), 242–252.
- Hess, Wolfgang och Maria Persson** (2011), "Exploring the Duration of EU Imports". *Review of World Economics* 147(4), 665–692.
- Patacchini, Eleonora och Yvez Zenou** (2011), "Neighborhood Effects and Parental Involvement in the Intergenerational Transmission of Education". *Journal of Regional Science* 51(5), 987–1013.
- Andersson, Fredrik** (2011), "Make-or-Buy Decisions and the Manipulability of Performance Measures". *The B.E. Journal of Theoretical Economics* 11(1), 1–28.
- Edquist, Harald** (2011), "Parallel Development? Productivity Growth Following the Diffusion of Electric Motors and ICT". *Scandinavian Economic History Review* 59(1), 29–47.
- Lipsey, Robert E. och Fredrik Sjöholm** (2011), "South–South FDI and Development in East Asia". *Asian Development Review* 28(2), 11–31.

Artiklar i vetenskapliga tidskrifter och redigerade volymer accepterade för publicering

DÅ DE FLESTA inte publiceras samma år som de accepteras redovisar vi även accepterade artiklar för att tydligare beskriva det aktuella publikationsläget. Notera att de artiklar som publiceras samma år som de accepteras

kommer att redovisas även i den engelska särtryckslistan. Artiklarna är sorterade i den ordning de har accepterats för publicering, med den senaste artikeln överst.

Färnstrand Damsgaard, Erika: "Exhaustible Resources, Technology Choice and Industrialization of Developing Countries", *Resource and Energy Economics*.

Norbäck, Pehr-Johan och Lars Persson: "Entrepreneurial Innovations, Competition and Competition Policy", *European Economic Review*.

Lipsey, Robert E. och Fredrik Sjöholm: "South-South FDI and Development in East Asia", *Asian Development Review*.

Bertrand, Olivier, Katariina Nilsson Hakala, Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson: "Should Countries Block Foreign Takeovers of R&D Champions and Promote Greenfield Entry?", *Canadian Journal of Economics*.

Heyman, Fredrik, Helena Svaleryd och Jonas Vlachos: "Competition, Takeovers, and Gender Discrimination", *Industrial and Labor Relations Review*.

Economides, Nicholas och Joacim Tåg: "Net Neutrality on the Internet: A Two-sided Market Analysis", *Information Economics and Policy*.

Oxelheim, Lars, Trond Randøy och Arthur Stonehill: "What Can International Finance Add to International Strategy?", in Alain Verbeke och Hemant Merchant, eds., *Handbook of Research on International Strategic Management*, Cheltenham, UK: Edward Elgar.

Bigoni, Maria, Sven-Olof Fridolfsson, Chloé Le Coq och Giancarlo Spagnolo: "Fines, Leniency and Rewards in Antitrust", *Rand Journal of Economics*.

Ornstein, Petra och Johanna Rickne: "When Does Intimate Partner Violence Continue after Separation?", *Violence Against Women*.

Rickne, Johanna: "Gender and Work Compensation in China's Industrial Sector", *Review of Income and Wealth*.

Mörk, Eva, Anna Sjögren och Helena Svaleryd: "Childcare Costs and the Demand for Children – Evidence from a Nationwide Reform", *Journal of Population Economics*.

Gernandt, Otto, Thomas Palm och Daniel Waldenström: "Liquidity Premia during the Industrial Break-through: Evidence from the Stockholm Stock Exchange, 1901–1919", *European Review of Economic History*.

- Di Vaio, Gianfranco, Daniel Waldenström och Jacob Weisdorf:** "Citation Success: Evidence from Economic History Journal Publications", *Explorations in Economic History*.
- Andersson, Ola och Erik Wengström:** "Credible Communication and Cooperation: Experimental Evidence from Multi-stage Games", *Journal of Economic Behavior & Organization*.
- Oxelheim, Lars och Clas Wihlborg:** "Corporate Distress and Restructuring with Macroeconomic Fluctuations: The Cases of GM and Ford", *Journal of Applied Finance*.
- Liang, Che-Yuan:** "Nonparametric Structural Estimation of Labor Supply in the Presence of Censoring", *Journal of Public Economics*.
- Berggren, Niclas, Andreas Bergh och Christian Bjørnskov:** "The Growth Effects of Institutional Instability", *Journal of Institutional Economics*.
- Roine, Jesper och Daniel Waldenström:** "On the Role of Capital Gains in Swedish Income Inequality", *Review of Income and Wealth*.
- Henrekson, Magnus och Ulf Jakobsson:** "The Swedish Corporate Control Model: Convergence, Persistence or Decline?", *Corporate Governance: An International Review*.
- Lindqvist, Erik och Robert Östling:** "Identity and Redistribution", *Public Choice*.
- Svensson, Roger:** "Publicly-Funded R&D Programs and Survival of Patents", *Applied Economics*.
- Heckman, James, Rodrigo Pinto och Tino Sanandaji:** "Policy and Methodological Lessons from the Perry Preschool Program". *Economic Journal*.
- Hess, Wolfgang och Maria Persson:** "The Duration of Trade Revisited. Continuous-Time vs. Discrete-Time Hazards", *Empirical Economics*.
- Liang, Che-Yuan:** "Is There an Incumbency Advantage or Cost of Ruling in Proportional Election Systems", *Public Choice*.
- Song, Yan och Yves Zenou:** "Urban Villages and Housing Values in China", *Regional Science and Urban Economics*.
- Berggren, Niclas:** "Time for Behavioral Political Economy? An Analysis of Articles in Behavioral Economics", *Review of Austrian Economics*.
- Norbäck, Pehr-Johan och Lars Persson:** "Privatization, Investment and Ownership Efficiency", *Oxford Economic Papers*.
- Folke, Olle, Shigeo Hirano och James M. Snyder Jr.:** "Patronage and Elections in the U.S. States", *American Political Science Review*.
- Ganslandt, Mattias, Lars Persson och Helder Vasconcelos:** "Endogenous Mergers and Collusion in Asymmetric Market Structures", *Economica*.
- Forssbaeck, Jens och Lars Oxelheim:** "Corporate Financial Determinants of Foreign Direct Investment", *Quarterly Review of Economics and Finance*.
- Bisin, Alberto, Eleonora Patacchini, Thierry Verdier och Yves Zenou:** "Errata Corrige: Are Muslim Immigrants Different in Terms of Cultural Integration?", *Journal of the European Economic Association*.
- Economides, Nicholas och Joacim Tåg:** "Net Neutrality and Net Management Regulation: Quality of Service, Price Discrimination, and Exclusive Contracts", in Ian Brown, ed., *Research Handbook on Governance of the Internet*, Cheltenham, UK: Edward Elgar.
- Bourdet, Yves och Maria Persson:** "Completing the EU Customs Union. The Effects of Trade Procedure Harmonization", *JCMS: Journal of Common Market Studies*.

- Persson, Maria:** "Trade Facilitation and the Extensive Margin", *Journal of International Trade and Economic Development*.
- Bergh, Andreas** och **Magnus Henrekson:** "Government Size and Growth: A Survey and Interpretation of the Evidence", *Journal of Economic Surveys*.
- Delmar, Frédéric, Karin Hellerstedt** och **Karl Wennberg:** "Endogenous Growth through Knowledge Spillovers in Entrepreneurship: An Empirical Test", *Strategic Entrepreneurship Journal*.
- Bisin, Alberto, Eleonora Patacchini, Thierry Verdier** och **Yves Zenou:** "Formation and Persistence of Oppositional Identities", *European Economic Review*.
- Hess, Wolfgang** och **Maria Persson:** "Exploring the Duration of EU Imports", *Review of World Economics*.
- Lindqvist, Erik:** "Height and Leadership", *Review of Economics and Statistics*.
- Sanandaji, Tino** och **Björn Wallace:** "Fiscal Illusion and Fiscal Obfuscation: An Empirical Study of Tax Perception in Sweden", *Independent Review*.
- Elinder, Mikael:** "Correcting Mistakes: Cognitive Dissonance and Political Attitudes in Sweden and the United States", *Public Choice*.
- Svensson, Roger:** "Commercialization, Renewal and Quality of Patents", *Economics of Innovation and New Technology*.
- Durevall, Dick** och **Magnus Henrekson:** "The Futile Quest for a Grand Explanation of Long-Run Government Expenditure", *Journal of Public Economics*.

Working Papers

857. **Henrekson, Magnus** och **Ulf Jakobsson**: "The Swedish Corporate Control Model: Convergence, Persistence or Decline?"
858. **Bergh, Andreas** och **Magnus Henrekson**: "Government Size and Growth: A Survey and Interpretation of the Evidence".
859. **Bigoni, Maria**, **Sven-Olof Fridolfsson**, **Chloe Le Coq** och **Giancarlo Spagnolo**: "Trust, Salience and Deterrence: Evidence from an Antitrust Experiment".
860. **Dahlberg, Matz**, **Karin Edmark** och **Heléne Lundqvist**: "Ethnic Diversity and Preferences for Redistribution".
861. **Svensson, Roger**: "Commercialization, Renewal and Quality of Patents".
862. **Berg, Andreas** och **Therese Nilsson**: "Globalization and Absolute Poverty – A Panel Data Study".
863. **Edquist, Harald**: "Intangible Investment and the Swedish Manufacturing and Service Sector Paradox".
864. **Bergh, Andreas** och **Nina Öhrn**: "Growth Effects of Fiscal Policies: A Critical Appraisal of Colombier's (2009) Study".
865. **Skedinger, Per**: "Employment Consequences of Employment Protection Legislation".
866. **Elinder, Mikael**, **Oscar Erixson** och **Henry Ohlsson**: "Carnegie Visits Nobel: Do Inheritances Affect Labor and Capital Income?"
867. **Norbäck, Pehr-Johan**, **Lars Persson** och **Joacim Tåg**: "Acquisitions, Entry and Innovation in Network Industries".
868. **Delmar, Frédéric** och **Karl Wennberg**: "Evolutionary Views on Entrepreneurial Processes: Managerial and Policy Implications".
869. **Skedinger, Per**: "Effects of Increasing Minimum Wages on Employment and Hours: Evidence from Sweden's Retail Sector".
870. **Roine, Jesper** och **Daniel Waldenström**: "On the Role of Capital Gains in Swedish Income Inequality".
871. **Niepel, Verena**: "The Importance of Cognitive and Social Skills for the Duration of Unemployment".
872. **Lyhagen, Johan** och **Johanna Rickne**: "Income Inequality between Chinese Regions: Newfound Harmony or Continued Discord?"
873. **Bergh, Andreas**: "The Rise, Fall and Revival of a Capitalist Welfare State: What are the Policy Lessons from Sweden".
874. **Andersson, Fredrik** och **Henrik Jordahl**: "Outsourcing Public Services: Ownership, Competition, Quality and Contracting".
875. **Olsson, Martin** och **Peter Skogman Thoursie**: "Are Married Spouses Insured by their Partners' Social Insurance?"
876. **Heyman, Fredrik** och **Per Skedinger**: "Employment Protection Reform, Enforcement in Collective Agreements and Worker Flows".
877. **Elinder, Mikael** och **Henrik Jordahl**: "Political Preferences and Public Sector Outsourcing".

878. **Ferguson, Shon**: "Endogenous Product Differentiation, Market Size and Prices".
879. **Ferguson, Shon** och **Sara Formai**: "Institution-Driven Comparative Advantage, Complex Goods and Organizational Choice".
880. **Hess, Wolfgang** och **Maria Persson**: "Exploring the Long-Term Evolution of Trade Survival".
881. **Bourdet, Yves** och **Maria Persson**: "Reaping the Benefits of Deeper Euro-Med Integration through Trade Facilitation".
882. **Andersson, Christer, Ola Andersson** och **Tommy Andersson**: "Sealed Bid Auctions vs. Ascending Bid Auctions: An Experimental Study".
883. **Andersson, Ola** och **Erik Wengström**: "Credible Communication and Cooperation: Experimental Evidence from Multi-stage Games".
884. **Grönqvist, Erik, Björn Öckert** och **Jonas Vlachos**: "The Intergenerational Transmission of Cognitive and Non-Cognitive Abilities".
885. **Lipsey, Robert E.** och **Fredrik Sjöholm**: "South-South FDI and Development in East Asia".
886. **Egebark, Johan** och **Mathias Ekström**: "Like What You Like or Like What Others Like? Conformity and Peer Effects on Facebook".
887. **Asoni, Andrea**: "Intelligence, Self-confidence and Entrepreneurship".
888. **Oxelheim, Lars, Trond Randøy** och **Arthur Stonehill**: "What Can International Finance Add to International Strategy?".
889. **Mauritzen, Johannes**: "What Happens When it's Windy in Denmark? An Empirical Analysis of Wind Power on Price Variability in the Nordic Electricity Market".
890. **Economides, Nicholas** och **Joacim Tåg**: "Network Neutrality and Network Management Regulation: Quality of Service, Price Discrimination, and Exclusive Contracts".
891. **Henrik Horn, Louise Johannesson** och **Petros C. Mavroidis**: "The WTO Dispute Settlement System 1995–2010: Some Descriptive Statistics".
892. **Fridolfsson, Sven-Olof** och **Thomas Tangerås**: "Nuclear Capacity Auctions".

Policy Papers

43. **Stenkula, Mikael** och **Yves Zenou**: "Städer och entreprenörskap".
44. **Sjöholm, Fredrik**: "Multinationella företag och Indonesiens ekonomiska utveckling".
45. **Henrekson, Magnus** och **Nina Öhrn**: "Fortsätter huvudkontoren att flytta ut?".
46. **Henrekson, Magnus**: "Tjänstesamhället och bostadsmarknaden".
47. **Svensson, Roger**: "När är statligt stöd till innovativa företag och entreprenörer effektivt?".
48. **Henrekson, Magnus** och **Ulf Jakobsson**: "Globaliseringen och eroderingen av den svenska modellen för bolagsstyrning".
49. **Jordahl, Henrik**: "Vinst i välfärden – Nationalekonomiska erfarenheter och perspektiv".
50. **Jordahl, Henrik**: "Sveriges digitala tillväxtbransch – Nya perspektiv på behovet av en omreglerad spelmarknad".
51. **Henrekson, Magnus**: "Det produktiva entreprenörskapets förutsättningar".

Böcker och avhandlingar

Bernitz, Ulf, Lars Oxelheim och **Thomas Persson**, red. (2011), *Överlever EMU utan fiskal union? Europaperspektiv 2011*. Santérus Förlag.

Horn, Henrik, och **Petros C. Mavroidis**, red. (2011), *The WTO Case Law of 2009*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Sanandaji, Tino (2011), *Essays in Entrepreneurship Policy*. Doktorsavhandling i Public Policy. Chicago, IL: Irving B. Harris Graduate School of Public Policy Studies, University of Chicago.

Rickne, Johanna (2011), *Essays on Development, Institutions and Gender*. Doktorsavhandling i nationalekonomi. Uppsala: Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet.

Populärvetenskap och recensioner

- Rickne, Johanna** (2011), "Kina: Nygammal supermakt eller nymaoistisk maktillusion?", *Ekonomisk Debatt*, årg. 39, nr 8.
- Svensson, Roger** (2011), "Dags att vidga vyerna inom numismatisk forskning", *Svensk Numismatisk Tidskrift*, nr 8.
- Salam, Reihan** och **Tino Sanandaji** (2011), "Closing the Achievement Gap", *National Review*, 14 november.
- Sanandaji, Nima** och **Tino Sanandaji** (2011), "Normlösheten förklarar krisen", *Axess*, nr 3.
- Berggren, Niclas** (2011), "Utred betalning för organdonation", *Ekonomisk Debatt*, årg. 39, nr 6.
- Bergh, Andreas** (2011), "Bostadsmarknaden är inte bortom räddning", *Ekonomisk Debatt*, årg. 39, nr 5.
- Sanandaji, Tino** och **Arvid Malm** (2011), "Obama's Folly: Why Taxing the Rich Is No Solution", *The American*, 16 augusti.
- Skedinger, Per** (2011), Bokanmälan – Richard Freeman, Birgitta Swedenborg and Robert Topel (red.): "Reforming the Welfare State: Recovery and Beyond in Sweden", *Journal of Economic Literature*, Vol. XLIX, nr 1.
- Bergh, Andreas** (2011), Bokanmälan – Thorvaldur Gylfason, Bengt Holmström, Sixten Korkman, Hans Tson Söderström och Vesa Vihriälä: "Nordics in Global Crisis: Vulnerability and Resilience", *Journal of Economic Literature*, Vol. XLIX, nr 1.
- Hansson, Örjan, Magnus Henrekson** och **Jonas Vlachos** (2011), "Godtyckliga betyg skadar skolan", *Axess*, nr 3.
- Bergh, Andreas** (2011), Bokanmälan: Johannes Lindvall och Bo Rothstein: "Vägar till välstånd", *Ekonomisk Debatt*, årg. 39, nr 2.

Forskningsöversikter

Nilsson, Therese och **Daniel Waldenström** (2011), "Hur kan ojämlikhetens hälsoeffekter identifieras?". *Ekonomisk Debatt*, årg. 39, nr 4.

Svensson, Roger (2011), "När är statligt stöd till innovativa företag och entreprenörer effektivt?". Stockholm: Svenskt Näringsliv.

Stenkula, Mikael och **Yves Zenou** (2011), "Städer och entreprenörskap". IFN Policy Paper nr 43. Stockholm: Institutet för Näringslivsforskning.

Bergh, Andreas och **Magnus Henrekson** (2011), "Government Size and Growth: A Survey and Interpretation of the Evidence". IFN Working Paper nr 858. Stockholm: Institutet för Näringslivsforskning.

Nyhetsbrev

IFN:S ELEKTRONISKA NYHETSBRIV gavs under 2011 ut i tre nummer. Nyhetsbrevet går ut till drygt 3 000 personer och vänder sig till en policyinriktad publik. Under året har nyhetsbrevet rymt följande temaartiklar:

Waldenström, Daniel (2011), "Sådan far, sådan son: Går höga inkomster i arv?". *IFN:s Nyhetsbrev 1/2011*. Stockholm: Institutet för Näringslivsforskning.

Joacim, Tåg (2011), "Utköpsbolagens roll i näringslivet". *IFN:s Nyhetsbrev 2/2011*. Stockholm: Institutet för Näringslivsforskning.

Berggren, Niclas (2011), "Kan instabila spelregler gynna tillväxten?". *IFN:s Nyhetsbrev 3/2011*. Stockholm: Institutet för Näringslivsforskning.

IFN:s seminarier

ONSDAGEN DEN 19 JANUARI

Toshihiro Okubo, Kobe University, Japan, och Handelshögskolan i Stockholm: "Are Capital Intensive Firms the Biggest Exporters?".

Medförfattare: Rikard Forslid.

ONSDAGEN DEN 26 JANUARI

Gustav Martinsson, KTH och SIFR, Stockholm: "Law, Stock Markets, and Innovation".

Medförfattare: James R. Brown och Bruce C. Petersen.

ONSDAGEN DEN 9 FEBRUARI

Shon Ferguson, Stockholms universitet: "Institution-Driven Comparative Advantage, Complex Goods and Organizational Choice".

Medförfattare: Sara Formai.

ONSDAGEN DEN 16 FEBRUARI

Denis Gromb, INSEAD, Paris: "Imperfect Competition in the Interbank Market for Liquidity as a Rationale for Central Banking".

Medförfattare: Viral V. Acharya och Tanju Yorulmazer.

ONSDAGEN DEN 23 FEBRUARI

Ola Andersson, Handelshögskolan i Stockholm: "Robustness to Strategic Uncertainty".

Medförfattare: Cédric Argenton och Jörgen W. Weibull.

ONSDAGEN DEN 9 MARS

Måns Söderbom, Göteborgs universitet: "Uncertainty and Capital Accumulation: Empirical Evidence from a Structural Model with Heterogeneous Firms".

Medförfattare: Stephen R. Bond och Guiying Wu.

ONSDAGEN DEN 16 MARS

Tino Sanandaji, University of Chicago och IFN: "Self-Employment Does Not Measure Entrepreneurship".

ONSDAGEN DEN 23 MARS

Jörg Rocholl, European School of Management and Technology (ESMT), Berlin: "Competitive Effects of Private Equity Investments".

Medförfattare: Hung-Chia Hsu och Adam V. Reed.

ONSDAGEN DEN 30 MARS

Åsa Hansson, Lunds universitet: "Labor Taxation and FDI Decisions in the European Union".

Medförfattare: Karin Olofsdotter.

ONSDAGEN DEN 6 APRIL

Heléne Lundqvist, Uppsala universitet: "Is It Worth It? On the Returns to Holding Political Office".

ONSDAGEN DEN 27 APRIL

Johanna Rickne, IFN: "Female Representation but Male Rule? Gender Quotas and the Political Glass Ceiling".

Medförfattare: Olle Folke.

ONSDAGEN DEN 4 MAJ

Paul Seabright, Toulouse School of Economics: "Market Size and Pharmaceutical Innovation".

Medförfattare: Pierre Dubois, Olivier de Mouzon och Fiona Scott-Morton.

ONSDAGEN DEN 11 MAJ

Rune Stenbacka, Hanken School of Economics, Helsingfors: "Customer Recognition and Competition".

Medförfattare: Oz Shy.

ONSDAGEN DEN 18 MAJ

Alessio M. Paccès, Rotterdam Institute of Law and Economics, Erasmus University Rotterdam: "Liquidity, Uncertainty, and Financial Crisis: Policy Implications".

ONSDAGEN DEN 25 MAJ

Thomas Åstebro, HEC Paris: "Business Partnerships and the Commercialization of Inventions"
Medförfattare: Carlos J. Serrano.

ONSDAGEN DEN 1 JUNI

Magnus Söderberg, Göteborgs universitet: "The Effect of Future Price Expectations on Customers' Willingness to Make Sunk Investments in Reliance on a Monopoly Service".
Medförfattare: Darryl Biggar.

ONSDAGEN DEN 8 JUNI

Fredrik Sjöholm, IFN: "Globalization and Imperfect Labor Market Sorting".
Medförfattare: Carl Davidson, Fredrik Heyman, Steven Matusz och Susan Zhu.

ONSDAGEN DEN 15 JUNI

Peter T. Leeson, George Mason University, Fairfax, Virginia: "Animal Trials".

ONSDAGEN DEN 22 JUNI

Fabiano Schivardi, Einaudi Institute for Economics and Finance, Rome: "Demand and Productivity Shocks in the Determination of Firm Performance".

ONSDAGEN DEN 24 AUGUSTI

Eddie Anderson, University of Sydney: "Ranking Games and Gambling: When to Quit When You're Ahead".

ONSDAGEN DEN 31 AUGUSTI

Tommaso Valletti, Imperial College London: "Net Neutrality and Innovation at the Core and at the Edge".
Medförfattare: Carlo Reggiani.

ONSDAGEN DEN 7 SEPTEMBER

Karin Edmark och Verena Niepel, IFN och University of Mannheim: "Effects of School Choice".

ONSDAGEN DEN 14 SEPTEMBER

André Romahn, Handelshögskolan i Stockholm: "Crowding in the Swedish Beer Market"

ONSDAGEN DEN 21 SEPTEMBER

Erwann Sbai, University of Auckland: "Estimation and Comparison Procedure for Electricity Spot Market Auctions".

ONSDAGEN DEN 28 SEPTEMBER

Christer Gerdes och Patrik Gränsmark, SOFI, Stockholms universitet: "Beauty Queens and Battling Knights: Risk-taking and Attractiveness in Chess".
Medförfattare: Anna Dreber.

ONSDAGEN DEN 5 OKTOBER

Fredrik Carlsson, Göteborgs universitet: "Are Social Preferences Stable Over Time?".
Medförfattare: Olof Johansson-Stenman, Pham Khanh Nam och Ho Chi Minh.

ONSDAGEN DEN 12 OKTOBER

Juanna Schrøter Joensen, Handelshögskolan i Stockholm: "Math and Gender: What if Girls do Math?".
Medförfattare: Helena Skyt Nielsen.

ONSDAGEN DEN 19 OKTOBER

Yossi Spiegel, Tel Aviv University: "Backward Integration, Forward Integration, and Vertical Foreclosure".

ONSDAGEN DEN 26 OKTOBER

Pierre-Guillaume Méon, Université Libre de Bruxelles: "Behind Closed Doors: Revealing the ECB's Decision Rule".

Medförfattare: Bernd Hayo.

ONSDAGEN DEN 9 NOVEMBER

Kimmo Eriksson, Stockholms universitet och Mälardalens högskola: "Individual Responsibility for Another's Contribution to the Public Good Creates Efficient Cooperation".

Medförfattare: Pontus Strimling och Micael Ehn.

ONSDAGEN DEN 16 NOVEMBER

Enrico Pennings, Erasmus University Rotterdam: "Holdup and Option Value".

ONSDAGEN DEN 23 NOVEMBER

Johan N. M. Lagerlöf, University of Copenhagen: "Discrimination in a Strategic World".

ONSDAGEN DEN 30 NOVEMBER

Morten Olsen, IESE Business School, University of Navarra: "The Intended and Unintended Consequences of Special Fabric Provisions".

Medförfattare: Lawrence Edwards och Robert Lawrence.

ONSDAGEN DEN 7 DECEMBER

François Rycx, SBS-EM, IZA och Université Libre de Bruxelles: "The Impact of Educational Mismatch on Firm Productivity: Evidence from Linked Panel Data".

ONSDAGEN DEN 14 DECEMBER

Laura Hering, Erasmus University Rotterdam: "Environmental Policy and Trade Performance: Evidence from China".

Medförfattare: Sandra Poncet.

Brown bag-seminarier

I denna seminarier serie presenteras arbeten på ett tidigare stadium jämfört med det högre seminariet.

MÅNDAGEN DEN 28 FEBRUARI

Niclas Berggren, Ratio, Stockholm: "Is the Importance of Religion in Daily Life Related to Social Trust? Cross-country and Cross-state Comparisons".
Medförfattare: Christian Bjørnskov.

MÅNDAGEN DEN 7 MARS

Karin Olofsdotter, Lunds universitet: "Markups and Export Prices".
Medförfattare: Joakim Gullstrand och Susanna Thede.

MÅNDAGEN DEN 21 MARS

Roger Svensson, IFN: "Brakteater och myntningspolitik i högmedeltidens Europa".

MÅNDAGEN DEN 11 APRIL

Martin Olsson, IFN och Stockholms universitet, och **Joacim Tåg**, IFN: "Do Financial Buyers Create Unemployment?".

MÅNDAGEN DEN 9 MAJ

Richard Green, University of Birmingham: "How to Reform an Electricity Market?".

MÅNDAGEN DEN 23 MAJ

Kristina Dahlin, HEC Paris: "Learning from Rare Events: How Firms, Competitors and Third-parties Contribute to Accident Reduction".
Medförfattare: Joel A. C. Baum

TISDAGEN DEN 7 JUNI

Helena Svaleryd, IFN: "Finanspolitiska rådets rapport".
Medförfattare: Lars Calmfors, Torben Andersen, Michael Bergman, Laura Hartman, Lars Jonung, Lars Tobisson och Erik Åsbrink.

MÅNDAGEN DEN 13 JUNI

Pär Holmberg och **Ewa Lazarczyk**, IFN: "Congestion Management in Electricity Networks: Nodal, Zonal and Discriminatory Pricing".

MÅNDAGEN DEN 20 JUNI

Susanna Thede, Lunds universitet: "A Simple Model of Job Task Offshoring and Social Insurance".

MÅNDAGEN DEN 22 AUGUSTI

Rubén Hernández-Murillo, Federal Reserve Bank, St. Louis: "Race and Subprime Loan Pricing".
Medförfattare: Andra C. Ghent och Michael T. Owyang.

MÅNDAGEN DEN 5 SEPTEMBER

Pär Holmberg, IFN: "Relaxing Competition through Speculation: Committing to a Negative Supply Slope".
Medförfattare: Bert Willems.

MÅNDAGEN DEN 26 SEPTEMBER

Günther Fink, Harvard University, Cambridge: "Testing for Heterogeneous Treatment Effects in Experimental Data: False Discovery Risks and Correction Procedures".
Medförfattare: Margaret McConnell och Sebastian Vollmer.

MÅNDAGEN DEN 17 OKTOBER

Daniel Spiro, Institutet för internationell ekonomi (IIES), Stockholms universitet: "Resource Extraction, Capital Accumulation and Time Horizon".

MÅNDAGEN DEN 24 OKTOBER

Rodney Edvinsson, Stockholms universitet: "The International Political Economy of Early Modern Copper Mercantilism".

MÅNDAGEN DEN 31 OKTOBER

Helena Svaleryd, IFN: "Minimum Wages and Self-Employment among Immigrants".

MÅNDAGEN DEN 14 NOVEMBER

Nicholas Sheard, Stockholms universitet: "Multi-market Entry in Exporting".

Utländska gästforskare

En gästforskare berättar

GÜNTHER FINK

För att utveckla IFN:s samverkan med internationellt ledande forskare har vi sedan 2006 ett aktivt gästforskarprogram. Härigenom arbetar vi för att stärka kontaktytorna och främja samarbetet mellan IFN-forskare och forskarkollegor från andra delar av världen.

UNDER 2011 VAR Günther Fink en av de många gästforskare som besökte och arbetade på IFN. Günther Fink är professor i nationalekonomi vid Department of Global Health and Population, Harvard School of Public Health.

Fink forskar inom området internationell hälsoekonomi och har inom sin forskning om ekonomisk utveckling särskilt inriktat sig på förhållandena mellan hälsa och humankapital å ena sidan samt ekonomisk välfärd å andra sidan. Han studerar bl.a. förhållandena och analyserar konsekvenserna av spridningen av infektionssjukdomar i länderna söder om Sahara.

Fink samarbetar också med Andreas Bergh i ett forskningsprojekt om korruption i svenska kommuner, med bland andra Richard Öhrvall från SCB och Linnéuniversitetet samt Gissur Erlingsson på Centrum för kommunstrategiska studier vid Linköpings universitet. Forskningen är en del i ett större projekt om tillit och korruption i lokalpolitiken som leds av professor Mats Sjölin vid Linnéuniversitetet och är finansierat av Vetenskapsrådet.

I detta projekt undersöker Andreas Bergh och Günther Fink bland annat lokala politikernas och tjänstemäns inställning till korruptionstendenser i kommunpolitiken. I projektet kon-

stateras att Sverige, trots sitt rykte som ett av världens minst korrupta länder, har betydande problem i många kommuner.

– Den främsta anledningen till mitt besök på IFN var för att tillsammans med Andreas Bergh arbeta på vårt senaste projekt som heter "Political Representation and Corruption: Evidence from Sweden". Men jag fick också möjlighet att presentera min senaste studie "Testing for Heterogeneous Treatment Effects in Experimental Data: False Discovery Risks and Correction Procedures" på ett seminarium och fick då värdefulla kommentarer på uppsatsen.

Günther Fink säger att han blev imponerad av IFN som forskningsinstitut och tycker att det är en inspirerande och dynamisk plats för att bedriva forskning.

På frågan om han tror att han kommer tillbaka svarar Günther, som tillbringade en septembervecka på IFN, att han gärna vill fortsätta samarbetet med Andreas Bergh om Sverige och svenska förhållanden. Han hoppas då få möjlighet att närmare lära känna flera av IFN:s forskare och få en närmare inblick i institutets kultur som gav ett både professionellt och produktivt intryck.

Förteckning över utländska gästforskare

I förteckningen anges de gästforskare som tillbringat tre dagar eller mer på IFN. Härutöver har ett stort antal internationella forskare besökt IFN i samband med workshops och vetenskapliga konferenser.

EDDIE ANDERSON

University of Sydney, Australien

RALPH BAILEY

University of Birmingham, Storbritannien

SAULO D. BARBOSA

EMLYON Business School, Frankrike

KRISTINA DAHLIN

HEC Paris, Frankrike

GÜNTHER FINK

Harvard School of Public Health, Boston, USA

RICHARD GREEN

University of Birmingham, Storbritannien

LAURA HERING

Erasmus University Rotterdam, Nederländerna

RUBÉN HERNÁNDEZ

Federal Reserve Bank of St. Louis, USA

PETER T. LEESON

George Mason University, Fairfax, Virginia, USA

PIERRE-GUILLAUME MÉON

Université Libre de Bruxelles, Belgien

ALESSIO PACCES

Rotterdam Institute of Law and Economics,
Erasmus University Rotterdam, Nederländerna

ENRICO PENNING

Erasmus University Rotterdam, Nederländerna

PANU POUTVAARA

University of Munich och Ifo Institute for
Economic Research, München, Tyskland

JÖRG ROCHOLL

European School of Management and
Technology (ESMT), Berlin, Tyskland

ERWANN SBAI

University of Auckland, Nya Zeeland, och
Toulouse School of Economics, Frankrike

FABIANO SHIVARDI

University of Cagliari and Einaudi Institute for
Economics and Finance, Rom, Italien

YOSSI SPIEGEL

Tel Aviv University, Israel

MARIE THURSBY

Georgia Institute of Technology, Atlanta, USA

HELDER VASCONCELOS

University of Porto, Porto, Portugal

THOMAS ÅSTEBRO

HEC Paris, Frankrike

Laura Hering, en av årets gästforskare.

Publika aktiviteter

Publika aktiviteter

Att göra våra forskningsresultat tillgängliga för personer utanför forskarvärlden är en prioriterad del av IFN:s verksamhet. Vårt långsiktiga mål är att vara en aktör med starkt förtroende hos ledande beslutsfattare, experter och opinionsbildare.

VÅR KOMMUNIKATION STYRS främst av nya resultat inom forskningen och inte av debattens svängningar. Utifrån detta strävar vi efter att hitta former för vår kommunikation som möjliggör resonemang och dialog. Personliga möten med experter, seminarier för en initierad publik och nyhetsbrev med artiklar och referat är exempel på kanaler och forum som vi prioriterar för att sprida forskningen och göra den tillgänglig.

Grunden för våra aktiviteter är alltid gedigen forskning. De journalister, politiker och experter som söker sig till oss kan därför vara säkra på att våra resultat och slutsatser bottenar i kvalitetssäkrade studier.

Deltagare vid seminariet "Hur vet vi när nästa kris kommer?".

Professorerna Lars Oxelheim och Edward Altman i samspråk med Karolina Ekholm, vice riksbankschef.

Policyseminarier

MÅNDAGEN DEN 17 JANUARI

Städer och tillväxt – vad säger forskningen?

RAPPORT: "Städer och entreprenörskap", IFN Policy Paper nr 43, 2011.

MEDVERKANDE: Anna-Karin Hatt, it- och regionminister, Tomas Rudin, socialdemokratiskt oppositionsborgarråd i Stockholm, Mikael Stenkula och Yves Zenou, båda IFN-forskare. Moderator: Håkan A. Bengtsson, Dagens Arena.

FORSKNINGEN VISAR ATT storstäderna har fått en ökad betydelse för Sveriges konkurrenskraft och tillväxtmöjligheter. Under ett frukostseminarium den 17 januari diskuterades vilka politiska konsekvenser som kan dras av det, och om det finns en motsättning mellan att satsa på storstäderna och på landets övriga delar. Medan Stockholms del av Sveriges BNP har ökat med närmare tio procent de senaste 20 åren har nästan hela övriga landets, bortsett från storstadsregionerna, andel av BNP minskat.

Den teoretiska förklaringen till att storstäder står för en stor del av tillväxten är att produktiviteten kan stiga när ekonomisk aktivitet koncentreras genom delning, matchning och lärande. Företag och individer kan dela på lokaler och kostnader och chansen att matcha rätt mellan utbud och efterfrågan är större ju fler alternativ som finns tillgängliga. Att de svenska storstädernas andel av BNP har ökat beror också på tjänstesektorn och entreprenörskapets ökade betydelse. Båda företeelser som bäst utvecklas i storstäder, enligt Mikael Stenkula och Yves Zenou.

Men även storstaden har sina problem som t.ex. ökad kriminalitet och högre pendlingskostnader. Olika delar av städer utvecklas också i olika grad, vilket gör att storstäder alltid har stadsdelar som är extra problemtunga av t.ex. arbetslöshet. För att komma till rätta med just de eftersatta stadsdelarna lyfte Yves Zenou fram metoder som entreprenörskapszoner och MTO (Moving to Opportunity).

Anna-Karin Hatt menade att politik sällan är så enkelt att det finns en tydlig målkonflikt: – Det handlar inte om att välja mellan att satsa på storstäder eller regionala projekt, utan istället måste vi möjliggöra för alla att växa utifrån sina förutsättningar. Medan Stockholm behöver infrastruktursatsningar behöver mindre orter hjälp med att t.ex. få tillgång till olika sorters service.

Tomas Rudin tryckte på att ett stort problem för Stockholm är bristen på politiskt samarbete. Att vi nu bygger en ny forskningsstadsdel vid Karolinska institutet utan att planera för en tunnelbanestation där är helt fel tänkt, enligt Rudin. När tunnelbanan byggdes var det resultatet av ett brett politiskt samarbete, men sådana samarbeten har blivit alltmer sällsynta de senaste åren.

It- och regionminister Anna-Karin Hatt diskuterar studien "Städer och entreprenörskap" tillsammans med Mikael Stenkula.

Bland åhörarna fanns Bo Lundgren och Marie Ehrling.

MÅNDAGEN DEN 30 MAJ

Hur vet vi när nästa kris kommer?

MEDVERKANDE: Edward Altman, professor, New York University, Karolina Ekholm, professor och vice riksbankschef, Lars Oxelheim, IFN och Lunds universitet, Moderator: Martin Adahl, FORES.

PÅ ETT MYCKET välbesökt policyseminarium som IFN arrangerade den 30 maj presenterade en av världens mest kända finansforskare, professor Edward Altman, en modell som han anser bättre skulle kunna förutse framtida finanskriser. Edward Altman menade att lösningen inte bara är att använda makrodata ("top-down"-analys) i riskmodellerna utan att också inkludera mikrodata från enskilda företag ("bottom-up"-analys). Det innebär att man kartlägger nationella företag utanför finansbranschen, studerar företagens lönsamhet och ekonomiska läge och utifrån detta försöker utläsa sannolikheten för kriser.

Till skillnad från ett makroperspektiv, det vill säga användandet av klassiska mätmetoder såsom BNP och arbetslöshet, menade Altman att man genom ett mikroperspektiv kan upptäcka finansiella kriser tidigare. Han tog upp Sydkorea som ett exempel där man genom en "bottom-up"-analys skulle kunna ha förutsett den finansiella krisen i slutet av 1990-talet i Sydostasien tidigare än vad som skedde. I diskussionen kring eurokrisen är det enligt

Altman inte Grekland som kommer att styra eurons fortsatta öde, utan Italien. Italiens ekonomi är stark, men om landet skulle drabbas av en finansiell kris kan varken övriga euroområdet eller EU rädda landet. Italien har stor ekonomisk betydelse för Europa och en kris där skulle troligtvis leda till eurons fall.

Karolina Ekholm inledde med att tala om lärdomar efter finanskrisen ur Riksbankens perspektiv. Hon sade att oron för deflation visar på penningpolitikens begränsningar för att stabilisera ekonomin och enligt henne behövs en bättre reglering och övervakning av den finansiella sektorn. Ekholm lyfte fram EU-organet ESRB som arbetar ur ett makroperspektiv med att identifiera systemfel. Hon bedömde att ett "bottom-up"-perspektiv kan vara intressant för att komplettera makromodellen, men ställde sig inte helt bakom Altmans syn.

Lars Oxelheim kommenterade Altmans forskning genom att hålla med om att man bör titta mer på mikrodata då makroperspektivet studerar fel faktorer, och att man därför inte vet vilka företag eller länder som är ekonomiskt stabila. Seminariet avslutades med att Edward Altman gav sin syn på eurons framtid: Euron ska vara ett politiskt beslut – inte ett ekonomiskt.

Karolina Ekholm ger sin syn på krisen.

TORSDAGEN DEN 16 JUNI

Global Award for Entrepreneurship Research: Prisutdelning

DEN 16 JUNI mottog Steven Klepper 2011 års *Global Award for Entrepreneurship Research* i samband med världskonferensen International Council for Small Business, ICSB. Prisutdelare var H.K.H. prins Daniel. Medverkade gjorde även prisets donator Rune Andersson, Mellby Gård AB.

– När jag var ung forskare under sent 1960-tal och tidigt 70-tal hörde man aldrig ordet entreprenör nämnas. Det var helt enkelt inget karriäralternativ. Allt handlade om att bli anställd i ett storföretag som GM eller IBM, och jobba sig uppåt. Var de nya företagen skulle komma ifrån var det ingen som diskuterade. De togs för givna. I dag är situationen den omvända. Studenter drömmer om en entreprenöriell karriär, sade Steven Klepper i sitt tacktal.

Klepper är professor i nationalekonomi vid Carnegie Mellon University, Pittsburgh, USA,

och har i sin forskning intresserat sig för branschens utveckling över tid och vilka faktorer som är avgörande för näringslivets förnyelse och utveckling. Den 18 juni, på konferensens tredje dag, höll Klepper sin prisföreläsning med rubriken "Nano-economics, Spinoffs, and the Wealth of Regions". Han förklarade skillnader i hur företagen satsar på innovation, vad dessa satsningar innehåller samt hur framgångsrika de blir. Kleppers resultat pekar på vikten av att nya företag kommer in i etablerade branscher och ser till att de förnyas. Enligt Klepper är entreprenörens bakgrund en avgörande faktor för att lyckas, vilket framgår av att "spin-offs" från redan existerande företag ofta är särskilt framgångsrika. I sin forskning belyser han även skillnader mellan små och stora företags ambitioner att tänka nytt och kommersialisera sina innovationer.

Professor Steven Klepper och prins Daniel.

TORSDAGEN DEN 15 DECEMBER 2011

Mera kärnkraft? Ny forskning visar vägen mot en långsiktig effektiv elproduktion

RAPPORT: "Vägen till effektiva kärnkraftsinvesteringar" (Nuclear Capacity Auctions), IFN Working Paper nr 892, 2011.

MEDVERKANDE: Mats Gustavsson, vd Industrikraft och energiansvarig Boliden, Daniel Johansson, statssekreterare Näringsdepartementet, Torbjörn Wahlborg, Vattenfalls Sverigechef, Sven-Olof Fridolfsson och Thomas Tangerås, båda IFN-forskare, Moderator: Martin Ådahl, FOES.

Torbjörn Wahlborg, Vattenfall, och Daniel Johansson, Näringsdepartementet.

SVERIGE STÅR VID ett vägskal när det gäller den framtida elförsörjningen. Nästan halva Sveriges elproduktion kommer från ålderstigna kärnkraftverk som behöver bytas ut eller ersättas med annan produktion. Frågan om vilka som bör äga den framtida kärnkraftsproduktionen och hur marknaden kan öppnas upp för flera nya och alternativa ägare stod i fokus under ett välbesökt frukostseminarium på IFN torsdagen den 15 december.

Frågan om hur man kan få till stånd investeringar i ny produktionskapacitet, däribland kärnkraft, är av central betydelse för den framtida elförsörjningen. Thomas Tangerås och Sven-Olof Fridolfsson pekade i sin presentation på ett flertal utmaningar i samband med kärnkraftsinvesteringar. De föreslår att rätten att bygga och driva nya kärnkraftverk ska auktioneras ut i ett öppet anbudsförfarande där bolag konkurrerar om att få bygga och driva de nya svenska kärnkraftverken. Enligt forskarna ger riksdagens beslut att tillåta ny kärnkraftsbyggnation en möjlighet att bryta samägandet och att öppna för nya aktörer på marknaden.

Målsättningen är att anbudsförfarandet ska välja ut de mest effektiva ägarna, samt att investeringar i ny kärnkraft ska äga rum om, och endast om, investeringarna är samhällsekonomiskt lönsamma.

Forskarnas rekommendationer och förslag kommenterades av en panel bestående av representanter för den elintensiva industrin, producenterna och regeringen. Därpå följde en diskussion med publiken och panelen som leddes av Martin Ådahl. Det blev bl.a. en intensiv diskussion om varför inte Vattenfall kan tänka sig att sälja en del av den befintliga marken till basindustrin om intresse för att investera i ny kärnkraft finns.

Medverkan i externa konferenser och seminarier

UTIFRÅN VÅR MÅLSÄTTNING att vara en källa till kunskap och information om näringslivets förutsättningar och utveckling medverkar institutets forskare regelbundet som föreläsare och samtalspartner på arenor som samlar beslutsfattare, rådgivare och opinionsbildare. Flertalet av institutets forskare har under året bjudits in som experter till en mängd policyseminarier och samtal i syfte att ge beslutsfattare och näringslivsföreträdare bättre underlag för sina ställningstaganden.

Nedan har vi samlat exempel på några seminarier och konferenser som institutets forskare medverkat i under 2011. Listan är långt ifrån uttömmande.

"Globaliseringen och eroderingen av den svenska modellen för bolagsstyrning". Anförande vid Aktiespararnas och IF Metalls gemensamma årliga seminarium, Stockholm. **Magnus Henrekson**, 110202.

"Global Governance High-Level Policy Seminar". Deltagande med presentation om vad förhandlingarna om tvistelösningsmekanismen borde leda till under ett möte mellan akademiker och ledande förhandlare i Doha-rundan arrangerat av Robert Schumann Centre, Florens. **Henrik Horn**, 110204.

"En välfärd som räcker till alla – Utmaningar för kommuner och landsting". Inledningsanförande och deltagande i paneldebatt vid Centerpartiets Kommundagar 2011, Linköping. **Magnus Henrekson**, 110204.

"Rätt recept för innovativ tillväxt". Presentation av rapporten "När är statlig finansiering av innovativa företag och entreprenörer effektiv?" på seminarium arrangerat av Svenskt Näringsliv, Stockholm. **Roger Svensson**, 110215.

"Vad säger forskningen om existensen av en ojämlikhetsande?". Presentation vid årsmötet för de svenska kommuner som är med i WHO:s projekt "Healthy Cities", Kristianstad. **Therese Nilsson**, 110217.

"Den nordiska välfärdsmodellen: Tillväxt, jobbskapande och välfärd". Presentation vid de Nordiska konkurrensmyndigheternas gemensamma årskonferens, Bergen. **Magnus Henrekson**, 110318.

"Globaliseringen och eroderingen av den svenska modellen för bolagsstyrning". Presentation vid SNS konferens Vem skall äga Sverige? Tillsammans med bl.a. finansmarknadsminister Peter Norman, SNS, Stockholm. **Magnus Henrekson**, 110329.

"Corporate Decision-making with Macroeconomic Uncertainty". Presentation och öppningsanförande på årsmötet för Norsk Institutt for Styremedlemmer, Oslo. **Lars Oxelheim**, 110414.

”Den misslyckade avregleringen av skolan”. Föredrag vid Skolinspektionens internkonferens, Wennergren Center, Stockholm. **Magnus Henrekson**, 110509.

”An Integrated European electricity market – a non-issue, a wish or a reality?”. Deltagande i paneldebatt på ett seminarium arrangerat av Svenska nätverket för europaforskning i ekonomi (SNEE), Mölle. **Sven-Olof Fridolfsson**, 110520.

”Barnomsorgsmarknaden i EU. Vilken potential finns för svenska företag att tillhandahålla barnomsorg i Europa?”. Presentation på ett seminarium arrangerat av Almega, Bryssel. **Mikael Elinder**, 110524.

”Climate Change Policies and the World Trading System: The Challenges Ahead”. Presentation av forskningsrapporten ”To B(TA) or not to B(TA)? On the Legality and Desirability of Border Tax Adjustments from a Trade Perspective” på en konferens arrangerad av FERDI (Fondation pour les Etudes et Recherches sur le Développement International) och IDDRI (Institut du Développement Durable et des Relations Internationales), Paris. **Henrik Horn**, 110624.

”Vem ska äga energiförsörjningen?”. Presentation och deltagande i panelsamtal på seminarium arrangerat av SNS och Kommunala Företagens Samorganisation, Almedalen, Visby. **Thomas Tangerås**, 110704.

”Kulturföretagare – vinstmaskin eller nödvändighet?”. Deltagande i panelsamtal om entreprenörskap i de kreativa näringarna i ett seminarium arrangerat av Företagarna, Fotografiska och Moderådet, Almedalen, Visby. **Magnus Henrekson**, 110705.

”Varför ska ett globalt företag välja Sverige?”. Presentation och deltagande i panelsamtal på seminarium arrangerat av Invest in Sweden, Almedalen, Visby. **Lars Oxelheim**, 110705.

”Överlever EMU utan fiskal union?”. Presentation och deltagande i panelsamtal som arrangerades av Högskolan på Gotland och Europaperspektiv, Almedalen, Visby. **Lars Oxelheim**, 110707.

”Vänsterns ekonomiska utmaningar”. Anförande och deltagande i panelsamtal i seminarium arrangerat av S-studenter, Almedalen, Visby. **Johanna Rickne**, 110707.

”En omreglering av spelmarknaden”. Deltagande i panelsamtal om framtidens spelmarknad arrangerat av Ladbrokes, Almedalen, Visby. **Henrik Jordahl**, 110707.

”Innebär en god regional utveckling detsamma som en förbättrad folkhälsa?”. Presentation och deltagande i panelsamtal på Regionalt utvecklingsforum arrangerat av Regionförbundet Örebro. **Therese Nilsson**, 111122.

”Unga ska ha jobb!”. Anförande och deltagande i panelsamtal om ungdomsarbetslösheten arrangerat av Folkpartiet i Riksdagen, Stockholm. **Per Skedinger**, 111013.

”Vård och omsorg under omvandling”. Presentation och summering av dagen på en konferens arrangerad av Tillväxtanalys och Tillväxtverket, Stockholm. **Henrik Jordahl**, 111024.

”Reglering eller diskriminering – vad hindrar etablering?”. Presentation av rapport och deltagande i panelsamtal på ett lunchseminarium arrangerat av FORES, Stockholm. **Per Skedinger**, 111108.

”En effektivare elmarknad”. Presentation av rapport och deltagande i panelsamtal om hur incitamenten för investeringar kan förbättras arrangerat av Expertgruppen för miljöstudier. Stockholm. **Sven-Olof Fridolfsson** och **Thomas Tangerås**, 111111.

”Riskkapital och rikskapital” Presentation av rapporten ”När är statlig finansiering av innovativa företag och entreprenörer effektiv?” på seminarium arrangerat av Forum för Innovation Management, Stockholm. **Roger Svensson**, 111117.

”Bättre kvalitet utan vinster?”. Presentation av kapitel i boken *Vitsen med vinsten* på ett seminarium arrangerat av Svenskt Näringsliv, Kvalitetsmässan i Göteborg. **Henrik Jordahl**, 111117.

”Kapitalskatter och företagande”. Föredragning av kommande expertrapport, Näringsdepartementet, Stockholm. **Magnus Henrekson**, 111129.

”Så får vi en bättre lärarutbildning”. Samtal om morgondagens skola under ledning av Sigbrit Francke, Stockholms universitet, Stockholm. **Magnus Henrekson**, 111205.

”Ideellt eller kommersiellt i välfärden – spelar utövaren någon roll?”. Deltagande i samtalspanel på ett seminarium arrangerat av Sektor 3, Stockholm. **Johanna Rickne**, 111209.

”A multipolar global economy: Challenges for investors and governments in transition and advanced economies”. Inledningstal under rubriken ”Will the euro survive the current financial and economic crisis?” på den 37:e årliga konferensen arrangerad av European International Business Association (EIBA), Bukarest. **Lars Oxelheim**, 121210.

”Om media och opinion: Mediestudier inom politisk ekonomi” Presentation på lunchseminarium arrangerat av JKL, Stockholm. **Olle Folke**, 111219.

Närvaro i media

FORSKARE VID IFN deltar aktivt i media genom egna debattinlägg och en löpande dialog med journalister. Utöver egna debattinlägg har IFN:s forskare och gästforskare medverkat eller omnämnts i ett stort antal ledare, nyhetsartiklar och reportage. Under 2011 förekom vårt namn, våra forskare eller vår forskning i över 600 artiklar i svensk press och sociala

medier. Ett urval av dessa finns listade på IFN:s webbplats.

Nedan har vi samlat de debattartiklar som vi medverkat till under året som gått. Under 2011 medverkade institutets forskare till 21 debattartiklar i svensk och internationell media.

"Att kunna förändras är viktigare än att bara kunna", **Magnus Henrekson** och **Pontus Braunerhjelm**, *Dagens Industri*, 110117.

"Elhandlares förslag kan ge högre elpriser", **Pär Holmberg**, *Svenska Dagbladet*, 110302.

"Elbörsens modell för prissättning fungerar bra". **Pär Holmberg**, *Expressen*, 110306.

"Förbud mot vinst hindrar utveckling". **Henrik Jordahl** tillsammans med **Bo Edvardson**, **Per Ledin**, **Carola Lemne** och **Anders Morin**, *Svenska Dagbladet*, 110311.

"Nystartzoner löser flera problem". **Yves Zenou**, *Svenska Dagbladet*, 110312.

"Ett förslag till en ny svensk politik för ägande", **Magnus Henrekson** och **Ulf Jakobsson**, *Dagens Industri*, 110330.

- "Godtyckliga betyg skadar skolan", **Magnus Henrekson, Jonas Vlachos och Örjan Hansson**, *Axess*, 110403.
- "Det är inte passagerarna som styr", **Magnus Henrekson och Ulf Jakobsson**, *Dagens Industri*, 110503.
- "Elproducenternas vinster gynnas av regelverket", **Pär Holmberg**, *Dagens Nyheter*, 110627.
- "Därför hatar vi rut- men inte rot-avdrag", **Andreas Bergh**, *Aftonbladet*, 110808.
- "Så kan Sverige få fram pengar till ny infrastruktur", **Assar Lindbeck**, *Dagens Nyheter*, 110908.
- "Assar Lindbeck i slutreplik om investeringar i infrastruktur", **Assar Lindbeck**, *Dagens Nyheter*, 110920.
- "Huggsexa om nya jobb i Europa", **Lars Oxelheim**, *Svenska Dagbladet*, 111025.
- "Krisen hotar spränga sammanhållningen", **Lars Oxelheim**, *Huvudstadsbladet*, 111101.
- "Fel att tala om en eurokris", **Andreas Bergh**, *SVT*, 111107.
- "Slöseri att inte genast införa timdebitering av hushållsel", **Sven-Olof Fridolfsson och Thomas Tangerås**, *Dagens Nyheter*, 111111.
- "Rustet för handelskrig?", **Lars Oxelheim och Trond Randøy**, *Dagens Näringsliv*, 111111.
- "Riskkapitalbolag är bra ägare", **Henrik Jordahl och Joacim Tåg**, *Svenska Dagbladet*, 111123.
- "Tobin tax will hit the man in the street and his pension", **Lars Oxelheim**, *Financial Times* (letters), 111201.
- "Indsats mot protektionismen", **Lars Oxelheim och Finn Østrup**, *Dagbladet Børsen*, 111214.
- "Höjd moms och sänkt skatt kan mildra arbetslösheten", **Andreas Bergh**, *Dagens Nyheter*, 111223.

IFN-forskares närvaro i *Ekonomisk Debatt*, 1973–2011

SEDAN 2006 INGÅR det explicit i en IFN-forskarens arbetsuppgifter att medverka till den s.k. tredje uppgiften genom att när så är lämpligt kommunicera sin forskning även utanför akademien. Detta kan ske på många olika sätt och omfattningen av denna del av verksamheten är därför inte helt lätt att kvantifiera.

Ett mått på institutets närvaro i den svenska policydiskussionen är att mäta hur stor andel av artiklarna i *Nationalekonomiska Föreningens* egen tidskrift, *Ekonomisk Debatt*, som författats av IFN-forskare. En fördel med detta mått är att det dessutom är tillgängligt sedan 1973, det år då tidskriften startades. Resultatet

redovisas i tabell 1. Sett över hela perioden har drygt 10 procent av de publicerade artiklarna haft åtminstone någon författare anställd vid IFN.

Under 2000-talets första år föll dåvarande IUI:s andel till ungefär hälften, men efter namnbytet och strategiförändringen 2006 har andelen ökat kraftigt. Under åren 2006–2011 har drygt 17 procent av alla artiklar som publicerades i *Ekonomisk Debatt* åtminstone någon medförfattare från IFN och med författarjustering var andelen 13,8 procent.

TABELL 1. IFN-FORSKARES NÄRVARO I EKONOMISK DEBATT, 1973–2011

	1973–2011	1973–79	1980–89	1990–99	2000–05	2006–09	2010–11
Totalt antal artiklar	1445	266	385	318	242	195	81
Antal artiklar med minst en författare från IFN	130	24	18	33	13	34	14
Andel av det totala antalet artiklar med författarmedverkan från IFN (%)	9,0	9,0	4,7	10,4	5,4	17,4	17,3
Medförfattarjusterat antal artiklar av IFN-forskare	111,6	23,5	18	26,7	10,3	27,5	11
Andel av det totala antalet artiklar efter medförfattarjustering (%)	7,7	8,8	4,7	8,4	4,3	14,1	13,6

Anm.: Endast ordinarie artiklar har medtagits, dvs. Repliker & kommentarer, Recensioner etc. har utelämnats. Justering för medförfattare har gjorts genom att dela med antalet medförfattare. Om en IFN-forskare samförfattat med en person utanför räknas det som en halv artikel osv. *Ekonomisk Debatt* har utkommit med 8 nummer per år sedan 1973 och i normalfallet har varje nummer innehållit 3–5 artiklar.

Finansiärer

Finansiärer

Institutet för Näringslivsforskning finansieras med knappt 30 procent av huvudmannen Svenskt Näringsliv. Detta anslag täcker stora delar av de fasta kostnaderna, men samtliga forskningsprojekt finansieras av externa anslag. Våra anslagsgivare (i bokstavsordning) är:

ALMEGA

Branschorganisationen Almega bidrar med grundfinansiering till institutets forskning om tjänstesektorn.

CATARINA OCH SVEN HAGSTRÖMERS STIFTELSE

Finansieringen avser forskning om de särskilda problem som uppstår i gränssnittet mellan privat och offentlig produktion och finansiering av centrala tjänster på välfärds- och utbildningsområdet.

COINVEST

COINVEST är ett samarbetsprojekt finansierat av EU-kommissionens sjunde ramprogram (område 9, socioekonomisk vetenskap och humaniora). En grupp forskare från sju länder inom EU strävar efter att förstå vilken betydelse investeringar i immateriella tillgångar har för innovationer, konkurrenskraft, tillväxt och produktivitet inom Europa.

ELFÖRETAGEN

De största aktörerna på den svenska elmarknaden samarbetar genom Elforsk AB i syfte att bedriva forskning och utveckling som ska stärka och utveckla elproduktionen.

ENERGIMYNDIGHETEN

Energimyndigheten arbetar inom olika samhällssektorer för att skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning.

INSTITUTET FÖR ARBETSMARKNADS- OCH UTBILDNINGSPOLITISK UTVÄRDERING (IFAU)

IFAU studerar och sprider information om effekter av arbetsmarknadspolitik och utbildningssatsningar samt arbetsmarknadens funktionssätt.

JAN WALLANDERS OCH TOM HEDELIUS STIFTELSE OCH TORE BROWALDHS STIFTELSE

Stiftelsernas ändamål är att stödja samhällsvetenskaplig forskning inom främst ekonomisk historia, ekonomisk geografi, företagsekonomi, nationalekonomi och ekonometri.

KONKURRENSVERKET

Konkurrensverkets uppgift är att arbeta för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer.

MARIANNE OCH MARCUS WALLENBERGS STIFTELSE

Stiftelsens ändamål är att främja vård och uppfostran av barn, att stödja undervisning och utbildning samt att främja vetenskaplig forskning.

NASDAQ OMX NORDIC FOUNDATION

Syftet är att stödja vetenskaplig forskning kring de finansiella marknaderna i Finland och Sverige, och framdeles även andra finansiella marknader som kan komma att ingå i NASDAQ OMX-koncernen, för att därigenom stimulera till ökad kompetens och konkurrenskraft för dessa finansiella marknader.

SKGS

SKGS står för Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet och är ett samarbete mellan de olika branschorganisationerna (Skogsindustrierna, Plast- & Kemiföretagen, SveMin och Jernkontoret). SKGS arbetar med den svenska basindustrins energifrågor.

SKATTER, ENTREPRENÖRSKAP OCH FÖRETAGANDE

Projektet avser forskning om företagsbeskattning med utgångspunkt från företaget och företagaren/entreprenören. De som initialt finansierar projektet är Mellby Gård AB, L E Lundbergföretagen AB, Carl Bennet AB, Stena AB och Mexab Holding AB.

STATISTISK SENTRALBYRÅ, NORGE

Forskningen i Statistisk sentralbyrå ska bidra till ny kunskap om ekonomiskt beteende och ekonomiska effekter av bl.a. politiska beslut. Kunskapen ska bidra till forskarsamhället, till en kvalitativt bättre statistik, och den ska ge analysverktyg och resultat till nytta för offentliga organ och allmänheten.

STICHTING AF JOCHNICK FOUNDATION

Stichting af Jochnick Foundation grundades 2004 av familjen af Jochnick. Stiftelsen är huvudfinansiär för forskningsprogrammet Entreprenörskapets ekonomi.

STIFTELSEN MARCUS OCH AMALIA WALLENBERGS MINNESFOND

Stiftelsens ändamål är att främja vetenskaplig undervisning eller forskning, att främja svensk ungdoms vård och fostran eller utbildning samt att främja vård av behövande ålderstigna, sjuka eller lytta svenska medborgare.

STIFTELSEN RIKSBANKENS JUBILEUMSFOND

Stiftelsen är en fristående stiftelse som har till ändamål att främja och understödja vetenskaplig forskning.

TORSTEN OCH RAGNAR SÖDERBERGS STIFTELSE

Torsten och Ragnar Söderbergs Stiftelser har till ändamål att främja vetenskaplig forskning och vetenskaplig undervisnings- eller studieverksamhet varvid företrädesvis de ekonomiska, medicinska och rättsvetenskapliga områdena ska komma ifråga.

VETENSKAPSRÅDET

Vetenskapsrådet är en statlig myndighet som utvecklar och finansierar grundforskning och forskningsinformation av högsta kvalitet inom alla vetenskapsområden.

VINNOVA

Vinnovas verksamhet styrs av regeringens instruktion och det årliga regleringsbrevet. Vinnovas huvuduppgift är att främja hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft.

Institutet för Näringslivsforskning

årsbok 2011

IFN är ett oberoende och privat forskningsinstitut inom nationalekonomi. Vår uppgift är att bedriva forskning av högsta internationella kvalitet på områden av central betydelse för näringslivets utveckling i och utanför Sverige.

Vi vill vara en källa till kunskap om näringslivets förutsättningar och utveckling för beslutsfattare, experter, rådgivare och journalister som berörs av och intresserar sig för näringslivets villkor. I dagens kunskapsintensiva och globala konkurrens ökar specialiseringen, men också behovet av breda samhällsperspektiv. Forskarna vid IFN förenas av övertygelsen att nationalekonomisk metod erbjuder ett kraftfullt verktyg för att förstå samhället.

Vi har en lång tradition av att bedriva forskning med hög integritet och kvalitet och är en av landets ledande nationalekonomiska forskningsmiljöer. I vårt arbete strävar vi hela tiden efter att hitta de mest angelägna forskningsfrågorna och leverera intressanta och väl underbyggda analyser.

www.ifn.se